

Διεξαγωγή Εθνικής Δημόσιας Διαβούλευσης της ΕΕΤΤ [σύμφωνα με το Άρθρο 17 του Ν. 4070/2012 (ΦΕΚ 82/Α/10.04.2012), και το άρθρο 6 της Οδηγίας 2002/21/ΕΚ, όπως τροποποιηθείσα, ισχύει], αναφορικά με τον ορισμό, την ανάλυση του επιπέδου ανταγωνισμού και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις στις αγορές:

- ✓ **Χονδρικής εκκίνησης κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση [Αγορά 2 (Νέας) Σύστασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής]**
- ✓ **Χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δίκτυα σε σταθερή θέση [Αγορά 3 (Νέας) Σύστασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής]**
- ✓ **Χονδρικής διαβίβασης στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο**

Ιούλιος, 2013

ΕΕΤΤ

Περιεχόμενα

Ευρετήριο Πινάκων	V
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1. Πλαίσιο της παρούσας Διαβούλευσης	3
1.1 Στόχοι βάσει του Κανονιστικού Πλαισίου Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών	3
1.2 Κανονιστικό Πλαίσιο	4
1.3 Η διαδικασία ορισμού και ανάλυσης αγορών που ακολουθεί η ΕΕΤΤ	8
1.4 Αντικείμενο και πεδίο της παρούσας Δημόσιας Διαβούλευσης	10
1.4.1 Πρώτος γύρος ανάλυσης	10
1.4.2 Δεύτερος γύρος ανάλυσης	11
1.4.3 Στόχος και εύρος της Δημόσιας Διαβούλευσης	12
2. Χαρακτηριστικά της Ελληνικής Αγοράς σταθερής τηλεφωνίας και των δικτύων των παρόχων υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας	16
2.1. Λιανικές υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας	16
2.1.1. Πάροχοι υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας	16
2.1.2. Δομή της αγοράς πρόσβασης σταθερής τηλεφωνίας	17
2.1.3. Δομή της αγοράς υπηρεσιών κλήσεων από σταθερή θέση	18
2.1.4. Υφιστάμενες ρυθμιστικές υποχρεώσεις των λιανικών αγορών σταθερής τηλεφωνίας	22
2.2. Χονδρικές Αγορές υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας	26
2.3. Αρχιτεκτονική Δικτύων παρόχων σταθερής τηλεφωνίας	29
3. Ορισμός σχετικής αγοράς	35
3.1. Ιστορικό	35
3.2. Καθορισμός ορίων μεταξύ εκκίνησης κλήσεων, τερματισμού κλήσεων και διαβίβασης	36
3.3. Χονδρική εκκίνηση κλήσεων από το δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση	39
3.3.1. Εισαγωγή	39
3.3.2. Σχετική αγορά προϊόντων	40
3.3.2.1. Η χονδρική εκκίνηση κλήσεων σε γεωγραφικούς αριθμούς και η χονδρική εκκίνηση κλήσεων σε μη γεωγραφικούς αριθμούς που ζητούνται από παρόχους ΕΦ/ΠΦ και παρόχους υπηρεσιών, ανήκουν στην ίδια αγορά προϊόντων;	40

3.3.2.2. Η ανάπτυξη δικτύων τοπικής πρόσβασης, αδεσμοποίητων τοπικών βρόχων ή μισθωμένων κυκλωμάτων, ανήκουν στην ίδια αγορά προϊόντων με τη χονδρική εκκίνηση κλήσεων;	41
3.3.2.3. Θα πρέπει η ιδιοπαροχή να περιλαμβάνεται στην ίδια αγορά προϊόντων με τη χονδρική εκκίνηση κλήσεων;	43
3.3.3. Σχετική γεωγραφική αγορά	46
3.3.4. Συμπέρασμα	47
3.4. Χονδρικές αγορές τερματισμού κλήσεων σε χωριστά δίκτυα σε σταθερή θέση	48
3.4.1. Εισαγωγή	48
3.4.2. Σχετική αγορά προϊόντων	49
3.4.2.1. Η σχετική αγορά υπηρεσιών χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε σταθερή θέση είναι μια αγορά ανά δίκτυο;	49
3.4.2.2. Ο τερματισμός κλήσεων σε τελικούς χρήστες ανήκει στην ίδια αγορά με τον τερματισμό κλήσεων σε παρόχους υπηρεσιών;	50
3.4.2.3. Η ιδιοπαροχή τερματισμού κλήσεων σε τελικούς χρήστες (γεωγραφικός τερματισμός) ανήκει στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων;	51
3.4.3. Σχετική γεωγραφική αγορά	52
3.4.4. Συμπέρασμα	52
3.5. Χονδρική διαβίβαση στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο	53
3.5.1. Εισαγωγή	53
3.5.2. Σχετική αγορά προϊόντων	54
3.5.2.1. Ανήκουν οι υπηρεσίες διαβίβασης διαφορετικών κατηγοριών κλήσεων στην ίδια αγορά προϊόντων;	54
3.5.2.2. Η ανάπτυξη δικτύου ανήκει στην ίδια αγορά προϊόντων με τη χονδρική διαβίβαση;	55
3.5.2.3. Θα πρέπει να συμπεριληφθεί η ιδιοπαροχή στην αγορά προϊόντων χονδρικών υπηρεσιών διαβίβασης;	56
3.5.3. Σχετική γεωγραφική αγορά	57
3.5.4. Συμπέρασμα	58
4. Τεστ των 3 κριτηρίων – Χονδρική διαβίβαση στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο	59
4.1. Ιστορικό	59
4.2. Χονδρική διαβίβαση στο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο	59

4.2.1. Φραγμοί εισόδου	59
4.2.2. Δυναμική της αγοράς – απουσία τάσης προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό	63
4.2.3. Ανεπάρκεια δικαίου του ανταγωνισμού	63
4.2.4. Συμπέρασμα	63
5. Ανάλυση αγοράς	64
5.1. Ιστορικό	64
5.2. Χονδρική εκκίνηση κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση	65
5.2.1. Εξέλιξη των Μεριδίων Αγοράς	65
5.2.2. Φραγμοί εισόδου και δυνητικός ανταγωνισμός	67
5.2.3. Αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς	69
5.2.4. Συμπέρασμα	69
5.3. Χονδρικός τερματισμός κλήσεων σε τελικούς χρήστες που παρέχεται σε σταθερή θέση	70
5.3.1. Εξέλιξη των Μεριδίων Αγοράς	70
5.3.2. Φραγμοί εισόδου και δυνητικός ανταγωνισμός	71
5.3.3. Ισχύς επί των τιμών	71
5.3.4. Αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς	72
6. Κανονιστικές Υποχρεώσεις	74
6.1. Ανάγκη Ex ante Ρύθμισης	74
6.2. Προβλήματα ανταγωνισμού ελλείπει ex ante ρύθμισης	75
6.2.1. Άρνηση συναλλαγής/άρνηση πρόσβασης	76
6.2.2. Κάθετη επέκταση με άλλα μέσα πλην της τιμολόγησης	76
6.2.3. Κάθετη επέκταση μέσω τιμολόγησης	77
6.3. Διαθέσιμες Κανονιστικές Υποχρεώσεις	79
6.3.1. Υποχρέωση πρόσβασης σε και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου	79
6.3.2. Υποχρέωση διαφάνειας	80
6.3.3. Υποχρέωση αμεροληψίας	81
6.3.4. Υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού	81
6.3.5. Έλεγχος τιμών και κοστολόγηση	82
6.4. Σύσταση 2009/396/EK σχετικά με τα τέλη τερματισμού σε σταθερά και κινητά δίκτυα	84
6.5. Προβλήματα Ανταγωνισμού στις αγορές διασύνδεσης	86

6.6. Υφιστάμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις βάσει της Απόφασης της ΕΕΤΤ υπ' αριθμ. 573/017/22.07.2010 (2ος γύρος ανάλυσης)	87
6.6.1. Κανονιστικές Υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν στον ΟΤΕ	88
6.6.2. Κανονιστικές υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν στους εναλλακτικούς	89
6.7. Προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις του ΟΤΕ	91
6.7.1. Η υποχρέωση πρόσβασης και χρήσης ειδικών στοιχείων του δικτύου και συναφών ευκολιών	91
6.7.2. Υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης	94
6.7.3. Η υποχρέωση διαφάνειας	96
6.7.4. Η υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης	99
6.7.4.1. Η υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης στην αγορά χονδρικής εκκίνησης κλήσεων	100
6.7.4.2. Η υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης στην αγορά χονδρικού τερματισμού κλήσεων	101
6.7.4.3. Ανάκτηση του κόστους που εξαιρείται λόγω της υιοθέτησης μεθοδολογίας BU Pure LRIC στην αγορά τερματισμού κλήσεων	103
6.7.5. Η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού	105
6.8. Άρση κανονιστικών υποχρεώσεων του ΟΤΕ στην αγορά χονδρικής διαβίβασης	106
6.9. Προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις των εναλλακτικών που παρέχουν χονδρικό τερματισμό κλήσεων	108
6.9.1.1. Υποχρέωση παροχής χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε άλλους παρόχους δημοσίων δικτύων	109
6.9.1.2. Υποχρέωση διαφάνειας	109
6.9.1.3. Η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης	109
6.9.1.4. Η υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης	110
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: Λίστα Παρόχων με ΣΙΑ στις Σχετικές Αγορές Χονδρικού Τερματισμού Κλήσεων	112
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: Ελάχιστο περιεχόμενο της Προσφοράς Αναφοράς Διασύνδεσης του ΟΤΕ (RIO)	113
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ: Ερωτήσεις διαβούλευσης	116

Ευρετήριο Πινάκων

Πίνακας 1:	Αριθμός σταθερών γραμμών πρόσβασης και ποσοστό διείσδυσης αυτών στο πληθυσμό	16
Πίνακας 2:	Αριθμός εναλλακτικών παρόχων σταθερών δημόσιων τηλεφωνικών υπηρεσιών	17
Πίνακας 3:	Μερίδια αγοράς βάσει των γραμμών πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση, Δεκ. 2006 – Δεκ. 2012	17
Πίνακας 4 (α) και (β):	Όγκος κλήσεων (σε λεπτά) και μερίδια αγοράς βάσει όγκου κλήσεων	19
Πίνακας 5:	Όγκος των βασικών τύπων κλήσεων (αστικές, υπεραστικές, από σταθερό σε κινητό και διεθνείς), μερίδια αγοράς (βάσει όγκου), ετήσια μεταβολή του όγκου και % ετήσια μεταβολή του όγκου, για άμεσα και έμμεσα συνδεδεμένους συνδρομητές	21
Πίνακας 6:	Αριθμός γραμμών ΠΦ και ΧΕΓ	23
Πίνακας 7:	Τέλη διασύνδεσης του ΟΤΕ (χονδρική εκκίνηση/χονδρικός τερματισμός και εθνική διαβίβαση) για το 2013 (Απόφαση ΕΕΤΤ 686/21/26.3.2013)	28
Πίνακας 8:	Διασυνδέσεις παρόχων (στοιχεία 2012)	31
Πίνακας 9:	Συνολικός αριθμός λεπτών κίνησης που τερματίζουν στον ΟΤΕ από εναλλακτικούς παρόχους	31
Πίνακας 10:	Απευθείας διασύνδεση μεταξύ παρόχων δικτύου	61
Πίνακας 11:	Μερίδια αγοράς ΟΤΕ και άλλων παρόχων στην αγορά χονδρικής εκκίνησης κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση	67
Πίνακας 12:	Όγκος κίνησης τερματισμού κλήσεων σε λεπτά	71

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παρόν κείμενο περιλαμβάνει τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον ορισμό, την ανάλυση του επιπέδου ανταγωνισμού και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις στις αγορές:

- Χονδρικής εκκίνησης κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση [Αγορά 2 (Νέας) Σύστασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής].
- Χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δίκτυα σε σταθερή θέση [Αγορά 3 (Νέας) Σύστασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής].
- Χονδρικής διαβίβασης στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο,

και τίθεται σε εθνική δημόσια διαβούλευση, σύμφωνα με το Άρθρο 17 του Ν. 4070/2012 (ΦΕΚ 82/Α/10.04.2012) και το άρθρο 6 της Οδηγίας 2002/21/ΕΚ, όπως τροποποιηθείσα, ισχύει.

Ειδικότερα, η Ενότητα 1 παρουσιάζει το Πλαίσιο της παρούσας Διαβούλευσης, ήτοι τους στόχους πολιτικής, τις εφαρμοστέες κοινοτικές και εθνικές κανονιστικές διατάξεις, την ακολουθούμενη διαδικασία ορισμού και ανάλυσης αγορών, το αντικείμενο και το πεδίο της Δημόσιας Διαβούλευσης καθώς και το εύρος των, με αυτήν, προτεινόμενων ρυθμίσεων.

Η Ενότητα 2 παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά της Ελληνικής αγοράς σταθερής τηλεφωνίας και των δικτύων των παρόχων υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας.

Η Ενότητα 3 αναφέρει τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον ορισμό των σχετικών αγορών χονδρικής εκκίνησης κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση, χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε διακριτά δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα που παρέχονται σε σταθερή θέση, και χονδρικών υπηρεσιών διαβίβασης στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο.

Στην Ενότητα 4, η ΕΕΤΤ εφαρμόζει το τεστ των τριών (3) κριτηρίων στη χονδρική (εθνική) αγορά υπηρεσιών διαβίβασης στο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο. Το πρόσθετο αυτό βήμα είναι απαραίτητο για αυτή τη σχετική αγορά, δεδομένου ότι η διαβίβαση δεν περιλαμβάνεται πλέον στην Αναθεωρημένη (νέα) Σύσταση Σχετικών Αγορών, σύμφωνα με τα αναλυτικά αναφερόμενα στη συνέχεια.

Στην Ενότητα 5, η ΕΕΤΤ παρουσιάζει τα αρχικά της συμπεράσματα σχετικά με τον καθορισμό ΣΙΑ στην αγορά χονδρικής εκκίνησης κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση και χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε χωριστά δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα που παρέχονται σε σταθερή θέση.

Η Ενότητα 6 παρουσιάζει τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά με την επιλογή των κατάλληλων κανονιστικών υποχρεώσεων προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα

ανταγωνισμού που εντοπίζονται στις προσδιορισθείσες αγορές που χαρακτηρίζονται από ΣΙΑ.

Το Παράρτημα Α παρουσιάζει την προτεινόμενη λίστα των παρόχων με ΣΙΑ στις σχετικές αγορές χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε διακριτά δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα που παρέχονται σε σταθερή θέση.

Το Παράρτημα Β περιλαμβάνει το προτεινόμενο ελάχιστο περιεχόμενο της Προσφοράς Αναφοράς Διασύνδεσης του ΟΤΕ (RIO).

Το Παράρτημα Γ περιλαμβάνει τις ερωτήσεις της διαβούλευσης σχετικά με τους ορισμούς αγορών που προτείνονται στην ενότητα 3, το τεστ 3 κριτηρίων (για τη χονδρική διαβίβαση) που διεξάγεται στην Ενότητα 4, τον καθορισμό παρόχων με ΣΙΑ που προτείνεται στην Ενότητα 5 και την επιλογή ρυθμιστικών υποχρεώσεων που αναλύεται στην Ενότητα 6.

Η παρούσα διαβούλευση εκκινεί την **Παρασκευή, 26-07-2013** και θα διαρκέσει έως την **Παρασκευή, 27-09-2013**. Οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους γραπτώς και επώνυμα στη διεύθυνση της ΕΕΤΤ (Λεωφ. Κηφισίας 60, 15125 – Μαρούσι Αθήνα) καθώς και ηλεκτρονικά (σε επεξεργάσιμη μορφή) στη διεύθυνση market.analysis@eett.gr, μέχρι και την **Παρασκευή, 27-09-2013, ώρα 15.00**.

Σημειώνεται ότι όλες οι παρατηρήσεις επί της Διαβούλευσης αυτής είναι ευπρόσδεκτες. Ωστόσο, θα διευκόλυνε το έργο της ΕΕΤΤ, που συνίσταται στην ανάλυση των απαντήσεων, εάν οι παρατηρήσεις υποβάλλονταν με παραπομπή στον αριθμό της σχετικής ερώτησης του παρόντος εγγράφου.

Περαιτέρω, η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι πολλά από τα ζητήματα που τίθενται στο παρόν έγγραφο πιθανόν να απαιτούν από κάποιους, την παροχή εμπιστευτικών πληροφοριών προς υποστήριξη των παρατηρήσεών τους. Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να προσδιορίζουν σαφώς το τμήμα των απαντήσεων που είναι εμπιστευτικό και, εάν είναι εφικτό, να το παρέχουν σε χωριστό Παράρτημα της απάντησής τους.

Η ΕΕΤΤ θα διαχειριστεί τις πληροφορίες αυτές ως αυστηρά εμπιστευτικές.

1. Πλαίσιο της παρούσας Διαβούλευσης

1.1 Στόχοι βάσει του Κανονιστικού Πλαισίου Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών

Η Οδηγία Πλαίσιο (Οδηγία 2002/21/ΕΚ), όπως ισχύει τροποποιηθείσα με την Οδηγία 2009/140/ΕΚ¹, ιδίως το άρθρο 8 αυτής, θέτει ως στόχους πολιτικής που διέπουν τη δράση των ανεξάρτητων ρυθμιστικών αρχών κατά την άσκηση των καθηκόντων της στον τομέα παροχής δικτύων ή/και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών:

- την προώθηση του ανταγωνισμού
- τη συμβολή στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς, και
- την προώθηση των συμφερόντων των χρηστών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η εν λόγω διάταξη έχει ενσωματωθεί στην εθνική νομοθεσία με το άρθρο 3 του ν. 4070/2012, (ΦΕΚ 82/Α/2012), το οποίο, μεταξύ άλλων, ορίζει ότι:

« 1. Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στον παρόντα νόμο λαμβάνεται κάθε εύλογο μέτρο που στοχεύει στην επίτευξη και είναι ανάλογο με τους κατωτέρω στόχους:

α) Η ελεύθερη παροχή δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών που ασκείται σύμφωνα με τους όρους του παρόντος νόμου. Περιορισμοί στην παροχή δικτύων ή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών δύνανται να επιβληθούν σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου για τη διασφάλιση της δημόσιας τάξης, ασφάλειας και υγείας.

β) Η εξασφάλιση σε κάθε επιχείρηση του δικαιώματος παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, εγκατάστασης, επέκτασης, λειτουργίας, ελέγχου και διάθεσης δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

γ) Η τήρηση, κατά το μέτρο του δυνατού, της τεχνολογικής ουδετερότητας των κανονιστικών ρυθμίσεων που επιβάλλονται, ιδίως εκείνων που στοχεύουν στη διασφάλιση αποτελεσματικού ανταγωνισμού.

δ) Η προστασία και προαγωγή του ανταγωνισμού στην παροχή δικτύων ή / και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφών ευκολιών και υπηρεσιών, καθώς και των πολιτικών διασφάλισης του δημόσιου συμφέροντος [...]

ε) Η συμβολή στην ανάπτυξη της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς [...]

στ) Η προαγωγή των συμφερόντων των χρηστών, [...]

2. Για την επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, εφαρμόζονται αντικειμενικές, διαφανείς, αμερόληπτες και αναλογικές αρχές ρύθμισης, ιδίως μέσω:

---

¹ Οδηγία 2009/140/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25^{ης} Νοεμβρίου 2009, για την τροποποίηση των οδηγιών 2002/21/ΕΚ σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, 2002/19/ΕΚ σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες καθώς και με τη διασύνδεσή τους, και 2002/20/ΕΚ για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, L 337/37, 18.12.2009.

- α) της εξασφάλισης κανονιστικής σταθερότητας, εφαρμόζοντας συνεπή κανονιστική προσέγγιση κατά την επανεξέταση των ρυθμίσεων σε ενδεδειγμένα διαστήματα,
- β) της εξασφάλισης ότι, σε αντίστοιχες περιπτώσεις, δεν γίνεται διάκριση κατά την αντιμετώπιση των επιχειρήσεων που παρέχουν δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών,
- γ) της εξασφάλισης του ανταγωνισμού προς όφελος των καταναλωτών και της προώθησης, κατά περίπτωση, του ανταγωνισμού στις υποδομές,
- δ) της προώθησης αποτελεσματικών επενδύσεων και καινοτομιών σε νέες και εξελιγμένες υποδομές, εξασφαλίζοντας ότι κάθε υποχρέωση πρόσβασης λαμβάνει υπόψη τους κινδύνους που αναλαμβάνουν οι επιχειρήσεις που πραγματοποιούν τις επενδύσεις και επιτρέποντας διαφορετικές μορφές συνεργασίας μεταξύ των επενδυτών και των φορέων που αιτούνται πρόσβαση, προκειμένου να επιμερίζεται ο επενδυτικός κίνδυνος ώστε να διασφαλίζεται ο ανταγωνισμός στην αγορά και η τήρηση της αρχής της μη διακριτικής μεταχείρισης,
- ε) της συνεκτίμησης των διαφορετικών συνθηκών που επικρατούν στις διάφορες γεωγραφικές ζώνες της χώρας, αναφορικά με τον ανταγωνισμό και τους καταναλωτές,
- στ) της επιβολής εκ των προτέρων (ex-ante) ρυθμιστικών υποχρεώσεων μόνον εφόσον δεν υφίσταται αποτελεσματικός και βιώσιμος ανταγωνισμός, καθώς και της άρσης των υποχρεώσεων αυτών όταν πλέον πληρούται αυτή η προϋπόθεση και
- ζ) του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των βασικών ελευθεριών των πολιτών, όπως κατοχυρώνονται από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, καθώς και τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου, κατά τη λήψη μέτρων που αφορούν στην πρόσβαση των τελικών χρηστών σε υπηρεσίες και εφαρμογές ή στη χρήση από τους τελικούς χρήστες υπηρεσιών και εφαρμογών μέσω δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών. [...]

Στο πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης, και προς επίτευξη των ανωτέρω στόχων, η ΕΕΤΤ εφαρμόζει αντικειμενικές, διαφανείς, αμερόληπτες και αναλογικές αρχές ρύθμισης για την προώθηση του ανταγωνισμού και τη διασφάλισή του κατά το μέγιστο οφέλους για τους τελικούς χρήστες σε επίπεδο τιμής, επιλογών και ποιότητας.

1.2 Κανονιστικό Πλαίσιο

Σύμφωνα με το ισχύον Εθνικό και Κοινοτικό Κανονιστικό Πλαίσιο² αναφορικά με τον ορισμό σχετικών αγορών προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών

² Το εν λόγω πλαίσιο αποτελείται ιδίως από τα κάτωθι νομοθετικά / κανονιστικά κείμενα:

ο το Ν. 4070/2012 «Ρυθμίσεις Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, Μεταφορών, Δημοσίων Έργων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 82/Α), και ιδίως τα άρθρα 3, 12 περιπτώσεις α, ι, και ια, 16, 17, 41 έως και 54, και το άρθρο

που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση, σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο, όπως ισχύει κατά τα ως άνω τροποποιηθείσα, την ανάλυση του επιπέδου του ανταγωνισμού και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στις ως άνω αγορές, βάσει του κοινοτικού πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, η ΕΕΤΤ καλείται να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, ιδίως να ορίσει τις σχετικές γεωγραφικές αγορές στην Ελληνική

-
- 79 παρ. 3 αυτού, (εφεξής ο Νόμος), από την έναρξη ισχύος του οποίου, καταργήθηκε ο ν. 3431/2006 (Α'/13), όπως είχε τροποποιηθεί και ίσχυε μέχρι τη δημοσίευσή του ν. 4070/2012, με εξαίρεση την παράγραφο 2 του άρθρου 70, το άρθρο 73 και τις διατάξεις που αφορούν τον τομέα παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών.
- ο τις Οδηγίες: Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕ L 108/33, 24.4.2002, (εφεξής Οδηγία Πλαίσιο), Οδηγία 2002/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους (ΕΕ L 108/7, 24.4.2002), (εφεξής Οδηγία για την Πρόσβαση), και Οδηγία 2002/20/ΕΚ για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕ L 108, 24.4.2002), (εφεξής Οδηγία για την Αδειοδότηση). Οι εν λόγω οδηγίες ισχύουν όπως αυτές τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2009/140/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Νοεμβρίου 2009, για την τροποποίηση των οδηγιών 2002/21/ΕΚ σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, 2002/19/ΕΚ σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες καθώς και με τη διασύνδεσή τους, και 2002/20/ΕΚ για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, (ΕΕ L 337/37, 18.12.2009)
  - ο τις Οδηγίες: Οδηγία 2002/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕ L 108/51, 24.4.2002), (εφεξής Οδηγία Καθολικής Υπηρεσίας), Οδηγία 2002/58/ΕΚ σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 για τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών, όπως τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2009/136/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Νοεμβρίου 2009, για την τροποποίηση της Οδηγίας 2002/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 για τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών, (ΕΕ L 337/11, 18.12.2009).
  - ο την Οδηγία 2002/77/ΕΚ της Επιτροπής της 16ης Σεπτεμβρίου 2002 σχετικά με τον ανταγωνισμό στις αγορές δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕ L 249/21, 17.9.2002), (εφεξής Οδηγία για τον Ανταγωνισμό),
  - ο τη Σύσταση E(2007)5406 της Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2007, για τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και την σχετική Αιτιολογική Έκθεση αυτής (εφεξής Νέα Σύσταση),
  - ο τη Σύσταση 2009/396/ΕΚ της Επιτροπής της 7ης Μαΐου 2009 σχετικά με την κανονιστική ρύθμιση των τελών τερματισμού σταθερών και κινητών επικοινωνιών στην ΕΕ, (ΕΕ L 124/67, 20.5.2009),
  - ο τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Επιτροπής για την ανάλυση αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά βάσει του κοινοτικού πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (2002/C 165/03) (εφεξής Κατευθυντήριες Γραμμές),
  - ο τη Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τις κοινοποιήσεις, τις προθεσμίες και τις διαβουλεύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 7 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όπως εκάστοτε ισχύει.
  - ο ERG 08 (20) final CP Geog Aspects 081016, ERG Common Position on Geographic Aspects of Market Analysis (definition and remedies).

Επικράτεια, ακολουθώντας τη διαδικασία αναγνώρισης / οριοθέτησης και ορισμού αγορών που τίθεται στην Οδηγία Πλαίσιο³.

Σύμφωνα με το άρθρο 16, παρ. 1 και 24 της Οδηγίας Πλαίσιο: «1. Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές διεξάγουν ανάλυση των σχετικών αγορών βασιζόμενες στις αγορές που ταυτοποιούνται στη Σύσταση και λαμβάνοντας ιδιαιτέρως υπόψη τους τις Κατευθυντήριες Γραμμές. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η ανάλυση αυτή να διεξάγεται, κατά περίπτωση, σε συνεργασία με τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές ανταγωνισμού. 2. Όταν εθνική ρυθμιστική αρχή, δυνάμει των παραγράφων 3 ή 4 του παρόντος άρθρου, του άρθρου 17 της Οδηγίας 2002/22/EK (οδηγία για την καθολική υπηρεσία) ή του άρθρου 8 της οδηγίας 2002/19/EK (οδηγία για την πρόσβαση), πρέπει να καθορίσει εάν θα επιβληθούν, θα διατηρηθούν, θα τροποποιηθούν ή θα αρθούν υποχρεώσεις επιχειρήσεων, καθορίζει με βάση την ανάλυση αγοράς κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, κατά πόσον μία σχετική αγορά είναι όντως ανταγωνιστική».

Σύμφωνα με το άρθρο 41 παράγραφος 3 του Ν.4070/2012: «41. 3. Η διαδικασία ανάλυσης της αγοράς περιλαμβάνει τον ορισμό των σχετικών αγορών, τη διενέργεια ανάλυσης του επιπέδου του ανταγωνισμού, τον ορισμό επιχειρήσεων με Σημαντική Ισχύ και τον προσδιορισμό των κατά περίπτωση κατάλληλων και αναλογικών ειδικών κανονιστικών υποχρεώσεων. Κατά τη διαδικασία ανάλυσης των σχετικών αγορών, καθώς και κάθε φορά που το κρίνει αναγκαίο, για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της από τον παρόντα νόμο, η ΕΕΤΤ μπορεί να ζητά τη συνδρομή της Επιτροπής Ανταγωνισμού».

Στη Νέα Σύσταση, και σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση, (Ε(2007)5406) αυτής, αναφέρεται ότι: «Κατά τον καθορισμό σχετικών αγορών κατάλληλων για τα εθνικά δεδομένα σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 3 της Οδηγίας 2002/21/EK, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές αναλύουν τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών που προσδιορίζονται στο Παράρτημα της παρούσας σύστασης»⁵.

Η διαδικασία ορισμού αγορών στοχεύει στο να προσδιορίσει με συστηματικό τρόπο τις ανταγωνιστικές πιέσεις που υφίστανται οι πάροχοι υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και δικτύων για την αποτελεσματική ανάλυση της αγοράς. Μια «σχετική αγορά προϊόντων» αποτελείται από το σύνολο των προϊόντων ή υπηρεσιών που είναι επαρκώς εναλλάξιμα ή υποκατάστατα, όχι μόνο από την άποψη των αντικειμενικών χαρακτηριστικών τους, της τιμής

³ Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 15, όπως τροποποιήθηκε δια του άρθρου 1, παρ. 17 της ως άνω τροποποιητικής της Οδηγίας Πλαίσιο Οδηγίας 2009/140/EK, L 337/37, 18.12.2009.

⁴ Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 16 αντικαταστάθηκαν δια του άρθρου 1, της παραγράφου (18), στοιχείου α) της ως άνω τροποποιητικής της Οδηγίας Πλαίσιο Οδηγίας 2009/140/EK, L 337/ 37, 18.12.2009.

⁵ άρθρο 1 της νέας Σύστασης

ή της επιδιωκόμενης χρήσης τους, αλλά και τις συνθήκες ανταγωνισμού ή/ και τη διάρθρωση της προσφοράς και της ζήτησης στην εν λόγω αγορά⁶.

Σύμφωνα με τη Νέα Σύσταση, «αφετηρία προσδιορισμού αγορών αποτελεί ο καθορισμός αγορών λιανικής σε μια μελλοντική προοπτική, με συνεκτίμηση της δυνατότητας υποκατάστασης από πλευράς ζήτησης και από πλευράς προσφοράς. Από τη στιγμή που θα έχουν οριστεί αγορές λιανικής, ενδείκνυται εν συνεχεία ο προσδιορισμός σχετικών αγορών χονδρικής. Εάν η αγορά στα κατάντη εφοδιάζεται από μία ή περισσότερες καθετοποιημένες επιχειρήσεις, ενδέχεται να μην υπάρξει (εμπορική) αγορά ελλείψει κανονιστικών ρυθμίσεων. Κατά συνέπεια, εάν η αγορά δικαιολογεί προσδιορισμό, ενδεχομένως να απαιτηθεί η σύσταση πλασματικής αγοράς χονδρικής στα ανάντη. [...]».

Ο ορισμός της σχετικής αγοράς προσδιορίζει τους περιορισμούς που υφίστανται οι πάροχοι κατά τον καθορισμό των τιμών τους λόγω υποκατάστασης από πλευράς προσφοράς και ζήτησης. Για το σκοπό ορισμού της σχετικής αγοράς, η ΕΕΤΤ λαμβάνει υπόψη μια σειρά μεθόδων κατά την αξιολόγηση της υποκατάστασης της ζήτησης και της προσφοράς, συμπεριλαμβανομένου και του SSNIP τεστ, όπου αυτό είναι πρακτικά δυνατό⁷.

Μια «σχετική γεωγραφική αγορά» περιλαμβάνει την περιοχή όπου οι σχετικές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην παροχή και προμήθεια προϊόντων ή/ και υπηρεσιών, στην οποία οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς και διακριτές από γειτονικές περιοχές, όπου οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι ουσιαστικά διαφορετικές.

Περαιτέρω, σύμφωνα με τη Νέα Σύσταση, ενδείκνυται η σωρευτική εφαρμογή τριών κριτηρίων και συγκεκριμένα:

- Η παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου (διαρθρωτικού, νομικού ή ρυθμιστικού χαρακτήρα),
- Η δομή της αγοράς να μην τείνει προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό μέσα στο σχετικό χρονικό ορίζοντα και
- Η εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού να μην επαρκεί αφ' εαυτής για την αντιμετώπιση των αστοχιών της υπόψη αγοράς.

Σημειώνεται ότι οι αγορές που απαριθμούνται στο Παράρτημα της Νέας Σύστασης έχουν προσδιορισθεί βάσει των τριών ανωτέρω σωρευτικών κριτηρίων.

---

⁶ Βλ. παραδείγματος χάριν, Υπόθεση Michelin v. Commission [1983] ECR 3461, Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον ορισμό σχετικών αγορών για τους σκοπούς του Κοινοτικού δικαίου του ανταγωνισμού ("Η Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον Ορισμό Αγορών"), ΕΕ 1997 C 372/3, και τις Κατευθυντήριες Γραμμές

⁷ Βλ. την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον Ορισμό Αγορών και τις Κατευθυντήριες Γραμμές

1.3 Η διαδικασία ορισμού και ανάλυσης αγορών που ακολουθεί η ΕΕΤΤ

Για τις ανάγκες της διαδικασίας ορισμού και ανάλυσης αγορών, η ΕΕΤΤ χρησιμοποιεί στοιχεία από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων χρηστών και παρόχων δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Η ΕΕΤΤ διεξάγει τον ορισμό και την ανάλυση αγοράς σύμφωνα με το Νόμο 4070/2012 (ΦΕΚ 82/Α/2012), με τις διατάξεις του οποίου ρυθμίσθηκε εκ νέου το κανονιστικό πλαίσιο περί ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην Ελληνική Επικράτεια αφενός με την ενσωμάτωση των κατά τα ως άνω Οδηγιών 2009/136/ΕΚ και 2009/140/ΕΚ και αφετέρου με την τροποποίηση και συμπλήρωση των διατάξεων του καταργηθέντος πλέον νόμου ν. 3431/2006. Συγκεκριμένα, αναφέρονται τα ακόλουθα:

Το Άρθρο 12 παρ.1 στοιχείο (α) του Νόμου παρέχει στην ΕΕΤΤ τη γενική αρμοδιότητα σχετικά με την ανάλυση αγορών (συμπεριλαμβανομένου του ορισμού των σχετικών αγορών προϊόντων/υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, της ανάλυσης της αποτελεσματικότητας του ανταγωνισμού, καθώς και τον ορισμό των Παρόχων με ΣΙΑ και την επιβολή κανονιστικών υποχρεώσεων σε μια ορισμένη σχετική αγορά), σύμφωνα με τις διατάξεις του.

Το Άρθρο 12 παράγραφος 1, στοιχείο (ιβ) παρέχει στην ΕΕΤΤ την αρμοδιότητα να διενεργεί δημόσιες διαβουλεύσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας Εθνικής και Κοινοτικής νομοθεσίας, τόσο σε Εθνικό επίπεδο όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, με άλλα Κράτη Μέλη της ΕΕ και την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 7 της Οδηγίας Πλαίσιο, όπως ισχύει τροποποιηθείσα⁸.

Το Άρθρο 12 παρ.1, α) και ιστ), σε συνδυασμό με το άρθρο 38 του Νόμου παρέχει στην ΕΕΤΤ ευρείες αρμοδιότητες σχετικά με τη συλλογή στοιχείων, τόσο για τους σκοπούς ex ante ρύθμισης του τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όσο και για ex post έρευνα και εφαρμογή της ισχύουσας περί ελεύθερου ανταγωνισμού νομοθεσίας. Ειδικότερα, το άρθρο 38, παρ. 1 του Νόμου επιβάλλει σε όλες τις επιχειρήσεις που παρέχουν δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών υπό καθεστώς Γενικής Άδειας να παρέχουν όλες τις πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών πληροφοριών που απαιτούνται προκειμένου η ΕΕΤΤ να διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις διατάξεις ή τις αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τη νομοθεσία για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, καθώς και όλων των πληροφοριών που απαιτούνται για την ανάλυση αγοράς και τον προσδιορισμό των επιχειρήσεων με ΣΙΑ. Σύμφωνα με το άρθρο 38, παρ. 5 του Νόμου, οι

---

⁸ Τα άρθρα 6 και 7 της Οδηγίας Πλαίσιο αντικαταστάθηκαν δυνάμει του άρθρου 1, παρ. (6) της Οδηγίας 2009/140/ΕΚ

επιχειρήσεις αυτές θα πρέπει να παρέχουν τις αιτούμενες πληροφορίες άμεσα κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα και το βαθμό λεπτομέρειας που καθορίζει η ΕΕΤΤ και εφόσον δεν ορίζεται άλλη προθεσμία, εντός είκοσι (20) εργασίμων ημερών από το αίτημα. Ο Νόμος ορίζει ένα ελάχιστο χρονικό διάστημα πέντε (5) εργασίμων ημερών για την παροχή πληροφοριών.

Επίσης, σύμφωνα με το Άρθρο 12 παρ.1, περίπτωση στ) του Νόμου, οι αρμοδιότητες σχετικά με το δίκαιο του Ανταγωνισμού όσον αφορά τον τομέα των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών ανήκουν στην ΕΕΤΤ και όχι στην Επιτροπή Ανταγωνισμού. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της σχετικά με το δίκαιο του ανταγωνισμού, το άρθρο 14 του Νόμου παρέχει στην ΕΕΤΤ ευρείες αρμοδιότητες σχετικά με τη συλλογή στοιχείων που είναι απαραίτητα για την εφαρμογή του, περί Ανταγωνισμού, Νόμου 3959/2011 (ΦΕΚ Α' 93), (ιδίως τα άρθρα 38 και 39 αυτού), συμπεριλαμβανομένης της εξουσίας ελέγχου βιβλίων και άλλων εγγράφων των τηλεπικοινωνιακών παρόχων και της έρευνας στα γραφεία και λοιπές εγκαταστάσεις τους.

Μετά την ολοκλήρωση της εθνικής δημόσιας διαβούλευσης, η ΕΕΤΤ αποστέλλει στην Επιτροπή, το BEREC και τις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές των άλλων Κρατών Μελών Κοινοποίηση του Σχεδίου Μέτρων σχετικά με κάθε ανάλυση αγοράς, η οποία περιλαμβάνει τον ορισμό των σχετικών αγορών, τα συμπεράσματα της ανάλυσης αγορών (δηλ. αξιολόγηση σχετικά με την ύπαρξη ή μη παρόχων με ΣΙΑ), καθώς και τα μέτρα τα οποία η ΕΕΤΤ σκοπεύει να υιοθετήσει στις διάφορες σχετικές αγορές. Η Επιτροπή, το BEREC και οι άλλες Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές μπορούν να αποστείλουν σχόλια και προτάσεις στην ΕΕΤΤ κατά τη διάρκεια μιας χρονικής περιόδου ενός μήνα από την ημέρα της κοινοποίησης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναλύει τα προτεινόμενα μέτρα και μεταφέρει την άποψή της στην ΕΕΤΤ, δημοσιεύοντάς την στην ιστοσελίδα της Επιτροπής. Η ΕΕΤΤ είναι υποχρεωμένη να λάβει επαρκώς υπόψη τα σχόλια και τις προτάσεις της Επιτροπής κατά την υιοθέτηση των προτεινόμενων μέτρων.

Σε περίπτωση κατά την οποία από το προτεινόμενο μέτρο προκύπτει ο ορισμός μιας σχετικής αγοράς, η οποία διαφέρει από αυτές που περιγράφονται στη Σύσταση ή αποφασίζει εάν κάποιος πάροχος έχει ατομική ή συλλογική δεσπόζουσα θέση και τα μέτρα θα επηρέαζαν το εμπόριο μεταξύ Κρατών Μελών και παράλληλα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Ε.Ε) έχει δηλώσει ότι το Σχέδιο Μέτρων θα δημιουργούσε εμπόδια στην ενιαία ευρωπαϊκή αγορά ή έχει σοβαρές επιφυλάξεις ως προς τη συμβατότητά του με το Κοινοτικό δίκαιο και τους κανονιστικούς στόχους, το Σχέδιο Μέτρων αυτό δεν θα πρέπει να υιοθετηθεί για δύο μήνες. Στην περίπτωση που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εντός της κατά τα ως άνω δέμηνης προθεσμίας εκδώσει απόφαση με την οποία ζητά από την ΕΕΤΤ να αποσύρει το Σχέδιο

Μέτρου, η ΕΕΤΤ τροποποιεί ή αποσύρει αυτό, εντός εξαμήνου από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στην περίπτωση που το Σχέδιο Μέτρου τροποποιείται, η ΕΕΤΤ διενεργεί δημόσια διαβούλευση σύμφωνα με τις διαδικασίες του άρθρου 17 του Νόμου και κοινοποιεί εκ νέου στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το τροποποιημένο Σχέδιο Μέτρου. Κατά τη λήψη απόφασης για τη θέσπιση του σχεδίου μέτρου, η ΕΕΤΤ λαμβάνει ιδιαίτερος υπόψη της τα σχόλια των άλλων Εθνικών Ρυθμιστικών Αρχών, του BEREC και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και κοινοποιεί την Απόφαση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σύμφωνα δε με τα οριζόμενα στην παράγραφο 5, του άρθρου 45 του Νόμου, η ΕΕΤΤ κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στο BEREC όλα τα εγκεκριμένα τελικά μέτρα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1, στοιχεία α' και β' του άρθρου 45.

Η τελική απόφαση της ΕΕΤΤ επί της διαδικασίας ανάλυσης της υπό εξέταση αγοράς, της αποτελεσματικότητας ή μη του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά, οπότε και της ανάγκης ex ante κανονιστικής παρέμβασης, κοινοποιείται, στο πλαίσιο της κατ' άρθρο 16 του ν. 4070/2012 ανάπτυξης της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς, μέσω της συνεργασίας των Εθνικών Ρυθμιστικών Αρχών, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του BEREC, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το BEREC.

1.4 Αντικείμενο και πεδίο της παρούσας Δημόσιας Διαβούλευσης

1.4.1 Πρώτος γύρος ανάλυσης

Στο πλαίσιο του πρώτου γύρου ανάλυσης αγορών, η ΕΕΤΤ, αφού έλαβε υπόψη τη Σύσταση της Επιτροπής της 11ης Φεβρουαρίου 2003 και συγκεκριμένα τις χονδρικές αγορές *Διασύνδεσης Δημόσιων Σταθερών Δικτύων* (αγορές υπ' αρ. 8: Προέλευση (εκκίνηση) κλήσεων στο δημόσιο τηλεπικοινωνιακό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση, υπ' αρ. 9: Απόληξη (τερματισμός) κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα που παρέχεται σε σταθερή θέση και υπ' αρ.10: Διαβιβαστικές Υπηρεσίες στο δημόσιο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο), εξέδωσε την Απόφαση ΕΕΤΤ ΑΠ 406/34/11.10.2006 (ΦΕΚ 1669/Β/14.11.06), με την οποία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, ενόψει των εθνικών συνθηκών, υφίσταντο οι ακόλουθες σχετικές αγορές: α) Χονδρική αγορά εκκίνησης κλήσεων στο δημόσιο τηλεπικοινωνιακό δίκτυο που παρέχονται σε σταθερή θέση, β) Διακριτές χονδρικές αγορές τερματισμού κλήσεων σε δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα που παρέχονται σε σταθερή θέση (ανά δίκτυο κάθε εταιρείας), και γ) Χονδρική αγορά διαβιβαστικών υπηρεσιών στο δημόσιο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο, με γεωγραφικό εύρος την Ελληνική Επικράτεια.

Στη συνέχεια, κατόπιν ανάλυσης του επιπέδου του ανταγωνισμού στις ως άνω σχετικές αγορές, η ΕΕΤΤ, με την ανωτέρω Απόφασή της, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι εν λόγω αγορές χαρακτηρίζονται από απουσία αποτελεσματικού ανταγωνισμού και όρισε:

α) τον «Οργανισμό Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος Α.Ε». (ΟΤΕ Α.Ε.) ως επιχείρηση κατέχουσα Σημαντική Ισχύ (ΣΙΑ) στις σχετικές αγορές για την παροχή των εξής υπηρεσιών χονδρικής: εκκίνησης κλήσεων στο δημόσιο τηλεπικοινωνιακό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση, τερματισμό κλήσεων στο δίκτυό του και υπηρεσιών διαβίβασης στο δημόσιο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο, και

β) όλους τους παρόχους σταθερής φωνητικής τηλεφωνίας που αναφέρονται στο Παράρτημα Α της ανωτέρω Απόφασης (ΑΠ ΕΕΤΤ 406/34/2006) ως επιχειρήσεις κατέχουσες ΣΙΑ στις επιμέρους αγορές τερματισμού κλήσεων σε δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα που παρέχονται σε σταθερή θέση (ανά δίκτυο κάθε εταιρείας).

Προκειμένου να αντιμετωπιστεί η απουσία αποτελεσματικού ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές διασύνδεσης, η ΕΕΤΤ επέβαλε τόσο στον ΟΤΕ όσο και στους παρόχους σταθερής φωνητικής τηλεφωνίας που αναφέρονται στο Παράρτημα Α της ανωτέρω Απόφασης (ΑΠ ΕΕΤΤ 406/34/2006) μια σειρά κατάλληλων και αναλογικών κανονιστικών υποχρεώσεων.

1.4.2 Δεύτερος γύρος ανάλυσης

Στο πλαίσιο του δεύτερου γύρου ανάλυσης αγορών, η ΕΕΤΤ με την Απόφαση της 573/017/22.07.2010 (ΦΕΚ 1353/Β/1.09.2010), «Ορισμός αγορών χονδρικής εκκίνησης κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση, χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δίκτυα σε σταθερή θέση, χονδρικής διαβίβασης στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο, Καθορισμός Επιχειρήσεων με Σημαντική Ισχύ στις εν λόγω αγορές και υποχρεώσεις αυτών (2^{ος} γύρος ανάλυσης)» κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υφίστανται οι ακόλουθες σχετικές αγορές διασύνδεσης δημοσίων σταθερών δικτύων:

- i. Χονδρική αγορά εκκίνησης κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση.
- ii. Διακριτές αγορές χονδρικής για τον τερματισμό κλήσεων προς τελικούς χρήστες σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα που παρέχονται σε σταθερή θέση:
  - ✓ Μια αγορά χονδρικής για τον τερματισμό κλήσεων προς τελικούς χρήστες στο δίκτυο του ΟΤΕ, και

- ✓ διακριτές χονδρικές αγορές τερματισμού κλήσεων σε τελικούς χρήστες, ανά δίκτυο κάθε εταιρίας που αναφέρεται στο Παράρτημα Ι της εν λόγω Απόφασης.

iii. Χονδρική αγορά διαβιβαστικών υπηρεσιών στο δημόσιο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο.

Δεδομένου ότι η χονδρική αγορά (εθνικής) διαβίβασης στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο δεν περιλαμβανόταν πλέον στη λίστα της Νέας Σύστασης Σχετικών Αγορών, η ΕΕΤΤ εφάρμοσε το τεστ των 3 κριτηρίων για τη χονδρική αγορά (εθνικής) διαβίβασης στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο και συμπέρανε ότι, λόγω των εθνικών συνθηκών στην Ελλάδα, η ανωτέρω αγορά πληρούσε σωρευτικά και τα τρία κριτήρια. Συνεπώς η ΕΕΤΤ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η χονδρική αγορά (εθνικής) διαβίβασης στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο έπρεπε να συνεχίσει να υπόκειται σε ex-ante ρύθμιση.

Σε συνέχεια, κατόπιν ανάλυσης του επιπέδου του ανταγωνισμού, η ΕΕΤΤ συμπέρανε ότι οι ορισθείσες αγορές χαρακτηρίζονται από έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού και όρισε:

- i. Την εταιρεία με την επωνυμία «Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος Α.Ε. (ΟΤΕ Α.Ε.)» ως επιχείρηση με Σημαντική Ισχύ στις σχετικές αγορές χονδρικής για (α) την εκκίνηση κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση, (β) τις διαβιβαστικές υπηρεσίες στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχονται σε σταθερή θέση και γ) τον τερματισμό κλήσεων προς τελικούς χρήστες στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο της που παρέχεται σε σταθερή θέση, και
- ii. Τις εταιρείες που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι της εν λόγω Απόφασης, ως επιχειρήσεις με Σημαντική Ισχύ στις ορισθείσες, ανά δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση, σχετικές αγορές υπηρεσιών τερματισμού κλήσεων προς τελικούς χρήστες.

Στη συνέχεια, η ΕΕΤΤ επέβαλε τη διατήρηση των κανονιστικών υποχρεώσεων που είχε επιβάλλει στον ΟΤΕ και στις λοιπές εταιρείες, δυνάμει του πρώτου γύρου ανάλυσης των εν λόγω σχετικών αγορών.

1.4.3 Στόχος και εύρος της Δημόσιας Διαβούλευσης

Στο πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης, και λαμβάνοντας υπόψη το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, ιδίως δε την υπ' αριθ. 2007/879/ΕΚ Σύσταση της Επιτροπής (Νέα

Σύσταση) και την υπ' αριθ. 2009/396/EK⁹ Σύσταση της Επιτροπής της 7ης Μαΐου 2009, σχετικά με την κανονιστική ρύθμιση των τελών τερματισμού σταθερών και κινητών επικοινωνιών, η ΕΕΤΤ καλείται να ορίσει και να αναλύσει τις αγορές διασύνδεσης. Σημείο εκκίνησης της ΕΕΤΤ για τον ορισμό των σχετικών αγορών διασύνδεσης αποτέλεσαν οι παρακάτω εκτιμήσεις:

Η (Νέα) «Σύσταση» προβλέπει ότι αναφορικά με τις αγορές διασύνδεσης σε επίπεδο χονδρικής υφίστανται δύο (2) διακριτές σχετικές αγορές, ως αγορές που υπόκεινται σε ex ante ρύθμιση και συγκεκριμένα:

- η υπ' αριθμόν 2 *«εκκίνηση κλήσεων από το δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση»*, η οποία αντιστοιχεί στην υπ' αριθμόν 8 της Σύστασης της Επιτροπής της 11ης Φεβρουαρίου 2003, και
- η υπ' αριθμόν 3 *«τερματισμός κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα που παρέχονται σε σταθερή θέση»*, η οποία αντιστοιχεί στην υπ' αριθμόν 9 της Σύστασης της Επιτροπής της 11ης Φεβρουαρίου 2003.

Σύμφωνα με τη Σύσταση (Παράρτημα), η υπ' αριθμόν 2 αγορά χονδρικής *«εκκίνηση κλήσεων»*, *«...περιλαμβάνει τη μεταφορά τοπικών κλήσεων και οριοθετείται κατά τρόπο που συμβαδίζει με τα όρια για την αγορά τερματισμού και την αγορά διαβίβασης κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση»*.

Ακολούθως, η υπ' αριθμόν 3 αγορά χονδρικής *«τερματισμός κλήσεων»*, *«...περιλαμβάνει τη μεταφορά τοπικών κλήσεων και οριοθετείται κατά τρόπο που συμβαδίζει με τα όρια για την αγορά εκκίνησης κλήσεων και την αγορά διαβίβασης κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση»*.

Η υπ' αριθμ. 2003/311/EK Σύσταση για τις Σχετικές Αγορές, η οποία υιοθετήθηκε το 2003, θεωρούσε τη χονδρική αγορά διαβίβασης ως αγορά που υπόκειται σε ex ante ρύθμιση (Αγορά 10 της Αρχικής Σύστασης), ωστόσο η αγορά αυτή δεν περιλαμβάνεται πλέον στη Νέα Σύσταση υπ' αριθμ. 2007/879. Σύμφωνα με το σημείο 17 του Προοιμίου της Νέας Σύστασης: *«Οι αγορές που απαριθμούνται στο παράρτημα έχουν προσδιοριστεί βάσει των τριών υπόψη σωρευτικών κριτηρίων. Για αγορές που δεν έχουν περιληφθεί στην παρούσα σύσταση, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές πρέπει να εφαρμόσουν τη δοκιμασία των τριών κριτηρίων στην εκάστοτε αγορά. Για τις αγορές του παραρτήματος της Σύστασης 2003/311/EK, της 11^{ης} Φεβρουαρίου 2003, οι οποίες δεν έχουν περιληφθεί στο παράρτημα της παρούσας σύστασης, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να εφαρμόσουν το*

---

⁹ (EE L 124/67, 20.5.2009).

τεστ των τριών κριτηρίων για να εκτιμήσουν κατά πόσον, με βάση τα εθνικά δεδομένα, μία αγορά συνεχίζει να επιδέχεται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση.».

Στην Αιτιολογική Έκθεση¹⁰ της Νέας Σύστασης αναφέρεται ότι «...η περιγραφή, ο καθορισμός των ορίων μεταξύ των υπηρεσιών εκκίνησης, τερματισμού και διαβίβασης κλήσεων ποικίλλει, ανάλογα με την τοπολογία του δικτύου και τις επικρατούσες στην αγορά συνθήκες, οπότε και επαφίεται στις ΕΡΑ να ορίσουν εκείνα τα στοιχεία που απαρτίζουν το εκάστοτε τμήμα του δικτύου.[...] Τούτο πάραυτα σημαίνει ότι εάν η αγορά εκκίνησης και τερματισμού κλήσεων είναι ήδη ορισθείσες, τότε εξ ορισμού δύναται να ορισθεί και μία πλασματική αγορά διαβίβασης».

Συνεπώς, η ΕΕΤΤ, αφού έλαβε υπόψη το γεγονός ότι η αγορά διαβιβαστικών υπηρεσιών στο δημόσιο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο δεν περιλαμβάνεται πλέον στη Νέα Σύσταση, και με γνώμονα τα ως άνω οριζόμενα (σημείο 17 του Προοιμίου της Σύστασης), στο Κεφάλαιο 4 του παρόντος, εφήρμοσε το τεστ των τριών κριτηρίων, προκειμένου να αξιολογήσει βάσει των εθνικών συνθηκών εάν η αγορά εξακολουθεί να υπόκειται σε ex ante ρύθμιση.

Περαιτέρω, σύμφωνα με τη Σύσταση σχετικά με την κανονιστική ρύθμιση των τελών τερματισμού σταθερών και κινητών επικοινωνιών (2009/396/ΕΚ), ιδίως το σημείο (7) του Προοιμίου αυτής, «*το σύστημα χρέωσης στην ΕΕ βασίζεται στο σύστημα χρέωσης δικτύου καλούντος, που σημαίνει ότι το τέλος τερματισμού καθορίζεται από το δίκτυο του καλούμενου και καταβάλλεται από το δίκτυο του καλούντος. Ο καλούμενος δεν χρεώνεται για την υπηρεσία αυτή και γενικά δεν έχει κίνητρο να αντιδράσει στο τέλος τερματισμού που καθορίζει ο πάροχος του δικτύου του*». Συνεπώς, ο καλών συνδρομητής, ο οποίος τελικά πληρώνει για τη πραγματοποίηση της συγκεκριμένης κλήσης, πληρώνει για πρόσβαση και παροχή υπηρεσίας χωρίς να μπορεί να αντιληφθεί άμεσα την τιμή χονδρικού τερματισμού, ενώ ο καλούμενος συνδρομητής δεν πληρώνει για τις κλήσεις που δέχεται, γεγονός το οποίο δεν περιορίζει τον Πάροχο που τερματίζει την κλήση, ως προς τον καθορισμό των τελών τερματισμού. Με γνώμονα τον ανωτέρω συλλογισμό και σε περίπτωση απουσίας ρυθμιστικής παρέμβασης οι Πάροχοι Δικτύων Σταθερής θα εδύναντο να αυξήσουν τις τιμές για τερματισμό στο δίκτυό τους χωρίς να παρεμποδίζονται από κανένα από τα μέρη που μετέχουν στη κλήση και ενδεχομένως θα μετακυλούσαν τις υψηλές τιμές τερματισμού μέσω

---

¹⁰ Staff Working Document “Explanatory Note” SEC (2007) 1483 final , σελίδα 27, “As with the initial Recommendation, the delineation between call origination, call termination and transit services can vary, according to network topologies and market conditions, and it is left to NRAs to define those elements constituting each part. It should be noted by the NRAs that while there is a degree of discretion in deciding the appropriate elements constituting call origination, call termination and transit services, these elements are additive, the sum of the three making the whole. This means for instance that if call origination and call termination are already defined then an notional market for transit is also defined by default”.

ανάκτησης αυτών από υψηλότερα τέλη κλήσεων για τους τελικούς χρήστες. Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκρινε ότι η υπερβολική τιμολόγηση είναι το κύριο μέλημα των Ρυθμιστικών Αρχών. Τα υψηλά τέλη τερματισμού τείνουν να οδηγούν σε υψηλές τιμές λιανικής για εξερχόμενες κλήσεις και αντίστοιχα χαμηλότερα ποσοστά χρήσης, υποβαθμίζοντας έτσι την ευημερία των καταναλωτών. Ενόψει των ανωτέρω η ανάγκη ρυθμιστικής παρέμβασης λαμβάνει βαρύνουσα σημασία σε επίπεδο ανάπτυξης αγοράς και συνακόλουθα προστασίας των χρηστών.

Η παρούσα Διαβούλευση παρουσιάζει τα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ αναφορικά με:

- τις σχετικές αγορές: α) εκκίνησης κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση, β) τερματισμού κλήσεων σε χωριστά δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα που παρέχεται σε σταθερή θέση και γ) υπηρεσιών διαβίβασης κλήσεων στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο,
- την εφαρμογή του «τεστ των τριών κριτηρίων» για τις υπηρεσίες διαβίβασης στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο,
- την ανάλυση τυχόν έλλειψης αποτελεσματικού ανταγωνισμού (ήτοι διαπίστωσης ύπαρξης Σημαντικής Ισχύος «ΣΙΑ») στις αγορές (α) και (β) και
- την επιβολή των κατάλληλων και αναλογικών κανονιστικών υποχρεώσεων, προκειμένου να αντιμετωπίσει τα προβλήματα ανταγωνισμού που απορρέουν από την ύπαρξη Σημαντικής Ισχύος στις αγορές (α) και (β).

2. Χαρακτηριστικά της Ελληνικής Αγοράς σταθερής τηλεφωνίας και των δικτύων των παρόχων υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας

2.1. Λιανικές υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας

Στο τέλος του 2012, η διείσδυση της σταθερής πρόσβασης σε δημόσιες τηλεφωνικές υπηρεσίες στον ελληνικό πληθυσμό εκτιμάται σε 43,46%, ποσοστό που αντιστοιχεί σε 4.906.124 γραμμές. Στον Πίνακα 1 παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη του αριθμού των γραμμών πρόσβασης και η διείσδυση της σταθερής τηλεφωνίας (βάσει των γραμμών) στον πληθυσμό. Όπως φαίνεται στον Πίνακα 1, από τα τέλη του 2006 έως το τέλος του 2012 παρατηρείται μια μείωση της διείσδυσης κατά 5,03 ποσοστιαίες μονάδες, που αντιστοιχεί σε μια μείωση 488.377 γραμμών.

Πίνακας 1: Αριθμός σταθερών γραμμών πρόσβασης και ποσοστό διείσδυσης αυτών στο πληθυσμό

	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012
Αριθμός σταθερών γραμμών πρόσβασης	5.394.501	5.327.864	5.253.695	5.248.056	5.203.292	5.073.490	4.906.124
Πληθυσμός Ελλάδος ¹¹	11.125.179	11.171.740	11.213.785	11.260.402	11.305.118	11.309.885	11.290.067 ¹²
Διείσδυση των σταθερών γραμμών πρόσβασης στον πληθυσμό	48,49%	47,69%	46,85%	46,61%	46,03%	44,86%	43,46%

Σημείωση: στις σταθερές γραμμές πρόσβασης περιλαμβάνονται οι γραμμές PSTN, ISDN BRA, ISDN PRA του ΟΤΕ και οι γραμμές που παρέχονται μέσω πλήρους ΑΠΤΒ και ΧΕΓ.

Πηγή: ΕΕΤΤ

2.1.1. Πάροχοι υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας

Ο ΟΤΕ λειτουργεί ένα εθνικό δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών πλήρους γεωγραφικής κάλυψης. Ο αριθμός των εναλλακτικών παρόχων υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας στην

¹¹Πηγή:

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tps00001>

¹² Προσωρινή εκτίμηση

Ελλάδα παρουσίασε αύξηση τα πρώτα χρόνια της απελευθέρωσης της αγοράς ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ενώ τα επόμενα χρόνια άρχισε να μειώνεται. Στον Πίνακα 2 παρουσιάζεται ο αριθμός των εναλλακτικών παρόχων σταθερών δημόσιων τηλεφωνικών υπηρεσιών, που δραστηριοποιούνταν από το 2007 έως τα μέσα του 2012. Σημειώνεται ότι στον πίνακα δεν περιλαμβάνονται πάροχοι με πολύ μικρό αριθμό συνδρομητών.

Στα μέσα του 2012, συνολικά 8 εναλλακτικοί πάροχοι προσέφεραν κλήσεις, έξι (6) εξ' αυτών μέσω άμεσης πρόσβασης (εξαιρουμένης της ΧΕΓ) και έξι (6) μέσω ΕΦ/ΠΦ.

Πίνακας 2: Αριθμός εναλλακτικών παρόχων σταθερών δημόσιων τηλεφωνικών υπηρεσιών

Αριθμός Εναλλακτικών Παρόχων	30/6/2007	30/6/2008	30/6/2009	30/6/2010	30/6/2011	30/6/2012
Πάροχοι που προσφέρουν κλήσεις μέσω άμεσης πρόσβασης, (εξαιρουμένης της ΧΕΓ)	8	8	7	7	6	6
Πάροχοι που προσφέρουν κλήσεις μέσω ΕΦ/ΠΦ	12	12	8	8	8	6
- εκ των οποίων πάροχοι που παρέχουν και πρόσβαση μέσω ΧΕΓ			1	2	2	2
Σύνολο εναλλακτικών παρόχων που προσφέρουν κλήσεις	13	13	10	10	10	8

Πηγή: ΕΕΤΤ

2.1.2. Δομή της αγοράς πρόσβασης σταθερής τηλεφωνίας

Η είσοδος εναλλακτικών παρόχων οδήγησε διαχρονικά σε απώλεια μεριδίου αγοράς του ΟΤΕ, στην αγορά της παροχής πρόσβασης στο δημόσια τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση.

Πιο συγκεκριμένα (βλ. Πίνακας 3), το μερίδιο αγοράς του ΟΤΕ από σχεδόν 100% στο τέλος του 2006, εκτιμάται στα τέλη του 2012 στο 62,4% των γραμμών σταθερής τηλεφωνικής πρόσβασης. Την ίδια χρονική στιγμή, ο μεγαλύτερος, βάσει των μεριδίων, ανταγωνιστής του ΟΤΕ κατείχε μερίδιο αγοράς 10,5%, ενώ ο δεύτερος και ο τρίτος κατά σειρά μεγαλύτερος εναλλακτικός πάροχος, κατέγραψαν μερίδια 9,9% και 8,3% αντίστοιχα.

Πίνακας 3: Μεριδία αγοράς βάσει των γραμμών πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση, Δεκ. 2006 – Δεκ. 2012

Πάροχοι	31/12/2006	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2009	31/12/2010	31/12/2011	31/12/2012
ΟΤΕ	99,8%	95,6%	88,8%	81,3%	72,7%	66,0%	62,4%

Πάροχος 1	0,0%	1,2%	3,5%	5,6%	8,4%	9,7%	10,5%
Πάροχος 2	0,0%	0,3%	2,0%	5,0%	7,2%	8,9%	9,9%
Πάροχος 3	0,0%	1,4%	3,0%	3,7%	5,4%	6,9%	8,3%
Πάροχος 4	0,0%	0,0%	0,0%	1,0%	2,4%	4,7%	6,1%
Πάροχος 5	0,0%	0,8%	1,9%	1,9%	2,0%	1,9%	1,7%
Λοιποί	0,2%	0,6%	0,8%	1,5%	1,9%	1,9%	1,1%
Σύνολο	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Σημείωση: Λαμβάνονται υπόψη γραμμές PSTN, ISDN BRA και ISDN PRA του ΟΤΕ, γραμμές που παρέχονται μέσω πλήρους ΑΠΤΒ και ΧΕΓ.

Πηγή: ΕΕΤΤ

2.1.3. Δομή της αγοράς υπηρεσιών κλήσεων από σταθερή θέση

Οι Πίνακας 4(α) και (β) κατωτέρω παρουσιάζουν την διαχρονική εξέλιξη του όγκου της κίνησης και των σχετικών μεριδίων αγοράς υπηρεσιών κλήσεων αντίστοιχα, για το χρονικό διάστημα από το 2007 έως και το 2012. Τα στοιχεία (κίνηση και μερίδια) εμφανίζονται ανά τύπο κλήσης, για τους ακόλουθους τύπους κλήσεων: εθνικές σε γεωγραφικούς αριθμούς (δηλ. το σύνολο αστικών και υπεραστικών), κλήσεις από σταθερό σε (εθνικό) κινητό, διεθνείς, dial-up¹³. Επιπρόσθετα, υπό τον τίτλο “λοιπές (εκτός του dial-up) κλήσεις προς παρόχους υπηρεσιών”, παρουσιάζονται ομαδοποιημένες οι κλήσεις σε προσωπικούς αριθμούς, οι κλήσεις σε υπηρεσίες σύντομων κωδικών, οι κλήσεις σε υπηρεσίες μεριζόμενου κόστους (της σειράς 801), οι κλήσεις σε υπηρεσίες ατελούς χρέωσης (της σειράς 800) και οι κλήσεις σε υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας.

Ο όρος «άμεση πρόσβαση» αναφέρεται στην κίνηση των άμεσα συνδεδεμένων συνδρομητών ενός παρόχου, οι οποίοι μπορούν να λαμβάνουν υπηρεσίες τηλεφωνίας είτε μέσω δικής του (ιδιόκτητης) υποδομής είτε μέσω γραμμής πλήρους ΑΠΤΒ. Ο όρος «έμμεση πρόσβαση», αναφέρεται στην κίνηση των έμμεσα συνδεδεμένων συνδρομητών ενός παρόχου, οι οποίοι μπορούν να λαμβάνουν υπηρεσίες τηλεφωνίας μέσω ΕΦ/ΠΦ.

¹³ Σημειώνεται ότι από τις κλήσεις dial-up εξαιρούνται οι κλήσεις 801 στο Internet.

Διευκρινίζεται ότι στους Πίνακες 4(α) και (β) συμπεριλαμβάνονται επιπλέον οι υπηρεσίες φωνητικών κλήσεων με χρήση πρωτοκόλλου IP (VoIP), την ποιότητα των οποίων (υπηρεσιών), ελέγχει ο πάροχος δικτύου που τις προσφέρει.

Βάσει του Πίνακα 4(α), το σύνολο του όγκου των σταθερών κλήσεων (εξαιρουμένων των dial-up κλήσεων) βαίνει μειούμενο, με την μείωση το 2012 συγκριτικά με το 2007, να υπολογίζεται στο 9,4%.

Όπως προκύπτει από τον Πίνακα 4(β), η πτωτική τάση των μεριδίων αγοράς του ΟΤΕ συνεχίστηκε το υπό εξέταση διάστημα, με το μερίδιό του για το σύνολο της κίνησης, εξαιρουμένης της dial-up, να εκτιμάται ότι μειώθηκε το 2012 στο 52% (αντίστοιχα 52,2% συμπεριλαμβανομένης της dial-up) από 71,1% το 2007 (αντίστοιχα 76,1% συμπεριλαμβανομένης της dial-up). Ανά τύπο κλήσης τα μερίδια του ΟΤΕ παρουσιάζουν διαφοροποιήσεις ως προς το βαθμό μείωσής τους. Πιο συγκεκριμένα, στις αστικές και υπεραστικές κλήσεις το μερίδιο μειώθηκε από 69,1% το 2007 σε 52,4% το 2012, ενώ στις κλήσεις προς κινητό από 71,2% το 2007 σε 57,3% το 2012. Στις διεθνείς κλήσεις μεταξύ 2007 και 2012 παρατηρήθηκε μείωση από 66,3% σε 28,2% και στις κλήσεις προς λοιπούς μη γεωγραφικούς αριθμούς (εξαιρουμένων κλήσεων dial-up) από 97,2% σε 63,1%.

Πίνακας 4 (α) και (β): Όγκος κλήσεων (σε λεπτά) και μερίδια αγοράς βάσει όγκου κλήσεων

Πίνακας 4(α): Όγκος κλήσεων (σε λεπτά)

		2007	2008	2009	2010	2011	2012
ΒΑΣΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ ΚΛΗΣΕΩΝ	Αστικές και υπεραστικές						
	ΟΤΕ	11.674.005.486	11.541.157.941	11.433.100.372	10.485.397.259	9.268.750.021	8.498.832.135
	ΟΛΟs-άμεση πρόσβαση	825.481.741	2.755.946.701	4.210.039.600	5.326.822.064	6.315.420.735	7.360.619.884
	ΟΛΟs-έμμεση πρόσβαση	4.398.213.228	2.670.771.038	1.498.313.600	884.696.582	643.955.045	371.554.161
	Σύνολο	16.897.700.455	16.967.875.680	17.141.453.572	16.696.915.905	16.228.125.801	16.231.006.180
	Σε κινητό						
	ΟΤΕ	1.844.999.142	1.746.328.344	1.586.064.317	1.363.039.672	1.192.672.444	1.077.304.123
	ΟΛΟs-άμεση πρόσβαση	134.558.168	284.997.378	428.656.039	558.927.425	659.590.075	735.245.148
	ΟΛΟs-έμμεση πρόσβαση	612.160.503	407.581.953	235.919.387	137.096.344	109.261.039	66.751.443
	Σύνολο	2.591.717.813	2.438.907.675	2.250.639.743	2.059.063.441	1.961.523.558	1.879.300.714
	Διεθνής (μη συμπεριλαμβανομένων καρτών)						
	ΟΤΕ	280.721.373	270.211.072	244.409.587	262.322.057	256.253.522	229.750.274
	ΟΛΟs-άμεση πρόσβαση	31.172.209	142.644.089	300.028.651	576.102.882	597.930.387	570.534.822
	ΟΛΟs-έμμεση πρόσβαση	111.817.419	74.452.113	47.694.049	54.536.681	39.600.634	15.290.738
Σύνολο	423.711.001	487.307.274	592.132.287	892.961.620	893.784.543	815.575.834	
ΛΟΙΠΟΙ ΤΥΠΟΙ ΚΛΗΣΕΩΝ	Κλήσεις dial-up στο Internet						
	ΟΤΕ	4.585.978.948	2.480.270.048	1.256.837.431	502.259.730	193.059.873	84.948.285

	ΟΛΟs	48.590.935	28.050.517	10.171.566	2.278.418	1.183.897	691.991
	Σύνολο	4.634.569.883	2.508.320.565	1.267.008.997	504.538.148	194.243.770	85.640.276
	Λοιπές (εκτός του dial-up) κλήσεις προς παρόχους υπηρεσιών (προσωπικοί αριθμοί, σύντομοι κωδικοί, κλήσεις ατελούς, μεριζόμενης και πρόσθετης χρέωσης)						
	ΟΤΕ	1.299.878.505	734.952.031	414.143.706	299.518.751	233.752.664	203.943.865
	ΟΛΟs	37.344.432	80.853.425	71.835.274	98.867.163	108.626.873	119.046.387
	Σύνολο	1.337.222.937	815.805.456	485.978.980	398.385.914	342.379.537	322.990.252
ΣΥΝΟΛΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΚΛΗΣΕΩΝ						
	ΟΤΕ	19.685.583.454	16.772.919.436	14.934.555.413	12.912.537.469	11.144.488.524	10.094.778.682
	ΟΛΟs	6.199.338.635	6.445.297.214	6.802.658.166	7.639.327.559	8.475.568.685	9.239.734.574
	Σύνολο	25.884.922.089	23.218.216.650	21.737.213.579	20.551.865.028	19.620.057.209	19.334.513.256
	ΣΥΝΟΛΟ ΚΛΗΣΕΩΝ (εξαιρουμένου dial-up)						
	ΟΤΕ	15.099.604.506	14.292.649.388	13.677.717.982	12.410.277.739	10.951.428.651	10.009.830.397
	ΟΛΟs	6.150.747.700	6.417.246.697	6.792.486.600	7.637.049.141	8.474.384.788	9.239.042.583
	Σύνολο	21.250.352.206	20.709.896.085	20.470.204.582	20.047.326.880	19.425.813.439	19.248.872.980

Πίνακας 4(β): Μεριδία αγοράς βάσει όγκου κλήσεων

		2007	2008	2009	2010	2011	2012
ΒΑΣΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ ΚΛΗΣΕΩΝ	Αστικές και υπεραστικές						
	ΟΤΕ	69,1%	68,0%	66,7%	62,8%	57,1%	52,4%
	ΟΛΟs-άμεση πρόσβαση	4,9%	16,2%	24,6%	31,9%	38,9%	45,3%
	ΟΛΟs-έμμεση πρόσβαση	26,0%	15,7%	8,7%	5,3%	4,0%	2,3%
	Σύνολο	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	Σε κινητό						
	ΟΤΕ	71,2%	71,6%	70,5%	66,2%	60,8%	57,3%
	ΟΛΟs-άμεση πρόσβαση	5,2%	11,7%	19,0%	27,1%	33,6%	39,1%
	ΟΛΟs-έμμεση πρόσβαση	23,6%	16,7%	10,5%	6,7%	5,6%	3,6%
	Σύνολο	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	Διεθνής (μη συμπεριλαμβανομένων καρτών)						
	ΟΤΕ	66,3%	55,4%	41,3%	29,4%	28,7%	28,2%
	ΟΛΟs-άμεση πρόσβαση	7,4%	29,3%	50,7%	64,5%	66,9%	70,0%
	ΟΛΟs-έμμεση πρόσβαση	26,4%	15,3%	8,1%	6,1%	4,4%	1,9%
	Σύνολο	100%	100%	100%	100%	100%	100%
ΛΟΙΠΟΙ ΤΥΠΟΙ ΚΛΗΣΕΩΝ	Κλήσεις dial-up στο Internet						
	ΟΤΕ	99,0%	98,9%	99,2%	99,5%	99,4%	99,2%
	ΟΛΟs	1,0%	1,1%	0,8%	0,5%	0,6%	0,8%
	Σύνολο	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	Λοιπές (εκτός του dial-up) κλήσεις προς παρόχους υπηρεσιών (προσωπικοί αριθμοί, σύντομοι κωδικοί, κλήσεις ατελούς, μεριζόμενης και πρόσθετης χρέωσης)						

	ΟΤΕ	97,2%	90,1%	85,2%	75,2%	68,3%	63,1%
	ΟΛΟs	2,8%	9,9%	14,8%	24,8%	31,7%	36,9%
	Σύνολο	100%	100%	100%	100%	100%	100%
ΣΥΝΟΛΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΚΛΗΣΕΩΝ						
	ΟΤΕ	76,1%	72,2%	68,7%	62,8%	56,8%	52,2%
	ΟΛΟs	23,9%	27,8%	31,3%	37,2%	43,2%	47,8%
	Σύνολο	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	ΣΥΝΟΛΟ ΚΛΗΣΕΩΝ (εξαιρουμένου dial-up)						
	ΟΤΕ	71,1%	69,0%	66,8%	61,9%	56,4%	52,0%
	ΟΛΟs	28,9%	31,0%	33,2%	38,1%	43,6%	48,0%
Σύνολο	100%	100%	100%	100%	100%	100%	

Ο Πίνακας 5 παρουσιάζει αθροιστικά τον όγκο των αστικών, των υπεραστικών, των κλήσεων από σταθερό σε κινητό και των διεθνών κλήσεων. Οι τέσσερις (4) προαναφερθέντες τύποι κλήσεων αποτελούν τους βασικούς τύπους κλήσεων που πραγματοποιούν οι χρήστες σταθερής τηλεφωνίας και αποτελούν τους μοναδικούς τύπους κλήσεων που πραγματοποιούνται μέσω ΕΦ/ΠΦ.

Βάσει του Πίνακας 5 κατωτέρω, από το 2007 παρατηρείται συστηματική και σημαντική μείωση της κίνησης που προέρχεται από συνδρομητές έμμεσης πρόσβασης (ΕΦ/ΠΦ), ενώ αντίθετα παρατηρείται σημαντική αύξηση της κίνησης από συνδρομητές άμεσης πρόσβασης. Η μείωση της κίνησης των εναλλακτικών μέσω ΕΦ/ΠΦ, δεν φαίνεται ωστόσο να οδήγησε σε ισοδύναμη αύξηση του μεριδίου αγοράς του ΟΤΕ, αλλά περισσότερο (οδήγησε) σε αύξηση του μεριδίου των εναλλακτικών για την παροχή άμεσης πρόσβασης. Αυτό αποδίδεται στο γεγονός ότι οι περισσότεροι εναλλακτικοί, που αρχικά εισήλθαν στην αγορά μέσω ΕΦ/ΠΦ, άρχισαν να επενδύουν και να προσφέρουν υπηρεσίες μέσω ΑΠΤΒ και να μεταφέρουν τους συνδρομητές τους από την έμμεση στην άμεση πρόσβαση. Η παρουσία ενός σημαντικού αριθμού εναλλακτικών παρόχων στην αγορά ΑΠΤΒ και η προσφορά εκπτώτικων πακέτων που παρέχουν απεριόριστες κλήσεις (π.χ., αστικές/υπεραστικές και διεθνείς σε συγκεκριμένους προορισμούς), έναντι ενός σταθερού πάγιου τέλους, δημιούργησε ανταγωνιστική πίεση στους εναλλακτικούς, που έως τότε προσέφεραν υπηρεσίες μέσω ΕΦ/ΠΦ και δεν είχαν επενδύσει στον αδεσμοποίητο τοπικό βρόχο.

Πίνακας 5: Όγκος των βασικών τύπων κλήσεων (αστικές, υπεραστικές, από σταθερό σε κινητό και διεθνείς), μερίδια αγοράς (βάσει όγκου), ετήσια μεταβολή του όγκου και % ετήσια μεταβολή του όγκου, για άμεσα και έμμεσα συνδεδεμένους συνδρομητές

Όγκος κλήσεων (σε εκατομ. λεπτά)	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ΟΤΕ	13.799.726.001	13.557.697.357	13.263.574.276	12.110.758.988	10.717.675.987	9.805.886.532

ΟΛΟs (άμεση + έμμεση)	6.113.403.268	6.336.393.272	6.720.651.326	7.538.181.978	8.365.757.915	9.119.996.196
ΟΛΟs - άμεση πρόσβαση	991.212.118	3.183.588.168	4.938.724.290	6.461.852.371	7.572.941.197	8.666.399.854
ΟΛΟs - έμμεση πρόσβαση	5.122.191.150	3.152.805.104	1.781.927.036	1.076.329.607	792.816.718	453.596.342
Σύνολο (άμεση + έμμεση)	19.913.129.269	19.894.090.629	19.984.225.602	19.648.940.966	19.083.433.902	18.925.882.728
Μερίδια αγοράς	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ΟΤΕ	69,3%	68,1%	66,4%	61,6%	56,2%	51,8%
ΟΛΟs (άμεση + έμμεση)	30,7%	31,9%	33,6%	38,4%	43,8%	48,2%
ΟΛΟs - άμεση πρόσβαση	5,0%	16,0%	24,7%	32,9%	39,7%	45,8%
ΟΛΟs - έμμεση πρόσβαση	25,7%	15,8%	8,9%	5,5%	4,2%	2,4%
Σύνολο (άμεση + έμμεση)	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Ετήσια μεταβολή του όγκου (σε εκατομ. λεπτά)		2008/2007	2009/2008	2010/2009	2011/2010	2012/2011
ΟΤΕ		-242.028.644	-294.123.081	-1.152.815.288	-1.393.083.001	-911.789.455
ΟΛΟs (άμεση + έμμεση)		222.990.004	384.258.054	817.530.652	827.575.937	754.238.281
ΟΛΟs - άμεση πρόσβαση		2.192.376.050	1.755.136.122	1.523.128.081	1.111.088.826	1.093.458.657
ΟΛΟs - έμμεση πρόσβαση		-1.969.386.046	-1.370.878.068	-705.597.429	-283.512.889	-339.220.376
Σύνολο (άμεση + έμμεση)		-19.038.640	90.134.973	-335.284.636	-565.507.064	-157.551.174
% Ετήσια μεταβολή του όγκου		2008/2007	2009/2008	2010/2009	2011/2010	2012/2011
ΟΤΕ		-1,8%	-2,2%	-8,7%	-11,5%	-8,5%
ΟΛΟs (άμεση + έμμεση)		3,6%	6,1%	12,2%	11,0%	9,0%
ΟΛΟs - άμεση πρόσβαση		221,2%	55,1%	30,8%	17,2%	14,4%
ΟΛΟs - έμμεση πρόσβαση		-38,4%	-43,5%	-39,6%	-26,3%	-42,8%
Σύνολο (άμεση + έμμεση)		-0,1%	0,5%	-1,7%	-2,9%	-0,8%

Σημειώσεις: (1) Οι κλήσεις μέσω καρτών εξαιρούνται για όλες τις κατηγορίες κλήσεων.

2.1.4. Υφιστάμενες ρυθμιστικές υποχρεώσεις των λιανικών αγορών σταθερής τηλεφωνίας

Αναφορικά με τις λιανικές αγορές σταθερής τηλεφωνίας, έχει επιβληθεί μια σειρά ρυθμιστικών υποχρεώσεων σε επίπεδο λιανικής, και πιο συγκεκριμένα:

Χονδρική εκμίσθωση γραμμών

Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 411/017/22.11.2006 Απόφαση της ΕΕΤΤ (ΦΕΚ 1873/Β/28.12.2006)¹⁴, η χονδρική εκμίσθωση γραμμών ("ΧΕΓ") επιβλήθηκε στον ΟΤΕ ως κανονιστική υποχρέωση προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα ανταγωνισμού που έχει παρατηρηθεί ότι προκύπτουν συνέπεια της διαπίστωσης ύπαρξης ΣΙΑ στην αγορά λιανικής πρόσβασης σε υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας.

Η Χονδρική Εκμίσθωση Γραμμών είναι η υπηρεσία που προσφέρει ο ΟΤΕ στους εναλλακτικούς παρόχους, προκειμένου οι πάροχοι να μπορούν να μισθώνουν από τον ΟΤΕ τη γραμμή πρόσβασης (PSTN και ISDN BRA) και να τη μεταπωλούν στον τελικό χρήστη. Η Απόφαση της ΕΕΤΤ υπ' αριθμ. 614/011/08.08.2011¹⁵ (ΦΕΚ 1907/Β/30.08.2011) διατήρησε την υποχρέωση του ΟΤΕ να παρέχει χονδρική εκμίσθωση γραμμών.

Ωστόσο, η χρήση της υπηρεσίας ΧΕΓ από τους εναλλακτικούς παρόχους είναι πολύ περιορισμένη, δεδομένου ότι στα τέλη του 2012 την υπηρεσία ΧΕΓ παρείχαν δύο μόνο πάροχοι σε περίπου 64.000 συνδρομητές (βλ. Πίνακας 6), δηλαδή σε περίπου 2% των γραμμών πρόσβασης PSTN και ISDN BRA του ΟΤΕ.

Πίνακας 6: Αριθμός γραμμών ΠΦ¹⁶ και ΧΕΓ

	31/12/2005	31/12/2006	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2009	31/12/2010	31/12/2011	31/12/2012
Γραμμές Προεπιλογής	906.119	955.538	788.729	502.546	276.103	203.824	183.228	121.838
Εκ των οποίων γραμμές ΧΕΓ					42.405	71.883	82.091	63.964

¹⁴ ΑΠ ΕΕΤΤ 411/017/22/11/2006: «Ορισμός της αγοράς λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω PSTN και BRA ISDN συνδέσεων για οικιακούς και μη οικιακούς πελάτες, καθορισμός επιχειρήσεων με σημαντική ισχύ στην εν λόγω αγορά και υποχρεώσεις αυτών».

¹⁵ ΑΠ ΕΕΤΤ 614/011/08.08.2011 «Ορισμός των εθνικών αγορών (α) λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης PSTN, ISDN BRA και managed VOIP, για οικιακούς και μη οικιακούς χρήστες και (β) λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης ISDN PPRA, καθορισμός επιχειρήσεων με σημαντική ισχύ στην εν λόγω αγορά και υποχρεώσεις αυτών».

¹⁶ Οι ενεργοποιημένες για Επιλογή Φορέα γραμμές δεν παρουσιάζονται δεδομένου ότι τα σχετικά στοιχεία που έχουν παρασχεθεί από τους παρόχους στην ΕΕΤΤ δεν θεωρούνται επαρκώς αξιόπιστα. Αφενός, δεν μπορεί να αποκλεισθεί η πιθανότητα συμπερίληψης μη-ενεργών γραμμών ΕΦ και αφετέρου, γραμμές με ταυτόχρονη δυνατότητα χρήσης της επιλογής και της προεπιλογής ενδέχεται να έχουν παρασχεθεί στην ΕΕΤΤ και ως γραμμές επιλογής και ως γραμμές προεπιλογής.

Γραμμές ΠΦ ως % των γραμμών PSTN και ISDN BRA του ΟΤΕ	16,5%	17,8%	15,5%	10,8%	6,4%	5,3%	5,3%	3,9%
Γραμμές ΧΕΓ ως % των γραμμών PSTN και ISDN BRA του ΟΤΕ					1,0%	1,9%	2,4%	2,0%

Πηγή: ΕΕΤΤ

Έλεγχος τιμών λιανικής

Σύμφωνα με την Απόφαση της ΕΕΤΤ υπ' αριθμ. 614/011/8.08.2011 (ΦΕΚ 1907/Β/30.8.2011), αναφορικά με τον ορισμό, την ανάλυση και τις ρυθμιστικές υποχρεώσεις της αγοράς σταθερής λιανικής πρόσβασης, επιβλήθηκε στον ΟΤΕ η υποχρέωση ελέγχου λιανικών τιμών με προσέγγιση ανώτατου ορίου τιμής (price-cap) στη μεσοσταθμισμένη λιανική τιμή του ΟΤΕ για προϊόντα σταθερής πρόσβασης στενής ζώνης, (δηλ. για εφάπαξ τέλος σύνδεσης PSTN, πάγιο τέλος μίσθωσης γραμμής PSTN, εφάπαξ τέλος σύνδεσης ISDN-BRA και πάγιο τέλος μίσθωσης γραμμής ISDN).

Αναφορικά με τις υπηρεσίες λιανικών κλήσεων, η ΕΕΤΤ με την Απόφασή της υπ' αριθμ. 595/013/10.13.2011 (ΦΕΚ 533/Β/6.4.2011) «Ορισμός των εθνικών αγορών λιανικής των δημοσίως διαθέσιμων τηλεφωνικών υπηρεσιών που παρέχονται σε σταθερή θέση, καθορισμός επιχειρήσεων με σημαντική ισχύ στις εν λόγω αγορές και υποχρεώσεις αυτών (2ος Γύρος Ανάλυσης)», είχε υποχρεώσει τον ΟΤΕ να τηρεί ανώτατο όριο τιμής σε κάθε ένα από τα παρακάτω:

- Αστικές κλήσεις εντός δικτύου ΟΤΕ (on-net).
- Τέλος παρακράτησης για αστικές κλήσεις από συνδρομητές ΟΤΕ προς συνδρομητές άλλων παρόχων.
- Υπεραστικές κλήσεις εντός δικτύου ΟΤΕ (on-net).
- Τέλος παρακράτησης για υπεραστικές κλήσεις από συνδρομητές ΟΤΕ προς συνδρομητές άλλων παρόχων.

- Τέλος παρακράτησης για κλήσεις από συνδρομητές ΟΤΕ προς συνδρομητές παρόχων δικτύων κινητής.
- Κλήσεις dial-up από συνδρομητές ΟΤΕ προς το διαδίκτυο όταν ο πάροχος της υπηρεσίας (ISP) φιλοξενείται / διασυνδέεται στο δίκτυο του ΟΤΕ.
- Τέλος παρακράτησης για κλήσεις dial-up από συνδρομητές ΟΤΕ προς το διαδίκτυο όταν ο πάροχος της υπηρεσίας (ISP) φιλοξενείται / διασυνδέεται με το δίκτυο άλλων παρόχων.

Ωστόσο, με την Απόφαση ΕΕΤΤ ΑΠ 696/125/11.07.2013 του 3ου κύκλου ανάλυσης της αγοράς εθνικών κλήσεων που παρέχονται σε οικιακούς και μη οικιακούς πελάτες, σε σταθερή θέση στην Ελλάδα (κλήσεις προς γεωγραφικούς και μη γεωγραφικούς αριθμούς στην Ελλάδα), η ΕΕΤΤ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η εν λόγω αγορά δεν χρήζει πλέον εκ των προτέρων κανονιστικής ρύθμισης, και προέβη στην μερική κατάργηση της Απόφασης της ΕΕΤΤ ΑΠ 595/013/10.03.2011 «Ορισμός των εθνικών αγορών λιανικής των δημοσίων διαθέσιμων τηλεφωνικών υπηρεσιών που παρέχονται σε σταθερή θέση, καθορισμός επιχειρήσεων με σημαντική ισχύ στις εν λόγω αγορές και υποχρεώσεις αυτών (2^{ος} Γύρος Ανάλυσης)» (ΦΕΚ 533/Β/06.04.2011), και συγκεκριμένα των διατάξεων υπ' Α.Ι, Α.ΙΙ και Α.ΙΙΙ αυτής, ενώ διατήρησε σε ισχύ το Παράρτημα Ι της εν λόγω απόφασης.

Φορητότητα αριθμών

Σύμφωνα με το Άρθρο 30 της *Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία*, τα Κράτη Μέλη υποχρεούνται να διασφαλίσουν ότι όλοι οι χρήστες διαθέσιμων στο κοινό δημόσιων τηλεφωνικών υπηρεσιών (συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας) έχουν τη δυνατότητα να μεταφέρουν γεωγραφικούς και μη γεωγραφικούς αριθμούς. Η υποχρέωση αυτή ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία και εφαρμόστηκε πλήρως για όλες τις κατηγορίες σταθερών αριθμών από την 01/04/2004 και για τους αριθμούς κινητών από την 01/06/2004.

Την 18η Απριλίου 2013 δημοσιεύθηκε ο Ν.4146/2013 «Διαμόρφωση Φιλικού Αναπτυξιακού Περιβάλλοντος για τις Στρατηγικές και Ιδιωτικές Επενδύσεις και άλλες διατάξεις», (ΦΕΚ 90/Α/18-4-2013), με το άρθρο 58, παρ. 3 του οποίου αντικαταστάθηκαν οι παράγραφοι 4 και 6 του ν. 4070/2012. Ειδικότερα με το άρθρο 68, παρ. 4, του ν. 4070/2012 όπως κατά τα ως άνω τροποποιήθηκε ορίζεται ότι «η μεταφορά αριθμών και η επακόλουθη ενεργοποίησή τους πραγματοποιείται εντός της συντομότερης δυνατής προθεσμίας. Εν πάση περιπτώσει, η ενεργοποίηση του αριθμού για τους συνδρομητές που έχουν συνάψει συμφωνία για τη

μεταφορά αριθμού σε νέα επιχείρηση, γίνεται μέσα σε μία εργάσιμη ημέρα. Η ΕΕΤΤ μπορεί να καθορίζει τη συνολική διαδικασία μεταφοράς αριθμών, έχοντας υπόψη τις εθνικές διατάξεις σχετικά με τις συμβάσεις, τη δυνατότητα τεχνικής υλοποίησης, καθώς και την αναγκαιότητα διασφάλισης της συνέχειας της υπηρεσίας προς τον συνδρομητή. Σε κάθε περίπτωση, η απώλεια υπηρεσίας κατά τη διαδικασία δεν μπορεί να υπερβαίνει τη μία εργάσιμη ημέρα. Η ΕΕΤΤ λαμβάνει επίσης, αν χρειαστεί, μέτρα με τα οποία να εξασφαλίζεται ότι οι συνδρομητές προστατεύονται καθ' όλη τη διαδικασία αλλαγής φορέα και δεν μεταφέρονται σε άλλο φορέα παρά τη θέλησή τους. Η ΕΕΤΤ δύναται, με την επιφύλαξη επιβολής των κατ' άρθρο 77 του παρόντος διοικητικών κυρώσεων, να υποχρεώνει τους παρόχους υπηρεσιών να αποζημιώνουν τους συνδρομητές σε περίπτωση καθυστέρησης μεταφοράς ή καταχρηστικής μεταφοράς από τους ίδιους τους παρόχους ή για λογαριασμό τους. Ο τρόπος επιβολής της υποχρέωσης, υπολογισμού της αποζημίωσης, η σχετική διαδικασία και κάθε άλλη λεπτομέρεια καθορίζεται με απόφαση της ΕΕΤΤ». Επιπροσθέτως, η παράγραφος 6 του άρθρου 68 του ν. 4070/2012, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 58, παρ. 3 του Ν.4146/2013 προβλέπει ότι «με την επιφύλαξη της όποιας ελάχιστης διάρκειας σύμβασης, η ΕΕΤΤ εξασφαλίζει ότι οι όροι και οι διαδικασίες καταγγελίας της σύμβασης δεν λειτουργούν αποτρεπτικά για την αλλαγή των παρόχων υπηρεσιών. Οι πάροχοι δεν δύνανται να θέτουν οποιοδήποτε κώλυμα, όπως οι συμβατικοί όροι, οι διαδικασίες, τα τέλη, κατά την υλοποίηση αιτημάτων φορητότητας».

2.2. Χονδρικές Αγορές υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας

Επιλογή και Προεπιλογή Φορέα

Οι μηχανισμοί της Επιλογής και Προεπιλογής Φορέα αποτέλεσαν κατά το πρώτο στάδιο απελευθέρωσης της αγοράς, τα βασικά εργαλεία που προάγουν τον ανταγωνισμό στις λιανικές υπηρεσίες φωνητικών κλήσεων, χωρίς να απαιτείται η ανάπτυξη ενός εκτεταμένου δικτύου πρόσβασης από τους εναλλακτικούς παρόχους. Η Επιλογή Φορέα επιτρέπει σε ένα συνδρομητή που αγοράζει πρόσβαση από το σταθερό δημόσιο τηλεπικοινωνιακό δίκτυο του κοινοποιημένου φορέα, να επιλέγει έναν εναλλακτικό πάροχο για την πραγματοποίηση των κλήσεών του, πληκτρολογώντας ένα πρόθεμα.

Η υπηρεσία της Προεπιλογής Φορέα επιτρέπει στους συνδρομητές που αγοράζουν πρόσβαση από το σταθερό δημόσιο τηλεπικοινωνιακό δίκτυο του κοινοποιημένου φορέα, να αγοράζουν όλες ή κάποιες κατηγορίες κλήσεων από έναν εναλλακτικό πάροχο, χωρίς να πληκτρολογούν κάποιο πρόθεμα. Σύμφωνα με την απόφαση ΕΕΤΤ ΑΠ 573/17/22.07.2010

(ΦΕΚ 1353/Β/01.09.2010)¹⁷, η χονδρική εκκίνηση κλήσεων μέσω Επιλογής και Προεπιλογής Φορέα¹⁸, διατηρήθηκε στον ΟΤΕ ως ρυθμιστική υποχρέωση προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα ανταγωνισμού που προκύπτουν ως συνέπεια της διαπίστωσης κατοχής ΣΙΑ στη χονδρική αγορά εκκίνησης κλήσεων.

Χονδρική πρόσβαση σε φυσική υποδομή δικτύου που παρέχεται σε σταθερή θέση

Στο πλαίσιο του πρώτου γύρου ανάλυσης αγορών, δυνάμει της Απόφασης της ΕΕΤΤ ΑΠ 388/012/30.05.2006 (ΦΕΚ 932/Β/18-7-2006), η ΕΕΤΤ καθόρισε τον ΟΤΕ ως πάροχο με ΣΙΑ στην αγορά αδεσμοποίητης πρόσβασης – πλήρους ή μεριζόμενης – στο συνεστραμμένο ζεύγος τοπικού βρόχου, για την παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και δημόσια διαθέσιμων τηλεφωνικών υπηρεσιών σε σταθερή θέση. Δυνάμει της ίδιας ως άνω Απόφασης, η ΕΕΤΤ επέβαλε στον ΟΤΕ συγκεκριμένες υποχρεώσεις διαφάνειας και αμεροληψίας, την υποχρέωση παροχής πρόσβασης σε συγκεκριμένες ευκολίες, την υποχρέωση κοστοστρέφειας των τιμών και την υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού. Στο πλαίσιο της υποχρέωσης διαφάνειας, επιβλήθηκε στον ΟΤΕ η υποχρέωση να δημοσιεύει στην ιστοσελίδα του και να διαθέτει Προσφορά Αναφοράς για την Αδεσμοποίητη Πρόσβαση στον τοπικό βρόχο (Reference Unbundling Offer - RUO) με ένα ελάχιστο περιεχόμενο υπηρεσιών παροχής αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο.

Κατά το δεύτερο γύρο ανάλυσης των αγορών, η ΕΕΤΤ διαπίστωσε ότι ο ΟΤΕ εξακολουθούσε να διατηρεί ΣΙΑ στη σχετική αγορά (πλέον αγορά 4 της *Αναθεωρημένης Σύστασης Σχετικών Αγορών*) και εξέδωσε την απόφαση ΕΕΤΤ ΑΠ 531/065/23.07.09 (ΦΕΚ 1550/Β/28.7.09), σύμφωνα με την οποία διατηρούνταν όλες οι ρυθμιστικές υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν κατά τον πρώτο γύρο ανάλυσης, ενώ τέθηκαν σε ισχύ και ορισμένες νέες υποχρεώσεις (πρόσβαση στις σωληνώσεις του ΟΤΕ στο τμήμα του δικτύου μεταξύ της εξωτερικής καμπίνας και του Αστικού Κέντρου, υπό όρους πρόσβαση σε σκοτεινή ίνα, υποχρέωση υποβολής συγκεκριμένων πληροφοριών σχετικά με τη δομή του δικτύου πρόσβασής του δύο φορές κάθε χρόνο).

---

17 ΑΠ ΕΕΤΤ 573/17/22.07.2010: «Ορισμός Αγορών Χονδρικής Εκκίνησης κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση, Χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δίκτυα σε σταθερή θέση, Χονδρικής διαβίβασης στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο, Καθορισμός επιχειρήσεων με Σημαντική Ισχύ στις εν λόγω Αγορές και Υποχρεώσεις αυτών (2ος Γύρος Ανάλυσης)».

18 Η υποχρέωση παροχής κλήσεων μέσω ΕΦ/ΠΦ επιβλήθηκε για πρώτη φορά στον ΟΤΕ το 2002.

Κατά τον τρίτο γύρο ανάλυσης της αγοράς χονδρικής παροχής (φυσικής) πρόσβασης σε υποδομή δικτύου (συμπεριλαμβανομένης μεριζόμενης και πλήρως αποδεδιοποιημένης πρόσβασης) σε σταθερή θέση (ΑΠ 614/013/28.07.2011 (ΦΕΚ 1908/Β/30.08.2011)), η ΕΕΤΤ διαπίστωσε ότι ο ΟΤΕ εξακολουθεί να κατέχει ΣΙΑ στη σχετική αγορά. Σύμφωνα με την ως άνω απόφαση, η ΕΕΤΤ επέβαλε τη διατήρηση, με κάποιες τροποποιήσεις των κανονιστικών υποχρεώσεων, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η διαπιστωθείσα έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού. Οι κυριότερες τροποποιήσεις αφορούν στην ανάπτυξη δικτύου νέας γενιάς (NGN) από τον ΟΤΕ και τη διασφάλιση της ποιότητας υπηρεσίας για τους χρήστες.

Χονδρική εκκίνηση κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση, χονδρικός τερματισμός κλήσεων σε χωριστά δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα που παρέχεται σε σταθερή θέση, χονδρικές υπηρεσίες διαβίβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο

Στο πλαίσιο του πρώτου γύρου ανάλυσης αγορών, δυνάμει της Απόφασης της ΕΕΤΤ ΑΠ 406/34/11.10.06 (ΦΕΚ 1669/14.11.06), ο ΟΤΕ καθορίστηκε ως έχων ΣΙΑ στις αγορές χονδρικής εκκίνησης κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση, χονδρικού τερματισμού κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυό του που παρέχεται σε σταθερή θέση και χονδρικής διαβίβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο. Βάσει της ως άνω απόφασης επιβλήθηκε στον ΟΤΕ υποχρέωση κοστοστρέφειας των τελών διασύνδεσης, με την υιοθέτηση ενός μοντέλου FL-LRAIC μέσω μιας προσέγγισης top-down.

Κατά το δεύτερο γύρο ανάλυσης των αγορών, η ΕΕΤΤ διαπίστωσε ότι ο ΟΤΕ εξακολουθούσε να διατηρεί ΣΙΑ στις ως άνω σχετικές αγορές και εξέδωσε την απόφαση ΕΕΤΤ ΑΠ 573/017/22.07.10 (ΦΕΚ 1353/Β/01.09.10), σύμφωνα με την οποία διατηρήθηκαν όλες οι κανονιστικές υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν κατά τον δεύτερο γύρο ανάλυσης. Τα τέλη διασύνδεσης του ΟΤΕ παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 7: Τέλη διασύνδεσης του ΟΤΕ (χονδρική εκκίνηση/χονδρικός τερματισμός και εθνική διαβίβαση) για το 2013 (Απόφαση ΕΕΤΤ 686/21/26.3.2013)

Επίπεδα Χρέωσης	Καθημερινές 08:00 – 20:00	Καθημερινές 00:00 – 08:00 & 20:00 – 24:00	Σάββατο 00:00 – 24:00	Κυριακή 00:00 – 24:00
	(€λεπτά/λεπτό)	(€λεπτά/λεπτό)	(€λεπτά/λεπτό)	(€λεπτά/λεπτό)
Χονδρικός τερματισμός/ χονδρική εκκίνηση (τοπικό επίπεδο)	0,24	0,21	0,21	0,16

(local))				
Χονδρικός τερματισμός/ χονδρική εκκίνηση σε συνδυασμό με απλή διαβίβαση (Single)	0,45	0,41	0,41	0,35
Χονδρικός τερματισμός/ χονδρική εκκίνηση σε συνδυασμό με διπλή διαβίβαση (Double)	0,56	0,48	0,48	0,45

Πηγή: ΕΕΤΤ

Σύμφωνα με την ίδια Απόφαση οι εναλλακτικοί πάροχοι, που προσδιορίζονται σε σχετικό παράρτημά της, έχουν καθορισθεί ως έχοντες ΣΙΑ στις σχετικές αγορές χονδρικού τερματισμού στα διακριτά δημόσια τηλεφωνικά δίκτυά τους, σε σταθερή θέση. Στους εν λόγω παρόχους η ΕΕΤΤ επέβαλε υποχρέωση ελέγχου τιμών υπό τη μορφή τιμής οροφής. Τον Ιούνιο του 2013, η τιμή οροφής του χονδρικού τερματισμού κλήσεων ανερχόταν σε 0,538 Ευρωλεπτά/λεπτό.

2.3. Αρχιτεκτονική Δικτύων παρόχων σταθερής τηλεφωνίας

Σήμερα στην Ελλάδα, τα δίκτυα τα οποία εξυπηρετούν υπηρεσίες φωνής, υλοποιούν δύο διαφορετικές τεχνολογίες δικτύων: ο κυρίαρχος πάροχος ΟΤΕ διαθέτει παραδοσιακό δίκτυο TDM, ενώ οι εναλλακτικοί πάροχοι ως επί το πλείστον λειτουργούν μία υβριδική μορφή δικτύου NGN/TDM. Συγκεκριμένα οι περισσότεροι εναλλακτικοί πάροχοι, υλοποιούν δίκτυο NGN για την εσωτερική μετάδοση της φωνής στο δίκτυό τους, μετατρέποντας (στην περίπτωση όπου παρέχουν στους συνδρομητές τους POTS τηλεφωνία), την POTS τηλεφωνία σε IP αμέσως μετά το DSLAM, ενώ, για τους σκοπούς της διασύνδεσης λειτουργούν παράλληλα και TDM δίκτυο.

Η διασύνδεση των παρόχων οι οποίοι χρησιμοποιούν IP τεχνολογία με τον ΟΤΕ, γίνεται αφού πρώτα οι ίδιοι μετατρέψουν την κίνησή τους σε TDM, πριν την παραδώσουν στο σημείο διασύνδεσης. Επίσης, η διασύνδεση των παρόχων μεταξύ τους, ακόμα υλοποιείται ως TDM διασύνδεση με κάποιες πιλοτικές προσπάθειες για υλοποίηση IP διασύνδεσης.

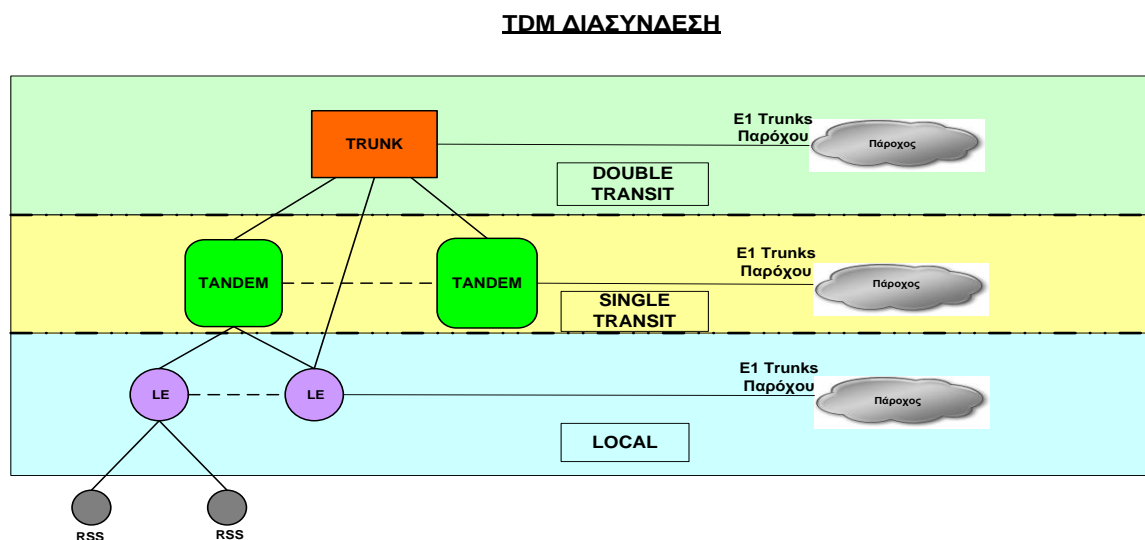
Όσον αφορά την τεχνολογία πρόσβασης, στην Ελλάδα σήμερα χρησιμοποιούνται κατά κύριο λόγο υποδομές χαλκού, ενώ ο ΟΤΕ επενδύει σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς. Από το

Νοέμβριο του 2012 διατίθενται εμπορικά προϊόντα πάνω από τη νέα υποδομή. Η υλοποίηση αυτή πραγματοποιείται χρησιμοποιώντας την τεχνολογία FTTCab-VDSL εγκαθιστώντας νέες καμπίνες στη θέση των υπαρχόντων KV. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΕΤΤ, ο ΟΤΕ δεν εγκαθιστά εξοπλισμό τηλεφωνίας μέσα στις νέες καμπίνες. Επομένως η τηλεφωνία εξακολουθεί να εξυπηρετείται επί του παρόντος μέσα από τα υπάρχοντα ΑΚ.

Με την τρέχουσα υλοποίηση διασύνδεσης στην Ελλάδα, οι πάροχοι μπορούν να διασυνδεθούν με τον ΟΤΕ τοπικά, σε περίπου 200 αστικά κέντρα, ή σε 11 γεωγραφικές περιοχές. Σύμφωνα με τα στοιχεία που διαθέτει η ΕΕΤΤ, σήμερα οι εναλλακτικοί πάροχοι διασυνδέονται με τον ΟΤΕ σε τοπικό επίπεδο, ενώ μικρότερο μέρος της κίνησης αφορά σε single transit και ακόμα μικρότερο σε double transit. Επίσης, όπως προκύπτει από τον Πίνακα 8 στη συνέχεια, η πλειοψηφία των παρόχων διασυνδέονται μεταξύ τους. Η διασύνδεση των παρόχων μεταξύ τους γίνεται ως επί το πλείστον σε ένα ή δύο υψηλότερα ιεραρχικά σημεία.

Στο σχήμα 1 παρουσιάζεται το δίκτυο κορμού του ΟΤΕ καθώς και η βασική ιεραρχία διασύνδεσης για την παροχή τηλεφωνίας, ενώ στον Πίνακα 9 παρουσιάζεται ο συνολικός αριθμός λεπτών κίνησης που τερματίζουν στο δίκτυο του ΟΤΕ από εναλλακτικούς παρόχους.

Σχήμα 1: Δίκτυο κορμού ΟΤΕ και βασική ιεραρχία τηλεφωνίας

Πίνακας 8: Διασυνδέσεις παρόχων (στοιχεία 2012)

	OTE	Cosmoline	Forthnet	HOL	Cyta	Wind Fixed	Voice Net	ON	Maknan	Newsphone	Mediatel	Onecall	Mtel
OTE	X	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R
Cosmoline	R	X	R		R	R							
Forthnet	R	R	X	R	R	R	R	R	R		R	R	
HOL	R		R	X	R	R	R	R					
Cyta	R	R	R	R	X	R	R				R	R	
Wind Fixed	R		R	R	R	X		R			R	R	
Voice Net	R		R	R	R	R	X						
ON	R		R	R	R	R		X					
Maknan	R		R						X				
Newsphone	R					R				X			
Mediatel	R		R	R	R	R					X		
Onecall	R		R		R	R						X	
Mtel	R												X

Πίνακας 9: Συνολικός αριθμός λεπτών κίνησης που τερματίζουν στον ΟΤΕ από εναλλακτικούς παρόχους

Έτος	Local	Single	Double
2006	3.791.425.752	1.533.952.335	145.313.548
2007	3.910.019.248	1.697.497.104	185.212.684
2008	3.120.229.632	1.821.695.538	256.932.343

2009	2.417.643.305	1.444.170.023	196.256.475
2010	2.692.386.404	1.569.254.520	145.090.075
2011	2.958.048.648	1.646.157.299	125.366.149
2012	2.908.608.930	1.780.244.191	99.568.277

Ο μέχρι σήμερα υπολογισμός των τελών τερματισμού αφορούσε το κόστος για τη μεταφορά της κλήσης από το σημείο σύνδεσης του συνδρομητή με το δίκτυο, όπου συμβαίνει η πρώτη συγκέντρωση (RCU ή το αστικό κέντρο), ενώ ανάλογα το single transit και το double transit αφορούσε και τη διαβίβαση από το αντίστοιχα υψηλότερο ιεραρχικά επίπεδο.

Σύμφωνα με τη Σύσταση 2009/396/EK σχετικά με τα τέλη τερματισμού σε σταθερά και κινητά δίκτυα:

«Το μοντέλο κόστους πρέπει να βασίζεται σε αποδοτικές τεχνολογίες διαθέσιμες κατά το χρονικό διάστημα που προβλέπεται για το μοντέλο. Κατά συνέπεια το κεντρικό τμήμα των σταθερών και των κινητών δικτύων θα μπορούσε καταρχήν να βασίζεται σε δίκτυο επόμενης γενιάς (NGN).

Το προεπιλεγμένο σημείο οριοθέτησης μεταξύ των δαπανών που είναι σχετικές με την κίνηση και εκείνων που είναι ανεξάρτητες από αυτήν, βρίσκεται κατά κανόνα εκεί όπου εμφανίζεται το πρώτο σημείο συγκέντρωσης της κίνησης. Σε ένα δίκτυο PSTN τούτο συνήθως θεωρείται ότι είναι η ανάντη πλευρά της κάρτας γραμμής στον (απομακρυσμένο) συγκεντρωτή. Το ευρυζωνικό ισοδύναμο των NGN είναι η κάρτα γραμμής στον DSLAM/MSAN ¹⁹. Εφόσον ο DSLAM/MSAN βρίσκεται σε ερμάριο οδού, πρέπει να εξεταστεί κατά πόσον ο προηγούμενος βρόχος μεταξύ του ερμαρίου και του κέντρου/MDF είναι μεριζόμενο μέσο και πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μέρος της κατηγορίας κόστους που είναι σχετική με την κίνηση, περίπτωση κατά την οποία το σημείο οριοθέτησης σχετικό/ανεξάρτητο από την κίνηση θα εντοπίζεται στο ερμάριο οδού. Αν στην υπηρεσία τερματισμού φωνητικών κλήσεων κατανέμεται αποκλειστική χωρητικότητα, ανεξάρτητα από τη χρησιμοποιούμενη τεχνολογία, τότε το σημείο οριοθέτησης παραμένει στο επίπεδο του (απομακρυσμένου) συγκεντρωτή.»

Σύμφωνα με τη Σύσταση, η αποδοτική τεχνολογία για το δίκτυο του αποδοτικού παρόχου, το οποίο θα μοντελοποιηθεί για τον υπολογισμό του τέλους τερματισμού, είναι η τεχνολογία

¹⁹ Digital Subscriber Line Access Multiplexer/Multi Service Access Node — Πολυπλέκτης πρόσβασης ψηφιακής συνδρομητικής γραμμής/Κόμβος πρόσβασης πολλών υπηρεσιών..

NGN. Για να υπολογιστεί το κόστος τερματισμού, σύμφωνα με τα απαιτούμενα στη Σύσταση, θα πρέπει να εξετασθεί το πώς θα λειτουργεί η διασύνδεση σε ένα αποδοτικό NGN δίκτυο.

Σε ένα NGN δίκτυο αναμένεται ο αριθμός των σημείων διασύνδεσης να είναι σημαντικά μικρότερος, με συνέπεια να είναι μεγαλύτερες οι αποστάσεις μεταξύ του σημείου σύνδεσης του συνδρομητή στο δίκτυο και του σημείου διασύνδεσης. Το κόστος τερματισμού θα λάβει υπόψη του το μέρος του δικτύου από το σημείο σύνδεσης του συνδρομητή στο δίκτυο όπου συμβαίνει και το πρώτο επίπεδο συγκέντρωσης (δηλαδή το MSAN ή DSLAM), μέχρι και το σημείο διασύνδεσης.

Πράγματι, και από την εμπειρία των άλλων Κρατών Μελών, ο αριθμός των σημείων διασύνδεσης σε ένα NGN δίκτυο μπορεί να είναι πολύ μικρός (π.χ. Ηνωμένο Βασίλειο 20 σημεία, Ιταλία 16 σημεία, Γαλλία 5 σημεία, Δανία 2 σημεία) και θα εξαρτηθεί από το μέγεθος αλλά και τη γεωμορφολογία της χώρας.

Αν και το δίκτυο του ΟΤΕ, όπως λειτουργεί σήμερα, είναι παραδοσιακής τεχνολογίας, ωστόσο, με στοιχεία που έχει υποβάλλει ο ΟΤΕ στην ΕΕΤΤ, της γνωστοποίησε ότι, μελετάει τα σενάρια μετάβασης σε τεχνολογία IP, καθώς επίσης ότι από τις μέχρι τώρα τεχνικές μελέτες, είναι σαφές ότι μία τέτοια μετάβαση σε κάθε περίπτωση απαιτεί τουλάχιστον πέντε (5) έτη.

Η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι κατά τη διάρκεια της μετάβασης του ΟΤΕ σε IP τεχνολογία, τα δίκτυα παρόχων θα μπορούν να διασυνδέονται τόσο στο TDM όσο και στο NGN δίκτυο του ΟΤΕ. Για παρόχους με δυνατότητα IP διασύνδεσης, αυτή μπορεί να υλοποιείται σε δύο (2) σημεία, ενώ οι πάροχοι που δεν διαθέτουν IP διασύνδεση, θα μπορούν να συνεχίσουν να διασυνδέονται στις έντεκα (11) γεωγραφικές περιοχές ή σε λιγότερες, μέχρι να ολοκληρώσουν τη μετάβασή τους σε IP διασύνδεση.

Σύμφωνα με το επεξηγηματικό κείμενο που εκδίδει η Επιτροπή και το οποίο συνοδεύει τη Σύσταση (SEC(2009) 600):

From a forward-looking perspective, a new operator would choose a packet-switched network with all services delivered over an IP core network. Given that regulating termination rates at the level of efficient costs aims at reflecting a situation which would prevail under competitive circumstances, this implies the selection of the most efficient technologies subject to the availability of such technologies in the timeframe considered by the model. In a competitive market, a new entrant would opt for the most efficient available technology, i.e. one based on NGN, for the purposes of building a core network. Hence, a BU model built today could assume that the core network is NGN-based, to the extent that the costs of such a network can be reliably identified.

Αν και το δίκτυο του ΟΤΕ είναι παραδοσιακής τεχνολογίας, ωστόσο, οι εξελίξεις που περιγράφηκαν πιο πάνω, οδηγούν την ΕΕΤΤ στην εκτίμηση ότι η NGN τεχνολογία για το δίκτυο κορμού (core δίκτυο) είναι η τεχνολογία που θα πρέπει να μοντελοποιηθεί για τον αποδοτικό πάροχο, σύμφωνα με τα απαιτούμενα στη Σύσταση και κατά συνέπεια να θεωρηθεί ως η εφαρμοσθείσα τεχνολογία δικτύου για την οριοθέτηση και τον υπολογισμό των τελών τερματισμού. Παράλληλα, και δεδομένων των συνθηκών που ισχύουν ακόμα σήμερα στην Ελλάδα, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ο υπολογισμός των τελών τερματισμού, θα λαμβάνει υπόψη μια μεταβατική πορεία από το TDM δίκτυο που λειτουργεί σήμερα προς το NGN δίκτυο, με παράλληλη σταδιακή μεταφορά του όγκου κίνησης από τη μία τεχνολογία δικτύου στην άλλη. Η ΕΕΤΤ, θεωρεί ότι η μοντελοποίηση του δικτύου αρχικά ως TDM και η σταδιακή μετάβασή του σε NGN, με ολοκλήρωση της μετάβασης μέχρι το 2018, είναι μία προσέγγιση ρεαλιστική για την ελληνική πραγματικότητα.

Οι προσεγγίσεις άλλων κρατών μελών, δείχνουν ότι οι Ρυθμιστικές Αρχές επέλεξαν να μοντελοποιήσουν NGN δίκτυο ή μετάβαση από παραδοσιακό TDM σε NGN δίκτυο, για τον αποδοτικό πάροχο, ανεξάρτητα αν το δίκτυο του κυρίαρχου παρόχου είναι TDM, NGN ή υβριδικό.

3. Ορισμός σχετικής αγοράς

3.1. Ιστορικό

Ο ορισμός της σχετικής αγοράς προϊόντων αναλύει τους περιορισμούς στην πρακτική καθορισμού τιμών των παρόχων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, που προκύπτουν από τη δυνατότητα υποκατάστασης ζήτησης και προσφοράς. Για το σκοπό ορισμού των σχετικών αγορών προϊόντων, η ΕΕΤΤ λαμβάνει υπόψη της μια σειρά παραγόντων για την αξιολόγηση της υποκαταστασιμότητας προσφοράς και ζήτησης, συμπεριλαμβανομένης και της εφαρμογής του SSNIP test όπου είναι πρακτικά δυνατό να εφαρμοστεί.²⁰ Με βάση το εν λόγω τεστ, μια συγκεκριμένη υπηρεσία ή ένα σύνολο υπηρεσιών συνιστά χωριστή σχετική αγορά εάν ένας υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος μπορούσε να επιβάλει μια μικρή αλλά ουσιώδη (έως και 10%), μη προσωρινή αύξηση τιμής πάνω από το ανταγωνιστικό επίπεδο, χωρίς να μειωθούν οι πωλήσεις, σε τέτοιο βαθμό ώστε αυτή η άνοδος τιμών να καταστεί ασύμφορη.²¹ Εάν μια τέτοια άνοδος τιμών ήταν ασύμφορη, επειδή οι καταναλωτές θα μεταπηδούσαν σε άλλα προϊόντα ή οι προμηθευτές άλλων προϊόντων θα άρχιζαν να ανταγωνίζονται με τον υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο, ο καθορισμός αγοράς θα έπρεπε να επεκταθεί για να περιλάβει τα υποκατάστατα προϊόντα. Ο ορισμός της αγοράς εξετάζει την πιθανή ανταγωνιστική ανταπόκριση μιας ομάδας πελατών (όχι οριακών), δηλαδή όχι απαραίτητως της πλειοψηφίας των πελατών.²²

Μια «σχετική γεωγραφική αγορά» περιλαμβάνει την περιοχή όπου οι σχετικές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην παροχή και προμήθεια προϊόντων ή/ και υπηρεσιών, στην οποία οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς και διακριτές από γειτονικές περιοχές, όπου οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι ουσιαστικά διαφορετικές.

Η *Αναθεωρημένη Σύσταση Σχετικών Αγορών* της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφέρει ότι οι ΕΡΑ οφείλουν να αναλύσουν τις σχετικές αγορές «εκκίνησης κλήσεων από το δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση» και «τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα που παρέχονται σε σταθερή θέση». Η εκκίνηση κλήσεων περιλαμβάνει «τη μεταφορά τοπικών κλήσεων και οριοθετείται κατά τρόπο που συμβαδίζει με τα όρια για τις αγορές διαβίβασης κλήσεων και τερματισμού κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση. Αντίστοιχα, ο τερματισμός κλήσεων περιλαμβάνει «τη μεταφορά τοπικών κλήσεων και οριοθετείται κατά τρόπο που

---

20 Βλέπε την Ανακοίνωση της Επιτροπής για τον Ορισμό Αγορών και τις Κατευθυντήριες Γραμμές..

21 Βλέπε την Ανακοίνωση της Επιτροπής για τον Ορισμό Αγορών και τις Κατευθυντήριες Γραμμές..

22 Βλέπε, παραδείγματος χάρι, Υπόθεση, *Hoffman-La Roche & Co. A. G. v. Commission* [1979] ECR 461 and *Ahmed Saeed Flugreisen v. Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs* [1989] ECR 803.

συμβαδίζει με τα όρια για την αγορά εκκίνησης κλήσεων και την αγορά διαβίβασης κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση».

Αντιθέτως, οι χονδρικές υπηρεσίες διαβίβασης στην αγορά σταθερής δημόσιας τηλεφωνίας δεν αποτελούν πλέον τμήμα της *Αναθεωρημένης Σύστασης Σχετικών Αγορών*. Για το λόγο αυτό και κατ' εφαρμογή των οριζόμενων στο σημείο 17 του προοιμίου της (Αναθεωρημένης) Σύστασης, η ΕΕΤΤ υποχρεούται να εφαρμόσει το τεστ των τριών κριτηρίων στην εν λόγω αγορά, προκειμένου να εκτιμήσει κατά πόσο με βάση τα εθνικά δεδομένα, η ανωτέρω αγορά συνεχίζει να επιδέχεται εκ των προτέρων ρύθμιση.

3.2. Καθορισμός ορίων μεταξύ εκκίνησης κλήσεων, τερματισμού κλήσεων και διαβίβασης

Οι υπηρεσίες διασύνδεσης περιλαμβάνουν την σταθερή εκκίνηση, τη διαβίβαση και τον τερματισμό κλήσεων και συνίστανται στη μεταφορά φωνής ή/και δεδομένων μεταξύ διαφορετικών σημείων εντός δημόσιου τηλεφωνικού δικτύου. Κατά τον καθορισμό των στοιχείων της χονδρικής διασύνδεσης – εκκίνηση κλήσεων, διαβίβαση στα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα και αντίστοιχα, τερματισμός κλήσεων σε σταθερά δίκτυα – λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι οι τρεις αυτές υπηρεσίες αποτελούν ένα πακέτο υπηρεσιών του οποίου το αποτέλεσμα είναι η διασφάλιση της διασυνδεσιμότητας των δικτύων και το οποίο επιτρέπει την παροχή κλήσεων στους τελικούς χρήστες. Η εκκίνηση και ο τερματισμός κλήσεων είναι αμφότερες συμμετρικές υπηρεσίες όσον αφορά στα φυσικά στοιχεία του δικτύου που χρησιμοποιούνται για την παροχή τους (το τμήμα του δικτύου που διασφαλίζει τη σύνδεση μεταξύ του τελικού χρήστη και του δικτύου) και στο μηχανισμό κατανομής πόρων.

Η εκκίνηση κλήσεων από το δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο είναι απαραίτητη, προκειμένου να επιτρέψει στον πάροχο να προσφέρει στους τελικούς χρήστες του τη δυνατότητα να πραγματοποιούν κλήσεις (μέσω του δικού του δικτύου ή μέσω του δικτύου τρίτου μέρους χρησιμοποιώντας την επιλογή/προ-επιλογή φορέα), ενώ ο τερματισμός κλήσεων παρέχεται από έναν πάροχο προκειμένου να διασφαλισθεί, ότι οι συνδρομητές του έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν κλήσεις. Η υπηρεσία διαβίβασης καθορίζεται με αναφορά στα τμήματα που έχουν ήδη οριστεί για την εκκίνηση και τον τερματισμό.

Κατά τον προηγούμενο κύκλο ανάλυσης, η ΕΕΤΤ, προκειμένου να καθορίσει τα όρια μεταξύ εκκίνησης, διαβίβασης και τερματισμού, έλαβε υπόψη κυρίως την τοπολογία και την αρχιτεκτονική του δικτύου του ΟΤΕ, ανέλυσε τη δομή και τα χαρακτηριστικά της ζήτησης για τις υπηρεσίες διασύνδεσης που παρέχονται από τον ΟΤΕ, καθώς και τα χαρακτηριστικά της

ζήτησης και της προσφοράς των υπηρεσιών διασύνδεσης που προσφέρουν ή αγοράζουν οι άλλοι πάροχοι, όπως αναφέρονται στις απαντήσεις τους σε σχετικά ερωτηματολόγια της ΕΕΤΤ. Βάσει των ανωτέρω, η ΕΕΤΤ πρότεινε να καθοριστούν τα όρια των υπηρεσιών «εκκίνησης» και «τερματισμού» στο σημείο όπου εντοπίζεται η λειτουργία του τοπικού κόμβου στο δίκτυο του ΟΤΕ, με την υπηρεσία διαβίβασης να οριοθετείται μεταξύ των υπηρεσιών εκκίνησης και τερματισμού. Τα δεδομένα όρια μεταξύ των υπηρεσιών εκκίνησης, διαβίβασης και τερματισμού έχουν οδηγήσει στο τρέχον σχήμα διασύνδεσης μεταξύ του ΟΤΕ και των παρόχων, σύμφωνα με το οποίο:

- Οι περισσότεροι πάροχοι διασυνδέονται με το δίκτυο του ΟΤΕ και στις 11 περιοχές που έχει ορίσει ως περιοχές απλής διαβίβασης, στις περιοχές διπλής διαβίβασης και σε μεγάλο αριθμό τοπικών κέντρων.
- Οι πάροχοι διασυνδέονται μεταξύ τους σε ένα ή δύο σημεία (Αθήνα, Θεσσαλονίκη).

Η απόφαση για να διασυνδεθεί ένας πάροχος με τον ΟΤΕ σε τοπικό επίπεδο λαμβάνεται σχεδόν αποκλειστικά με βάση τον αναμενόμενο όγκο κίνησης τερματισμού στο τοπικό κέντρο σε σχέση με το κόστος των υποδομών (μισθωμένη χωρητικότητα, ίδιες υποδομές, κλπ.) που απαιτούνται για την επίτευξη της διασύνδεσης. Η διασύνδεση σε επίπεδο απλής διαβίβασης στις 11 περιοχές που έχει ορίσει ο ΟΤΕ αποτελεί εν μέρει (για μερικές περιοχές) εμπορική απόφαση των παρόχων, ενώ για άλλες, κυρίως απομακρυσμένες (π.χ. Ρόδο, Μυτιλήνη), γίνεται αναγκαστικά ώστε να δέχονται κίνηση από το δίκτυο του ΟΤΕ προς αριθμούς του αριθμοδοτικού φάσματος του δικτύου τους. Τέλος, η διασύνδεση με επίπεδο διπλής διαβίβασης γίνεται σχεδόν αποκλειστικά για λόγους προστασίας του δικτύου μέσω εναλλακτικής όδευσης σε περίπτωση προβλημάτων στις υπάρχουσες συνδέσεις διασύνδεσης.

Από την άλλη μεριά, η διασύνδεση μεταξύ των εναλλακτικών παρόχων υλοποιείται σε 1 ή 2 σημεία διασύνδεσης σε όλη την Ελλάδα, λόγω της δομής των δικτύων τους. Ειδικότερα, οι περισσότεροι πάροχοι λειτουργούν ένα δίκτυο NGN και παράλληλα ένα παραδοσιακό δίκτυο TDM, το δεύτερο σχεδόν αποκλειστικά για λόγους διασύνδεσης με το δίκτυο του ΟΤΕ. Η υφιστάμενη δομή και οι υπάρχουσες διαθέσιμες χωρητικότητες στις κύριες οδούς των δικτύων τους, καθώς και το γεγονός ότι η κίνηση από τη διασύνδεση φωνής αποτελεί πολύ μικρό ποσοστό της συνολικής κίνησης που διακινείται στο δίκτυό τους, τους επιτρέπει να διασυνδέονται σε λίγα σημεία, εσωτερικοποιώντας την κίνηση από τα σημεία διασύνδεσης έως τον τερματισμό.

Η μετάβαση των δικτύων, και κυρίως του δικτύου του ΟΤΕ, από την παραδοσιακή TDM αρχιτεκτονική τους σε δίκτυα NGN οδηγεί αφενός σε αλλαγή της τεχνολογίας διασύνδεσης (IP

διασύνδεση, αντί της παραδοσιακής TDM) και αφετέρου σε μικρότερο αριθμό σημείων διασύνδεσης. Έτσι, στην τελική φάση, η διασύνδεση των δικτύων αναμένεται να γίνεται σε δύο (2) σημεία σε όλη την Ελλάδα, όπως είναι και το τρέχον μοντέλο των εναλλακτικών παρόχων.

Η διάρκεια της μετάβασης σε NGN αρχιτεκτονική και διασύνδεση θα εξαρτηθεί κυρίως από το επιχειρηματικό πλάνο για τη μετάβαση του ΟΤΕ, δεδομένου ότι ο ΟΤΕ διαθέτει το πλήρους γεωγραφικής κάλυψης δίκτυο, το οποίο έχει καθορίσει μέχρι στιγμής το σχήμα διασύνδεσης. Σε κάθε περίπτωση αναμένεται ένα σταδιακό πλάνο μετάβασης σε αρχιτεκτονική NGN, το οποίο –σύμφωνα με την εκτίμηση του ΟΤΕ- θα διαρκέσει τουλάχιστον πέντε (5) χρόνια. Κατά την εν λόγω μετάβαση, πιθανολογείται ότι θα συνυπάρχουν το παραδοσιακό TDM δίκτυο και το NGN δίκτυο, ενώ, όσον αφορά τις υπηρεσίες διασύνδεσης, σημεία παραδοσιακής TDM διασύνδεσης θα αντικαθίστανται από κεντροποιημένα NGN σημεία.

Οι συγκεκριμένες σταδιακά αναμενόμενες εξελίξεις πρέπει να αντανακλώνται στην οριοθέτηση των υπηρεσιών διασύνδεσης του τρέχοντος κύκλου ανάλυσης, έτσι ώστε να αποφευχθεί οποιαδήποτε αβεβαιότητα κατά τη μετάβαση στο νέο δίκτυο. Επιπλέον πρέπει να υπάρξει μία ενδιάμεση κατάσταση, η οποία θα οδηγήσει ομαλά από τα δεκάδες σημεία διασύνδεσης της αρχιτεκτονικής TDM στα λίγα σημεία διασύνδεσης NGN.

Υπό το πρίσμα αυτό, στον τρέχοντα κύκλο ανάλυσης που αναμένεται να καλύψει το διάστημα μέχρι και το 2016, προτείνεται να οριστεί το σημείο οριοθέτησης των υπηρεσιών διασύνδεσης ανάλογα με την τεχνολογία. Συγκεκριμένα, όσον αφορά την παραδοσιακή TDM αρχιτεκτονική διασύνδεσης, προτείνεται να οριστεί το σημείο οριοθέτησης των υπηρεσιών εκκίνησης και τερματισμού στον κόμβο απλής διαβίβασης του δικτύου του ΟΤΕ, ενώ όσον αφορά το δίκτυο νέας γενιάς, στον κεντρικό κόμβο του NGN δικτύου. Με βάση την παραπάνω προσέγγιση, οι υπηρεσίες διαβίβασης στο παραδοσιακό TDM δίκτυο περιορίζονται μεταξύ των σημερινών κέντρων απλής διαβίβασης (δηλ. η τρέχουσα διπλή διαβίβαση), ενώ στο δίκτυο νέας γενιάς εκλείπει η διαβίβαση αν υφίσταται ένας μόνο κόμβος διασύνδεσης ή περιορίζεται στην διαδρομή μεταξύ των κόμβων διασύνδεσης όταν υπάρχουν περισσότεροι από έναν.

Συνεπώς, στο παραδοσιακό δίκτυο TDM, οι υπηρεσίες εκκίνησης ενσωματώνουν τη μεταφορά από τον τοπικό βρόχο του συνδρομητή, συμπεριλαμβανομένου του «Local Subscriber Unit (LSU)» - Τοπική Μονάδα Συνδρομητή - ή του «Remote Subscriber Unit (RSU)» - Απομακρυσμένη Μονάδα Συνδρομητή -, τη μεταγωγή στο τοπικό κέντρο του ΟΤΕ μέχρι και το κέντρο ανώτερης ιεραρχίας (κέντρο απλής διαβίβασης – single tandem). Αντίστοιχα ο τερματισμός περιλαμβάνει όλη τη διαδρομή από το σημερινό κόμβο απλής διαβίβασης ως τον τοπικό βρόχο του συνδρομητή, ενώ η διαβίβαση περιλαμβάνει όλα τα λοιπά στοιχεία της δρομολόγησης κλήσεων και εμπλέκεται σε αυτήν τουλάχιστον ένας

κόμβος double tandem. Η διαβίβαση μπορεί να λάβει χώρα στο δίκτυο του παρόχου εκκίνησης, στο δίκτυο του παρόχου τερματισμού ή στο δίκτυο ενός τρίτου μέρους.

Αντίθετα, στο δίκτυο νέας γενιάς, η εκκίνηση και ο τερματισμός οριοθετούνται από την γραμμή του συνδρομητή έως τον κόμβο του NGN δικτύου που υλοποιεί τη διασύνδεση IP (SIP).

3.3. Χονδρική εκκίνηση κλήσεων από το δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση

3.3.1. Εισαγωγή

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι το εύρος της σχετικής αγοράς προϊόντων χονδρικής εκκίνησης κλήσεων καθορίζεται από τη ζήτηση των φορέων που επιθυμούν να παρέχουν λιανικές υπηρεσίες τηλεφωνίας.

Συνεπώς, η ζήτηση για υπηρεσίες εκκίνησης κλήσεων πηγάζει από:

- Παρόχους έμμεσων υπηρεσιών, δηλ. Παρόχους που χρησιμοποιούν Προεπιλογή Φορέα (ΠΦ) και/ή Επιλογή Φορέα (ΕΦ) αγοράζοντας εκκίνηση από τον πάροχο εκκίνησης (ΟΤΕ).
- Παρόχους τερματισμού, δηλ. παρόχους που επιθυμούν να τερματίζουν κλήσεις, όπου η λιανική κλήση χρεώνεται στον καλούμενο ή όταν πρόκειται για κλήσεις μεριζόμενης χρέωσης (called-party-pays or 'shared' basis). Ενδεικτικά αναφέρονται οι κλήσεις ατελούς χρέωσης, κλήσεις μεριζόμενης χρέωσης, κλήσεις σε αριθμούς της σειράς 807, κλήσεις προς σύντομους κωδικούς των σειρών 10 και 11 (πλην της 118 και 116) καθώς και των σειρών 181-183. Στις περιπτώσεις αυτές ο πάροχος τερματισμού ουσιαστικά αγοράζει υπηρεσίες εκκίνησης από τον πάροχο εκκίνησης, και
- το λιανικό άκρο του ΟΤΕ και των παρόχων που αναζητά εκκίνηση (κλήσεων εντός και εκτός δικτύου).

Προκειμένου να καθορίσει τη σχετική αγορά προϊόντων, η ΕΕΤΤ εξετάζει τα εξής ζητήματα:

- Εάν η χονδρική εκκίνηση κλήσεων σε γεωγραφικούς αριθμούς και η χονδρική εκκίνηση κλήσεων σε μη γεωγραφικούς αριθμούς που ζητούνται από παρόχους ΕΦ/ΠΦ και παρόχους υπηρεσιών, ανήκουν στην ίδια αγορά προϊόντων.
- Εάν η ανάπτυξη δικτύων πρόσβασης (δηλ. η παροχή εκκίνησης κλήσεων μέσω ιδίων υποδομών), αποδεδιοποιημένων τοπικών βρόχων ή συνδέσεων μισθωμένων

γραμμών, ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων με τη χονδρική εκκίνηση σταθερών κλήσεων.

- Εάν θα πρέπει η ιδιοπαροχή εκκίνησης κλήσεων να συμπεριλαμβάνεται στην ίδια αγορά προϊόντων με την χονδρική εκκίνηση κλήσεων.
- Το εύρος της σχετικής γεωγραφικής αγοράς για τις υπηρεσίες αυτές.

3.3.2. Σχετική αγορά προϊόντων

3.3.2.1. Η χονδρική εκκίνηση κλήσεων σε γεωγραφικούς αριθμούς και η χονδρική εκκίνηση κλήσεων σε μη γεωγραφικούς αριθμούς που ζητούνται από παρόχους ΕΦ/ΠΦ και παρόχους υπηρεσιών, ανήκουν στην ίδια αγορά προϊόντων;

Υποκαταστασιμότητα από την πλευρά της ζήτησης

Στην εν λόγω ενότητα, η ΕΕΤΤ εξετάζει τις υπηρεσίες χονδρικής εκκίνησης κλήσεων που ζητούνται από παρόχους ΕΦ/ΠΦ και παρόχους υπηρεσιών. Από την πλευρά της ζήτησης, τέτοιου είδους πάροχοι τείνουν να ζητούν τις υπηρεσίες χονδρικής εκκίνησης κλήσεων για κλήσεις, από τελικούς χρήστες σε τελικούς χρήστες, ή για κλήσεις από τελικούς χρήστες σε παρόχους υπηρεσιών.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η απαιτούμενη χονδρική εκκίνηση μιας συγκεκριμένης κλήσης δεν υποκαθίσταται από τη χονδρική εκκίνηση μιας άλλης κλήσης που αφορά άλλο τελικό χρήστη ή άλλο πάροχο υπηρεσιών.

Ωστόσο, οι πάροχοι ΕΦ/ΠΦ τείνουν να ζητούν εκκίνηση κλήσης για διάφορες κατηγορίες κλήσεων σε τελικούς χρήστες και παρόχους υπηρεσιών. Αυτό επιτρέπει σε έναν πάροχο ΕΦ/ΠΦ να προσφέρει μια πλήρη δέσμη υπηρεσιών κλήσεων στους πελάτες λιανικής, η οποία θα περιλαμβάνει κλήσεις τόσο σε τελικούς χρήστες όσο και σε παρόχους υπηρεσιών. Θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι υπάρχει, επομένως, ζήτηση για υπηρεσίες χονδρικής εκκίνησης που προσφέρονται ως δέσμη, περιλαμβάνοντας τόσο κλήσεις προς τελικούς χρήστες όσο και προς αριθμούς παρόχων υπηρεσιών, έτσι ώστε να αποτελούν μέρος μιας ενιαίας σχετικής αγοράς προϊόντων.

Παρομοίως, οι πάροχοι απευθείας πρόσβασης τερματισμού αιτούνται τη χονδρική εκκίνηση κλήσεων, προκειμένου να προσφέρουν τερματισμό κλήσεων σε παρόχους υπηρεσιών, όταν το καλούμενο μέρος πληρώνει τουλάχιστον ένα μέρος της κλήσης (πχ. κλήσεις ατελούς χρέωσης, κλήσεις μεριζόμενης χρέωσης). Και σε αυτήν την περίπτωση, μπορεί να

υποστηριχθεί ότι γι' αυτές τις κατηγορίες κλήσεων υπάρχει ζήτηση για υπηρεσίες χονδρικής εκκίνησης κλήσεων που παρέχονται ως δέσμη.

Υποκαταστασιμότητα από την πλευρά της προσφοράς

Όσον αφορά την προσφορά, ένας υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος υπηρεσιών εκκίνησης κλήσεων προς τελικούς χρήστες δεν θα ήταν σε θέση να αυξήσει τις τιμές κατά 5-10%, ώστε η αύξηση αυτή να αποβεί κερδοφόρος. Αυτό εξηγείται από το γεγονός ότι οι υφιστάμενοι πάροχοι λιανικών κλήσεων σε μη γεωγραφικούς αριθμούς παρόχων υπηρεσιών, θα μπορούσαν εύκολα να στραφούν στην αγορά κατάλληλων προϊόντων χονδρικής (π.χ. ΕΦ/ΠΦ), προκειμένου να παρέχουν λιανικές κλήσεις σε τελικούς χρήστες και αντιστρόφως. Η μεταστροφή αυτή θα ήταν ουσιαστικά άμεση και χωρίς μεγάλο πρόσθετο κόστος, καθώς οι αναγκαίες υπηρεσίες χονδρικής, είναι λειτουργικά οι ίδιες.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ καταλήγει στο αρχικό συμπέρασμα ότι η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει τη χονδρική εκκίνηση κλήσεων σε γεωγραφικούς αριθμούς καθώς και τη χονδρική εκκίνηση κλήσεων σε μη γεωγραφικούς αριθμούς, που ζητούνται από παρόχους ΕΦ/ΠΦ και παρόχους υπηρεσιών.

3.3.2.2. Η ανάπτυξη δικτύων τοπικής πρόσβασης, αδεσμοποίητων τοπικών βρόχων ή μισθωμένων κυκλωμάτων, ανήκουν στην ίδια αγορά προϊόντων με τη χονδρική εκκίνηση κλήσεων;

Υποκατάσταση από την πλευρά της ζήτησης

Πιθανές εναλλακτικές επιλογές αντί της προμήθειας υπηρεσιών εκκίνησης κλήσεων σε επίπεδο χονδρικής είναι η δημιουργία ενός ιδιόκτητου δικτύου τοπικής πρόσβασης, μέσω σταθερής ασύρματης πρόσβασης (ΣΑΠ), ΑΠΤοΒ ή μισθωμένων κυκλωμάτων.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η κατασκευή ενός εναλλακτικού δικτύου ΣΑΠ πλήρους κάλυψης δεν αποτελεί βιώσιμο υποκατάστατο των υπηρεσιών χονδρικής εκκίνησης κλήσεων, ως αντίδραση σε μια μικρή αλλά ουσιώδη αύξηση των τιμών των τελευταίων. Σαφώς, οι εναλλακτικοί πάροχοι δεν θα ήταν σε θέση να κατασκευάσουν ένα εναλλακτικό δίκτυο πρόσβασης αρκετά γρήγορα ή σε αποδοτική κλίμακα ελάχιστου κόστους, ώστε να περιορίσουν έναν υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο υπηρεσιών σταθερής εκκίνησης κλήσεων στοχεύοντας στο να μην αυξήσει την τιμή του κατά ένα μικρό αλλά σημαντικό ποσό.

Τα δίκτυα τοπικής πρόσβασης μπορούν επίσης να κατασκευαστούν με βάση αδεσμοποίητους τοπικούς βρόχους. Ωστόσο, και σ'αυτήν την περίπτωση η ανάπτυξη δικτύου πρόσβασης μέσω ΑΠΤΒ δεν αποτελεί βιώσιμο υποκατάστατο των υπηρεσιών

χονδρικής εκκίνησης κλήσεων. Οι απαιτούμενες επενδύσεις για την δημιουργία και λειτουργία ενός δικτύου πρόσβασης πλήρους γεωγραφικής κάλυψης μέσω των υπηρεσιών ΑΠΤοΒ είναι πολύ μεγάλες και η υλοποίηση ενός τέτοιου δικτύου δεν μπορεί να είναι άμεση ή σε σύντομο χρονικό διάστημα, δεδομένου ότι απαιτείται υλοποίηση συνεχγκαταστάσεων, κατασκευή ή μίσθωση δικτύου κορμού, κλπ. Εξάλλου, υπάρχει σημαντική διαφορά στη λειτουργικότητα που παρέχεται από τη χονδρική εκκίνηση κλήσεων και τους τοπικούς βρόχους: ενώ οι τοπικοί βρόχοι μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την παροχή υπηρεσιών τηλεφωνίας, οι νεοεισερχόμενοι κατά κανόνα δεν χρησιμοποιούν τους τοπικούς βρόχους μόνο για την παροχή αυτών των υπηρεσιών, αλλά παρέχουν πακέτα υπηρεσιών (double-play, triple-play, κλπ.) που θα εξασφαλίσουν σε μεγάλο βαθμό την απόσβεση των επενδύσεών τους. Από την άλλη πλευρά, οι υπηρεσίες χονδρικής εκκίνησης κλήσεων δεν μπορούν να υποκαταστήσουν τη λειτουργικότητα που προσφέρουν οι τοπικοί βρόχοι, η οποία περιλαμβάνει και παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών. Επίσης, υφίσταται σημαντική τιμολογιακή διαφοροποίηση μεταξύ των υπηρεσιών χονδρικής εκκίνησης κλήσεων και των τοπικών βρόχων, η οποία θα εμποδίσει την αποδοτική μετάβαση των εναλλακτικών παρόχων ως αντίδραση σε μια μικρή μεν αλλά σημαντική αύξηση των τιμών πάνω από το ανταγωνιστικό επίπεδο.

Μια άλλη πιθανή εναλλακτική επιλογή αντί της χονδρικής εκκίνησης κλήσεων είναι η μίσθωση μιας υφιστάμενης σύνδεσης δικτύου με τις εγκαταστάσεις του τελικού χρήστη. Τα μισθωμένα κυκλώματα δεν αποτελούν υποκατάστατα των υπηρεσιών σταθερής εκκίνησης, λόγω των λειτουργικών διαφορών μεταξύ των προϊόντων, της διαφορετικής απαιτούμενης αρχικής επένδυσης και των σημαντικών τιμολογιακών διαφοροποιήσεων. Η κίνηση που θα χρειάζονταν οι εναλλακτικοί πάροχοι πρέπει να είναι τέτοια ώστε να δικαιολογεί την οικονομική δέσμευση που συνδέεται με την προμήθεια μισθωμένων γραμμών. Εγκυμονεί όμως ο κίνδυνος ότι η κίνηση που θα δημιουργηθεί μπορεί να μην δικαιολογεί τη δαπάνη για την απόκτηση της χωρητικότητας. Συνεπώς, μια μισθωμένη γραμμή δεν αποτελεί οικονομικά αποδοτικό υποκατάστατο για τις υπηρεσίες χονδρικής εκκίνησης κλήσεων για πολλές δρομολογήσεις και θα μπορούσε πιθανόν να δικαιολογηθεί μόνο για ένα μικρό ποσοστό δρομολογήσεων, όπως εκεί όπου υπάρχουν εγκαταστάσεις μεγαλύτερων πελατών, π.χ. στις εγκαταστάσεις μεγάλων εταιρικών πελατών.

Υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς

Από την πλευρά της προσφοράς, το κρίσιμο ζήτημα που πρέπει να εξεταστεί είναι εάν ένας υφιστάμενος πάροχος συνδέσεων τελικών χρηστών θα μπορούσε να μεταστραφεί γρήγορα και εύκολα με σχετικά μικρό κόστος στην παροχή χονδρικής εκκίνησης κλήσεων σε τρίτα μέρη, με τρόπο που θα περιόριζε μια αύξηση κατά 5-10% των τιμών ενός υποθετικού

μονοπωλιακού παρόχου και το αντίστροφο. Στην περίπτωση των δικτύων ΣΑΠ ή μισθωμένων κυκλωμάτων η απουσία ευρείας γεωγραφικής κάλυψης καθιστά πρακτικά ανέφικτη την άμεση και χωρίς ανάληψη σημαντικού κόστους προσφορά υπηρεσιών χονδρικής εκκίνησης. Στην περίπτωση των παρόχων ΑΠΤοΒ, η έναρξη παροχής χονδρικών υπηρεσιών εκκίνησης σε άλλους παρόχους θα απαιτούσε την ανάληψη επιπρόσθετου κόστους για την διαχείριση της παροχής των υπηρεσιών αυτών (τιμολόγηση, διαχείριση πελατών, κλπ.). Περαιτέρω, δεδομένου ότι ο μεγαλύτερος από τους υφιστάμενους παρόχους ΑΠΤοΒ έχει ποσοστό περίπου 10% όσον αφορά τις γραμμές πρόσβασης, καθίσταται φανερό ότι ένα πάροχος που θέλει να προμηθευτεί υπηρεσίες χονδρικής εκκίνησης κλήσεων, θα πρέπει να απευθυνθεί στο σύνολο των εναλλακτικών παρόχων ώστε να αποκτήσει πρόσβαση σε σημαντικό ποσοστό του Ελληνικού πληθυσμού. Επιπρόσθετα, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι επί του παρόντος δεν υπάρχει εμπορικό ενδιαφέρον από τους παρόχους ΑΠΤοΒ για δραστηριοποίηση στην παροχή χονδρικών υπηρεσιών εκκίνησης κλήσεων σε τρίτους.

Συνεπώς, η αρχική άποψη της ΕΕΤΤ είναι ότι οι υφιστάμενοι πάροχοι συνδέσεων τελικών χρηστών δεν θα μεταστρέφονταν σχετικά γρήγορα ή με σχετικά μικρό κόστος ή σε επαρκώς σημαντική κλίμακα ώστε να είναι σε θέση να περιορίσουν μια μικρή αλλά σημαντική αύξηση τιμών.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί αρχικά ότι η ιδιοπαρεχόμενη ανάπτυξη δικτύου, οι αδεσμοποίητοι τοπικοί βρόχοι ή/και οι μισθωμένες συνδέσεις δικτύου δεν ανήκουν στο πεδίο της σχετικής αγοράς προϊόντων που καλύπτουν οι χονδρικές υπηρεσίες εκκίνησης σταθερών κλήσεων (σταθερής τηλεφωνίας).

3.3.2.3. Θα πρέπει η ιδιοπαροχή να περιλαμβάνεται στην ίδια αγορά προϊόντων με τη χονδρική εκκίνηση κλήσεων;

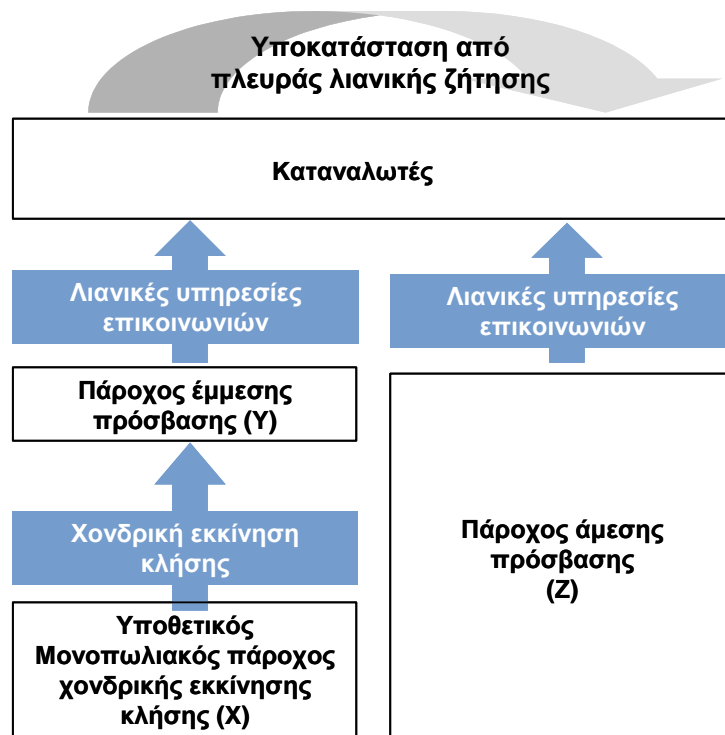
Έμμεσοι περιορισμοί στην τιμολόγηση από την υποκατάσταση σε επίπεδο λιανικής ζήτησης

Η ΕΕΤΤ εξετάζει επίσης εάν ενδείκνυται, ως αποτέλεσμα έμμεσης πίεσης στην τιμολόγηση της λιανικής, να συμπεριλάβει την ιδιοπαροχή εκκίνησης κλήσεων στη σχετική αγορά προϊόντων. Η πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά κανόνα εξαιρεί την ιδιοπαροχή από τον ορισμό των σχετικών αγορών προϊόντων. Ωστόσο, η Επιτροπή παρεκκλίνει από αυτήν τη γενική αρχή σε περιπτώσεις όπου τα χαρακτηριστικά συγκεκριμένων αγορών είναι τέτοια που η ιδιοπαροχή ασκεί ανταγωνιστική πίεση στις πωλήσεις προς τρίτα μέρη (μέσω του ανταγωνισμού σε κατάντη αγορές). Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη ότι,

απουσία προγενέστερης ρυθμιστικής παρέμβασης, θα υπήρχαν λίγες (εάν υπήρχαν) «αγορές πρόσβασης» ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Πρακτικά, το ζήτημα είναι κατά πόσον ένας υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος (X) ο οποίος προσφέρει υπηρεσίες χονδρικής εκκίνησης κλήσεων σε παρόχους έμμεσης πρόσβασης (Y) θα δεχόταν περιορισμό της ανταγωνιστικότητάς του από καθετοποιημένους παρόχους άμεσης πρόσβασης (Z) στο επίπεδο της λιανικής (βλ. Σχήμα 2). Εάν ισχύει κάτι τέτοιο, μια αύξηση στην τιμή της χονδρικής εκκίνησης κλήσεων από τον υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο (X) θα ισοδυναμούσε με μια αύξηση της λιανικής τιμής των σταθερών υπηρεσιών που ενσωματώνουν το προϊόν χονδρικής, εάν υποθεθεί ότι η αύξηση στο επίπεδο χονδρικής θα μεταφερόταν στο επίπεδο λιανικής. Ως αποτέλεσμα, οι πάροχοι έμμεσης πρόσβασης (Y) πιθανόν να έχαναν πελάτες από τον καθετοποιημένο πάροχο άμεσης πρόσβασης (Z). Επομένως, ένας υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος υπηρεσιών χονδρικής εκκίνησης κλήσεων (X) θα έχανε πωλήσεις, ενώ θα αυξανόταν η ιδιοπαροχή των καθετοποιημένων παρόχων (Z).

Σχήμα 2: Έμμεσος τιμολογιακός περιορισμός

Θα πρέπει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι ένας έμμεσος περιορισμός στην τιμολογιακή διάρθρωση είναι επαρκώς ισχυρός μόνο εάν το τμήμα του κόστους της εκκίνησης κλήσεων σε σχέση με τη συνολική λιανική τιμή (χωρίς ΦΠΑ) για τη συγκεκριμένη κλήση, είναι επαρκώς υψηλό. Στην πραγματικότητα το τμήμα κόστους της εκκίνησης κλήσεων σε σχέση με μια αστική ή εθνική κλήση που προσφέρεται από έναν πάροχο ΕΦ, είναι σημαντικά χαμηλότερο

του 20%. Συνεπώς, ένα τμήμα κόστους μικρότερο του 20% δεν φαίνεται να είναι επαρκώς υψηλό, ώστε να δημιουργεί έναν αντίστοιχα ισχυρό έμμεσο περιορισμό στην τιμολόγηση, που θα δικαιολογούσε την ένταξη της ιδιοπαροχής στην ίδια αγορά προϊόντων με τη χονδρική εκκίνηση κλήσεων.

Υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς

Όταν οι πάροχοι προμηθεύουν το λιανικό τους άκρο με εκκίνηση κλήσεων, μπορούν επίσης να προσφέρουν ή να αυξήσουν την προσφορά χονδρικών υπηρεσιών σε τρίτα μέρη (υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς). Όπου η υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς δημιουργεί έναν αρκετά ισχυρό περιορισμό στην τιμολόγηση, η ιδιοπαροχή μπορεί να ενταχθεί στην αγορά προϊόντων. Ο περιορισμός θα θεωρούνταν επαρκώς ισχυρός όταν οι πάροχοι δεν χρειάζεται να προβούν σε σημαντικές επενδύσεις (π.χ. σε δικτυακή υποδομή, χονδρική τιμολόγηση ή/και διαχείριση λογαριασμών) ή όταν δεν αντιμετωπίζουν σημαντικές καθυστερήσεις προκειμένου να διαθέσουν εμπορικά αυτές τις υπηρεσίες χονδρικής. Επομένως, θα πρέπει τα δίκτυά τους να είναι επαρκώς ανεπτυγμένα και με επαρκή χωρητικότητα και κάλυψη, ώστε να αποτελούν μια βιώσιμη εναλλακτική για τους πελάτες χονδρικής.

Οι εναλλακτικοί πάροχοι, ενώ ήδη παρέχουν τη χονδρική εκκίνηση κλήσεων σε παρόχους (απευθείας πρόσβασης) τερματισμού, (δηλ. σε παρόχους που φιλοξενούν και τερματίζουν κλήσεις σε παρόχους υπηρεσιών), δεν παρέχουν χονδρική εκκίνηση κλήσεων σε παρόχους ΕΦ/ΠΦ. Η έναρξη παροχής χονδρικών υπηρεσιών εκκίνησης σε άλλους παρόχους, θα απαιτούσε την ανάληψη επιπρόσθετου κόστους για την διαχείριση της παροχής των υπηρεσιών αυτών (τιμολόγηση, διαχείριση πελατών, κλπ.). Περαιτέρω, δεδομένου ότι ο μεγαλύτερος από τους υφιστάμενους παρόχους ΑΠΤοΒ έχει ποσοστό περίπου 10% όσον αφορά τις γραμμές πρόσβασης, καθίσταται φανερό ότι ένας πάροχος που θέλει να προμηθευτεί υπηρεσίες χονδρικής εκκίνησης κλήσεων, θα πρέπει να απευθυνθεί στο σύνολο των εναλλακτικών παρόχων ώστε να αποκτήσει πρόσβαση σε σημαντικό ποσοστό του ελληνικού πληθυσμού. Βάσει των ανωτέρω, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι επί του παρόντος δεν αναμένεται να υπάρξει εμπορικό ενδιαφέρον από τους παρόχους ΑΠΤοΒ για δραστηριοποίηση στην παροχή χονδρικών υπηρεσιών εκκίνησης κλήσεων σε τρίτους.

Φαίνεται συνεπώς να είναι δύσκολο για τους παρόχους απευθείας πρόσβασης να μετατρέψουν την ιδιοπαροχή στην παροχή υπηρεσιών χονδρικής, εντός επαρκώς σύντομου χρονικού διαστήματος και συγκεκριμένα να αρχίσουν να παρέχουν χονδρική εκκίνηση κλήσεων σε παρόχους ΕΦ/ΠΦ, σε περίπτωση μιας αύξησης κατά 5-10% της τιμής της

χονδρικής εκκίνησης κλήσεων, και συνεπώς η ΕΕΤΤ προτείνει να μην συμπεριληφθεί η ιδιοπαροχή των εναλλακτικών παρόχων στο πεδίο της σχετικής αγοράς προϊόντων.

Από την άλλη μεριά, ο ΟΤΕ προσφέρει χονδρική εκκίνηση κλήσεων σε παρόχους ΕΦ/ΠΦ ή σε παρόχους (απευθείας σύνδεσης) τερματισμού, (δηλ. σε παρόχους που φιλοξενούν και τερματίζουν κλήσεις σε παρόχους υπηρεσιών), ώστε θεωρητικά θα μπορούσε να μεταφέρει χωρητικότητα από τις ιδιοπαρεχόμενες υπηρεσίες στην παροχή υπηρεσιών χονδρικής. Ωστόσο, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ο ΟΤΕ, εν απουσία ρύθμισης, δεν θα είχε επαρκές κίνητρο να προβεί στην εν λόγω συμπεριφορά, καθώς αυτό θα οδηγούσε σε απώλεια συνδρομητικής βάσης και συνεπώς δεν θα ήταν επικερδής.

Συμπέρασμα

Το αρχικό συμπέρασμα της ΕΕΤΤ είναι ότι η ιδιοπαροχή εκκίνησης κλήσεων από τους παρόχους και τον ΟΤΕ δεν θα πρέπει να συμπεριληφθεί στη σχετική αγορά προϊόντων.

3.3.3. Σχετική γεωγραφική αγορά

Μια σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι εν λόγω επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην παροχή και προμήθεια υπηρεσιών, σχετικά με τις οποίες οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς, ούτως ώστε να διαχωρίζονται από γειτονικές περιοχές.²³

Οι πάροχοι ΕΦ/ΠΦ και οι πάροχοι υπηρεσιών ατελούς ή μεριζόμενης χρέωσης προσφέρουν κλήσεις σε εθνικό επίπεδο.

Ο ΟΤΕ χρεώνει γεωγραφικά ενιαίες τιμές για τις λιανικές υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας και προσφέρει επίσης τη χονδρική εκκίνηση κλήσεων υπό τους ίδιους όρους και τις ίδιες τιμές σε εθνικό επίπεδο. Συνεπώς, ο τιμολογιακός περιορισμός είναι κοινός και διασφαλίζει ότι τυχόν πίεση στον ανταγωνισμό σε αστικές περιοχές θα λειτουργήσει προς όφελος και των συνδρομητών της περιφέρειας. Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι ο περιορισμός στον ανταγωνισμό που προέρχεται από παρόχους ΕΦ/ΠΦ και παρόχους άμεσης πρόσβασης είναι εθνικός. Συνεπώς, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι παρόμοιες σε όλη την Επικράτεια και δεν δικαιολογούν τον ορισμό περιφερειακών υπο-αγορών μέσα στην Επικράτεια.

---

²³ Βλ. *Commission Notice on Market Definition, SMP Guidelines*, και *United Brands v. Commission*, [1978] ECR 207, για πρόσθετες κατευθύνσεις.

Επί της βάσης των ανωτέρω, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η σχετική γεωγραφική αγορά, για την αγορά χονδρικής εκκίνησης κλήσεων, αφορά ολόκληρη την εθνική Επικράτεια.

3.3.4. Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ καταλήγει στο αρχικό συμπέρασμα ότι η υπό εξέταση σχετική αγορά θα πρέπει να οριστεί ως η αγορά χονδρικής εκκίνησης κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση στην Ελλάδα και περιλαμβάνει τα εξής:

1. Τη χονδρική παροχή εκκίνησης κλήσεων σε παρόχους ΕΦ/ΠΦ για όλες τις κατηγορίες κλήσεων (συμπεριλαμβανομένων των κλήσεων προς τελικούς χρήστες και των κλήσεων προς αριθμούς παρόχων υπηρεσιών), και
2. τη χονδρική παροχή εκκίνησης κλήσεων σε παρόχους απευθείας σύνδεσης (που δεν είναι πάροχοι ΕΦ/ΠΦ), για τερματισμό κλήσεων προς αριθμούς παρόχων υπηρεσιών, όπου το καλούμενο μέρος πληρώνει τουλάχιστον για ένα τμήμα της κλήσης (κλήσεις ατελούς χρέωσης, κλήσεις μεριζόμενης χρέωσης, κλήσεις σε αριθμούς της σειρά 807, κλήσεις προς σύντομους κωδικούς των σειρών 10 και 11 (πλην της 118 και 116), καθώς και των σειρών 181-183).

3.4. Χονδρικές αγορές τερματισμού κλήσεων σε χωριστά δίκτυα σε σταθερή θέση

3.4.1. Εισαγωγή

Οι υπό εξέταση υπηρεσίες είναι αυτές του τερματισμού κλήσεων σε τελικούς χρήστες (γεωγραφικοί αριθμοί), σε χωριστά δίκτυα σταθερής τηλεφωνίας. Το δίκτυο τερματισμού είναι το δίκτυο στο οποίο είναι απευθείας συνδεδεμένος ένας πελάτης που λαμβάνει μια κλήση. Στην Ελλάδα, όταν πραγματοποιείται μια κλήση προς ένα σταθερό αριθμό, είτε από σταθερό είτε από κινητό δίκτυο είτε από άλλο δίκτυο, η κλήση περνά από τον πάροχο εκκίνησης στον πάροχο τερματισμού (για διευκόλυνση της ανάλυσης θεωρείται σενάριο που δεν περιλαμβάνει τη διαβίβαση της κλήσης). Ο πάροχος τερματισμού χρεώνει ένα χονδρικό τέλος τερματισμού της κλήσης προς τον καλούμενο συνδρομητή του. Το τέλος τερματισμού καταβάλλεται από τον πάροχο εκκίνησης και μεταφέρεται στον καλούντα, ως τμήμα της λιανικής τιμής που πληρώνει ο τελευταίος για την κλήση.

Κατά την εξέταση του πεδίου των σχετικών αγορών χονδρικού τερματισμού κλήσεων, η ΕΕΤΤ διερεύνησε τα ακόλουθα ζητήματα:

- Εάν η σχετική αγορά υπηρεσιών χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε σταθερή θέση είναι μια αγορά ανά δίκτυο.
- Εάν ο τερματισμός (σε επίπεδο χονδρικής) κλήσεων σε τελικούς χρήστες και ο τερματισμός κλήσεων σε παρόχους υπηρεσιών ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων.
- Εάν η ιδιοπαροχή τερματισμού κλήσεων σε τελικούς χρήστες συμπεριλαμβάνεται στην ίδια σχετική αγορά.
- Το εύρος της σχετικής γεωγραφικής αγοράς.

3.4.2. Σχετική αγορά προϊόντων

3.4.2.1. Η σχετική αγορά υπηρεσιών χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε σταθερή θέση είναι μια αγορά ανά δίκτυο;

Υποκατάσταση από την πλευρά της ζήτησης

Η ΕΕΤΤ θα μπορούσε καταρχήν να ορίσει μια πολύ στενή σχετική αγορά με βάση κάθε χωριστό γεωγραφικό αριθμό σε ένα σταθερό δίκτυο, αλλά θεωρεί ότι αυτό θα αποτελούσε υπερβολικά στενό ορισμό δεδομένου ότι οι πάροχοι σταθερής δεν επιβάλουν διαφορετικές χρεώσεις τερματισμού για κάθε συνδρομητικό αριθμό σε ένα δίκτυο. Συνεπώς, είναι ορθότερο οι σχετικές χονδρικές αγορές προϊόντων τερματισμού κλήσεων σε τελικούς χρήστες να αποτελούν τουλάχιστον ενιαία αγορά ανά δίκτυο, καθώς διαπιστώνεται η ύπαρξη παρόμοιων συνθηκών ανταγωνισμού εντός κάθε συγκεκριμένου σταθερού δικτύου. Για όλους τους συνδρομητές ενός συγκεκριμένου σταθερού δικτύου εφαρμόζεται ο περιορισμός του κοινού τιμολογίου.

Ο αγοραστής χονδρικού τερματισμού, δηλαδή ένας πάροχος που επιθυμεί να τερματίσει μια κλήση σε ένα σταθερό αριθμό σε συγκεκριμένο δίκτυο, δε διαθέτει άμεσα υποκατάστατα της υπηρεσίας. Ο πάροχος πρέπει να ζητήσει τερματισμό της κλήσης στο δίκτυο στο οποίο έχει εκχωρηθεί ο αριθμός, ανεξαρτήτως του εάν η κλήση παραδίδεται στο δίκτυο τερματισμού απευθείας από το δίκτυο εκκίνησης ή από έναν ενδιάμεσο τρίτο πάροχο διαβίβασης. Η κλήση θα ήταν ανεπιτυχής εάν γινόταν προσπάθεια να τερματιστεί στο δίκτυο ενός άλλου παρόχου. Συνεπώς, η ΕΕΤΤ θεωρεί αρχικά ότι δεν υπάρχει υποκατάσταση από την πλευρά της ζήτησης.

Υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς

Η ΕΕΤΤ δεν έχει κάποια ένδειξη ότι, κατά τη διάρκεια της παρούσας εξέτασης, υπάρχουν τεχνικές εναλλακτικές μέσω των οποίων μια κλήση σε συγκεκριμένο αριθμό θα μπορούσε επιτυχώς να τερματιστεί χωρίς τη συνεργασία του παρόχου τερματισμού. Συνεπώς, είναι εύλογο να θεωρήσει ότι η υπηρεσία τερματισμού κάθε παρόχου εμπίπτει στη δική της χωριστή αγορά και δεν υποκαθίσταται από την υπηρεσία τερματισμού που προσφέρεται από άλλους παρόχους. Συνεπώς, σε περίπτωση που ένας υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος υπηρεσιών χονδρικού τερματισμού προχωρούσε σε αύξηση των τελών τερματισμού κατά 5 έως 10%, δεν θα ήταν πιθανό να υπάρξει υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ καταλήγει στο αρχικό συμπέρασμα ότι ο χονδρικός τερματισμός κλήσεων σε τελικούς χρήστες, αποτελεί μια σειρά από διακριτές αγορές προϊόντων σταθερών δικτύων

(αγορές ανά δίκτυο), και όχι μια ενιαία αγορά προϊόντων που αποτελείται από όλα τα σταθερά δίκτυα.

3.4.2.2. Ο τερματισμός κλήσεων σε τελικούς χρήστες ανήκει στην ίδια αγορά με τον τερματισμό κλήσεων σε παρόχους υπηρεσιών;

Υποκατάσταση από την πλευρά της ζήτησης

Οι κλήσεις προς τελικούς χρήστες είναι κλήσεις σε γεωγραφικούς αριθμούς, οι οποίες τερματίζονται από τον πάροχο σταθερού δικτύου που ελέγχει το σημείο τερματισμού με το οποίο συνδέεται ο καλούμενος αριθμός. Κλήσεις τέτοιου είδους τιμολογούνται με βάση την αρχή «ο καλών πληρώνει».

Οι κλήσεις προς παρόχους υπηρεσιών είναι κλήσεις προς μη γεωγραφικούς αριθμούς. Υπάρχει μια σειρά από διαφορετικές κατηγορίες κλήσεων σε μη γεωγραφικούς αριθμούς, συμπεριλαμβανομένων των κλήσεων χωρίς χρέωση (free-phone), πρόσθετης χρέωσης (premium rate), σύντομων κωδικών, μεριζόμενου κόστους (shared cost), κλήσεις προς προσωπικούς αριθμούς²⁴ και κλήσεις dial-up, για υπηρεσίες διαδικτύου. Οι εν λόγω κλήσεις χρεώνονται χρησιμοποιώντας διάφορα μοντέλα. Συγκεκριμένα:

- Οι χρεώσεις για κλήσεις χωρίς χρέωση καταβάλλονται από τον καλούμενο,
- οι υπηρεσίες πρόσθετης χρέωσης και σύντομων κωδικών χρεώνονται στον καλούντα,
- οι υπηρεσίες μεριζόμενου κόστους χρεώνονται τόσο στον καλούντα όσο και στον καλούμενο.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η εξέταση της ζήτησης για υπηρεσίες τερματισμού υποδεικνύει ότι, ο τερματισμός κλήσεων σε τελικούς χρήστες και ο τερματισμός κλήσεων σε παρόχους υπηρεσιών αποτελούν λειτουργικά διαφορετικά προϊόντα και το ένα δεν μπορεί να υποκαταστήσει το άλλο.

---

²⁴ Η υπηρεσία προσωπικών αριθμών δίνει τη δυνατότητα σε συνδρομητές να δέχονται κλήσεις ή/και μηνύματα SMS/MMS, με τη χρήση του προσωπικού αριθμού, σε κάθε τηλεφωνικό αριθμό που τους έχει εκχωρηθεί, όπως γεωγραφικούς και αριθμούς κινητής τηλεφωνίας και συνεπώς μπορεί να θεωρηθεί υποκατάστατο των αστικών, υπεραστικών και κλήσεων προς κινητά.

Υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς

Η παροχή τερματισμού κλήσεων σε τελικούς χρήστες απαιτεί την ύπαρξη ενός εθνικού δικτύου τοπικής πρόσβασης. Αντίθετα, ο τερματισμός κλήσεων σε παρόχους υπηρεσιών μπορεί να παρασχεθεί χωρίς πλήρη γεωγραφική δικτυακή κάλυψη (π.χ. σε περιοχές υψηλής συγκέντρωσης όπως είναι οι κεντρικές επιχειρηματικές περιοχές). Τα οικονομικά μεγέθη της παροχής σημείων πρόσβασης για κλήσεις σε παρόχους υπηρεσιών, οι οποίοι είναι πιθανό να χειριστούν σημαντικό όγκο κίνησης, είναι διαφορετικά από αυτά της παροχής ενός εθνικού δικτύου γεωγραφικών σημείων τερματισμού χαμηλής κίνησης.

Ενώ ένας υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος υπηρεσιών τερματισμού κλήσεων σε τελικούς χρήστες θα μπορούσε, θεωρητικά, να εισέλθει στην αγορά υπηρεσιών τερματισμού κλήσεων σε παρόχους υπηρεσιών, ως αντίδραση σε μια αύξηση τιμών κατά 5 έως 10%, το αντίστροφο δεν ισχύει. Το κόστος ανάπτυξης ενός δικτύου για την παροχή τερματισμού σε τελικούς χρήστες είναι σημαντικά υψηλότερο από το κόστος παροχής υπηρεσίας τερματισμού σε παρόχους υπηρεσιών.

Επίσης, ισχύουν διαφορετικές συνθήκες ανταγωνισμού στο χονδρικό τερματισμό κλήσεων σε παρόχους υπηρεσιών σε σύγκριση με το χονδρικό τερματισμό κλήσεων σε τελικούς χρήστες. Αυτό οφείλεται στη δυνατότητα των παρόχων υπηρεσιών να διαπραγματεύονται με τον πάροχο τερματισμού και να μεταστρέφονται σε ανταγωνιστικά δίκτυα για τη φιλοξενία της πλατφόρμας υπηρεσιών τους.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ο χονδρικός τερματισμός κλήσεων σε παρόχους υπηρεσιών δεν ανήκει στο πεδίο της σχετικής αγοράς προϊόντων χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε τελικούς χρήστες σε σταθερό δίκτυο.

3.4.2.3. Η ιδιοπαροχή τερματισμού κλήσεων σε τελικούς χρήστες (γεωγραφικός τερματισμός) ανήκει στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων;

Η ΕΕΤΤ εξέτασε κατά πόσον η ιδιοπαροχή τερματισμού κλήσεων σε τελικούς χρήστες (δηλ. ο τερματισμός κλήσεων on-net) θα πρέπει να συμπεριληφθεί στον ορισμό της αγοράς χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε τελικούς χρήστες σε χωριστά σταθερά δίκτυα.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η ιδιοπαροχή τερματισμού αποτελεί τμήμα της ίδιας σχετικής αγοράς προϊόντων με την εξωτερική παροχή τερματισμού (δηλ. τον τερματισμό κλήσεων off-net). Το παραπάνω εδράζεται στο γεγονός ότι οι σταθεροί πάροχοι μπορούν εύκολα να

μεταπηδήσουν σε σύντομο χρονικό διάστημα από την ιδιοπαροχή στην εξωτερική παροχή τερματισμού κλήσεων. Λόγω της υποκατάστασης από την πλευρά της προσφοράς μεταξύ της εσωτερικής και εξωτερικής παροχής τερματισμού κλήσεων, η ΕΕΤΤ συμπεριλαμβάνει την ιδιοπαροχή τερματισμού στην ίδια αγορά με την εξωτερική παροχή τερματισμού.

3.4.3. Σχετική γεωγραφική αγορά

Μια σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι εν λόγω επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην παροχή και προμήθεια υπηρεσιών σχετικά με τις οποίες οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς ούτως ώστε να διαχωρίζονται από γειτονικές περιοχές.

Οι υπηρεσίες τερματισμού προσφέρονται προς και από κάθε σταθερό πάροχο δικτύου στην Ελλάδα υπό όρους που δεν διαφοροποιούνται με αναφορά στη γεωγραφική θέση. Ενώ οι πελάτες ενός παρόχου σταθερού δικτύου μπορεί να μην είναι εγκατεστημένοι σε όλη την Επικράτεια, εάν, παραδείγματος χάριν, οι λιανικές υπηρεσίες παρέχονται κυρίως σε πελάτες στην περιοχή της Αττικής, ο τερματισμός κλήσεων σε ένα συγκεκριμένο τελικό χρήστη διατίθεται σε εθνική βάση και το εθνικό τέλος χονδρικού τερματισμού δεν διαφοροποιείται μεταξύ περιοχών. Δεν είναι πιθανό οι πελάτες λιανικής να ικανοποιούνταν από μια υπηρεσία που επέτρεπε τον τερματισμό κλήσεων (και συνεπώς τη λήψη κλήσεων) μόνο από μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή. Συνεπώς, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για την αγορά προϊόντων χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε τελικούς χρήστες αφορά ολόκληρη την ελληνική επικράτεια.

3.4.4. Συμπέρασμα

Τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ είναι τα εξής:

- ο χονδρικός τερματισμός κλήσεων σε τελικούς χρήστες είναι μια αγορά ανά δίκτυο,
- ο χονδρικός τερματισμός κλήσεων σε παρόχους υπηρεσιών δεν εμπίπτει στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων με το χονδρικό τερματισμό κλήσεων σε τελικούς χρήστες στο σταθερό δίκτυο,
- η ιδιοπαροχή τερματισμού κλήσεων σε τελικούς χρήστες σε ένα σταθερό δίκτυο συμπεριλαμβάνεται στη σχετική αγορά προϊόντων, και
- το γεωγραφικό εύρος της αγοράς είναι ολόκληρη η Ελληνική Επικράτεια.

3.5. Χονδρική διαβίβαση στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο

3.5.1. Εισαγωγή

Η διαβίβαση περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία της δρομολόγησης μιας κλήσης σε εθνικό επίπεδο που δεν συνιστούν εκκίνηση ή τερματισμό. Συνεπώς, η διαβίβαση περιλαμβάνει τη μεταγωγή (switched conveyance) μεταξύ των διαβιβαστικών κέντρων (switches) κλήσεων οι οποίες εκκινούν από ένα σταθερό δίκτυο στην Ελλάδα (συμπεριλαμβανομένων κλήσεων που τερματίζουν σε ένα δίκτυο κινητής στην Ελλάδα) καθώς και κλήσεων οι οποίες τερματίζουν σε ένα σταθερό δίκτυο στην Ελλάδα (συμπεριλαμβανομένων κλήσεων που εκκινούν από ένα κινητό δίκτυο στην Ελλάδα). Επιπροσθέτως, περιλαμβάνει το μέρος της εθνικής διαβίβασης μιας διεθνούς κλήσης μεταξύ υψηλών ιεραρχικών κέντρων (double tandem).

Οι υπηρεσίες διαβίβασης παρέχονται είτε δεσμοποιημένες μαζί με υπηρεσίες τερματισμού ή εκκίνησης κλήσεων, είτε αδεσμοποίητες μεταξύ τρίτων δικτύων.

Σε σχέση με τον προηγούμενο κύκλο ανάλυσης, η προτεινόμενη αλλαγή στα όρια για τις υπηρεσίες χονδρικής εκκίνησης και τερματισμού επηρεάζει σημαντικά και τις υπηρεσίες χονδρικής διαβίβασης. Συγκεκριμένα, στην περίπτωση της παραδοσιακής TDM αρχιτεκτονικής, η μετατόπιση του ορίου για την εκκίνηση και τον τερματισμό στον κόμβο απλής διαβίβασης (single tandem) περιορίζει τις υπηρεσίες διαβίβασης στο τμήμα του δικτύου μεταξύ των κόμβων απλής διαβίβασης, δηλαδή στο επίπεδο της σημερινής διπλής διαβίβασης. Στην περίπτωση δε της διασύνδεσης NGN, η πιθανή διαβίβαση περιορίζεται περαιτέρω στις διαδρομές μεταξύ των κόμβων διασύνδεσης (μία διαδρομή στην περίπτωση δύο κόμβων ή καμία στην περίπτωση όπου η διασύνδεση γίνεται σε ένα μόνο σημείο).

Η ανάλυση της EETT όσον αφορά τη σχετική αγορά για τις χονδρικές υπηρεσίες διαβίβασης επικεντρώνεται στα παρακάτω:

- Εάν ανήκουν οι υπηρεσίες διαβίβασης διαφορετικών κατηγοριών κλήσεων στην ίδια αγορά προϊόντων.
- Εάν εμπίπτει η ανάπτυξη δικτύου στην ίδια αγορά προϊόντων με τις υπηρεσίες χονδρικής διαβίβασης.
- Εάν θα πρέπει η ιδιοπαροχή των παρόχων να συμπεριληφθεί στην αγορά προϊόντων υπηρεσιών χονδρικής διαβίβασης.
- Το εύρος της γεωγραφικής αγοράς χονδρικής διαβίβασης.

3.5.2. Σχετική αγορά προϊόντων

3.5.2.1. Ανήκουν οι υπηρεσίες διαβίβασης διαφορετικών κατηγοριών κλήσεων στην ίδια αγορά προϊόντων;

Υποκατάσταση από την πλευρά της ζήτησης

Οι υπηρεσίες διαβίβασης για διαφορετικές κατηγορίες κλήσεων (κλήσεις προς γεωγραφικούς και μη γεωγραφικούς αριθμούς) δεν φαίνεται να αποτελούν υποκατάστατα από την πλευρά της ζήτησης, υπό την έννοια ότι οι αγοραστές διαβίβασης για μια κατηγορία κλήσεων δεν θα ήταν πιθανό να μεταστραφούν στη αγορά διαβίβαση μιας άλλης κατηγορίας κλήσεων ως αντίδραση σε μια μικρή αλλαγή των τιμών. Η αγορά υπηρεσιών διαβίβασης για μια συγκεκριμένη κατηγορία κλήσεων διασφαλίζει την «από άκρο σε άκρο» συνδεσιμότητα των κλήσεων της κατηγορίας αυτής. Μπορεί, ωστόσο, να υποστηριχθεί, ότι ενδεχομένως να υπάρχει διακριτή ζήτηση σε επίπεδο λιανικής και πιθανώς ζήτηση σε επίπεδο χονδρικής για υπηρεσίες διαβίβασης κλήσεων διαφορετικών κατηγοριών που παρέχονται ως δέσμη, τεκμηριώνοντας έτσι έναν ευρύτερο ορισμό αγοράς. Παραδείγματος χάριν, η απαίτηση των συνδρομητών να έχουν τη δυνατότητα να πραγματοποιούν κλήσεις προς όλες τις κατηγορίες αριθμών (επίπεδο λιανικής), θα μπορούσε έμμεσα να επηρεάσει την παροχή χονδρικών υπηρεσιών διαβίβασης. Από την άποψη αυτή, όταν ένας πάροχος χονδρικής διαθέτει την αναγκαία διασύνδεση καθώς και την απαιτούμενη χωρητικότητα, δεν είναι πιθανό να προσφέρει μόνο μια περιορισμένη υπηρεσία διαβίβασης για συγκεκριμένες κατηγορίες αριθμών. Πράγματι, οι περισσότεροι πάροχοι χονδρικών υπηρεσιών διαβίβασης προσφέρουν υπηρεσίες διαβίβασης για όλες τις κατηγορίες κλήσεων.

Υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς

Από την πλευρά της υποκατάστασης σε επίπεδο προσφοράς, ένας πάροχος που διαθέτει το σχετικό δίκτυο διαβίβασης θα μπορούσε να μεταστραφεί μεταξύ της παροχής διαβίβασης διαφορετικών κατηγοριών κλήσεων, ως αντίδραση σε μια μικρή, αλλά ουσιώδη αύξηση τιμών. Επί του παρόντος, μόνο ο ΟΤΕ και ένας πολύ περιορισμένος αριθμός παρόχων παρέχουν διαβίβαση κλήσεων προς γεωγραφικούς και μη γεωγραφικούς αριθμούς, συμπεριλαμβανομένων των αριθμών κινητής τηλεφωνίας. Βάσει των ανωτέρω, φαίνεται ότι δεν θα υπήρχαν προφανείς φραγμοί σε ένα υφιστάμενο πάροχο υπηρεσιών διαβίβασης, ο οποίος διαθέτει τη σχετική διασύνδεση, στο να μεταστραφεί στην παροχή άλλων υπηρεσιών διαβίβασης σχετικά γρήγορα και χωρίς να επιβαρύνεται με σημαντικό πρόσθετο κόστος.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί αρχικά ότι υπάρχει μια ενιαία σχετική αγορά προϊόντων χονδρικής διαβίβασης για όλες τις κατηγορίες κλήσεων.

3.5.2.2. Η ανάπτυξη δικτύου ανήκει στην ίδια αγορά προϊόντων με τη χονδρική διαβίβαση;

Η ΕΕΤΤ εξέτασε κατά πόσον η ανάπτυξη δικτύου αποτελεί πιθανό υποκατάστατο της αγοράς υπηρεσιών χονδρικής διαβίβασης σε σταθερό δίκτυο. Η ανάπτυξη δικτύου παρόχου στη συγκεκριμένη θεώρηση αφορά στην κατασκευή δικτύου σε τέτοιο βαθμό ώστε να καταστεί δυνατή η διασύνδεση με τον ΟΤΕ σε επίπεδο κέντρου απλής διαβίβασης (υποκαθιστώντας έτσι το στοιχείο της διαβίβασης που περιλαμβάνεται στην εκκίνηση και τον τερματισμό κλήσεων σε επίπεδο double-tandem) καθώς και η απευθείας με άλλους παρόχους (υποκαθιστώντας έτσι την αποδεσμοποιημένη διαβίβαση).

Στο ως άνω πλαίσιο σημειώνεται ότι οι πάροχοι κινητών δικτύων κατά κανόνα λειτουργούν εθνικά δίκτυα κορμού. Επίσης, ορισμένοι σταθεροί πάροχοι έχουν αναπτύξει σημαντικά τα δίκτυα κορμού τους, ειδικά σε κύριες οδούς της Ελλάδας (π.χ. Αθήνα – Θεσσαλονίκη, Αθήνα – Πάτρα, κλπ). κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών. Για παράδειγμα, πάροχος έχει επενδύσει σε δίκτυο οπτικών ινών με συνολικών μήκος > 4.000 χλμ σε εθνικό επίπεδο.

Ωστόσο, η ανάπτυξη του δικτύου απαιτεί σημαντικές επενδύσεις και σημαντικό χρόνο υλοποίησης. Η αρχική άποψη της ΕΕΤΤ είναι ότι η υφισταμένη υποδομή δικτύου δεν αποτελεί καθεαυτή απόδειξη υποκατάστασης από την πλευρά της ζήτησης και ότι ο κύριος λόγος ανάπτυξης δικτύου είναι η ανταπόκριση στον αυξανόμενο όγκο κίνησης.

Η ανάπτυξη δικτύου δεν είναι πιθανό να προκαλέσει βραχυπρόθεσμη υποκατάσταση από την πλευρά της χονδρικής ζήτησης. Ωστόσο αποτελεί ένδειξη σταδιακής μεταστροφής με την πάροδο των ετών προς μια μειούμενη εξάρτηση από το σταθερό δίκτυο του κοινοποιημένου φορέα και την ιδιοπαροχή των υπηρεσιών διαβίβασης.

Σημειώνεται δε ότι όλοι οι εναλλακτικοί πάροχοι είναι διασυνδεδεμένοι στα κέντρα απλής μεταγωγής του ΟΤΕ καθώς και μεταξύ τους, οπότε οι ανάγκες για υπηρεσίες εθνικής διαβίβασης έχουν περιοριστεί σε σημαντικό βαθμό. Συγκεκριμένα, χρησιμοποιούν τις υπάρχουσες διασυνδέσεις με τα σημερινά κέντρα διπλής διαβίβασης για εναλλακτική δρομολόγηση κίνησης σε περιπτώσεις που το δίκτυό τους αντιμετωπίζει προβλήματα.

Η ΕΕΤΤ διερεύνησε το κατά πόσο οι μισθωμένες γραμμές χονδρικής εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων με τις χονδρικές υπηρεσίες διαβίβασης. Στο πλαίσιο αυτό σημειώνεται ότι οι υπηρεσίες διαβίβασης αφορούν τη μεταγωγή/δρομολόγηση κλήσεων («conveyance of switched/routed calls») στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο. Ενώ η μεταφορά κλήσεων μεταξύ σταθερών σημείων μπορεί να παρασχεθεί μέσω μισθωμένων γραμμών, με την προϋπόθεση διαθεσιμότητας αποκλειστικά χρησιμοποιούμενης χωρητικότητας μεταξύ

των σημείων αυτών, κατά τη μεταγωγή/δρομολόγηση διαβίβασης, είναι πιθανό οι κλήσεις να μεταφέρονται μεταξύ πολλαπλών τελικών σημείων. Εν όψει αυτής της κρίσιμης λειτουργικής διαφοράς, δεν είναι πιθανό οι αγοραστές μεταγωγής/δρομολόγησης μέσω υπηρεσιών διαβίβασης να μεταστραφούν σε επαρκή βαθμό στην αγορά αποκλειστικά χρησιμοποιούμενης χωρητικότητας ή μισθωμένων γραμμών μεταξύ δύο σταθερών σημείων, ως αντίδραση σε μια αύξηση κατά 5 έως 10% στις τιμές χονδρικής διαβίβασης, ούτως ώστε να καταστήσουν την αύξηση αυτή μη κερδοφόρο. Επιπρόσθετα, οι μισθωμένες γραμμές είναι σημαντικά ακριβότερες από τις υπηρεσίες μεταγωγής/δρομολόγησης μέσω διαβίβασης και δικαιολογούνται οικονομικά μόνο εάν υπάρχει σημαντικός όγκος κίνησης σε μια συγκεκριμένη όδευση. Θα υπάρχουν αρκετές οδεύσεις για τις οποίες η απευθείας διασύνδεση δεν θα είναι οικονομικά αποδοτική, και η εφαρμογή του SSNIP test δεν είναι πιθανό να αποδείξει ότι οι πάροχοι θα μεταστρέφονταν στην χωρητικότητα από άκρο σε άκρο σε αρκετά σημαντικό αριθμό οδεύσεων ώστε να περιορίσουν τις μικρές αυξήσεις τιμών στην παροχή σταθερών υπηρεσιών διαβίβασης.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί αρχικά ότι η απευθείας διασύνδεση με ανάπτυξη δικτύου και οι μισθωμένες γραμμές δεν ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων με τη χονδρική διαβίβαση.

3.5.2.3. Θα πρέπει να συμπεριληφθεί η ιδιοπαροχή στην αγορά προϊόντων χονδρικών υπηρεσιών διαβίβασης;

Η ΕΕΤΤ εξέτασε εάν ενδείκνυται να συμπεριλάβει την ιδιοπαροχή των παρόχων που δεν προσφέρουν επί του παρόντος χονδρικές υπηρεσίες σταθερής διαβίβασης στη σχετική αγορά προϊόντων. Συγκεκριμένα, η ΕΕΤΤ εξέτασε το ενδεχόμενο οι Πάροχοι Κινητών Δικτύων και οι άλλοι πάροχοι σταθερής να μεταστραφούν αρκετά γρήγορα και με σχετικά χαμηλό κόστος από την ιδιοπαροχή μεταγωγής/δρομολόγησης κλήσεων μέσω των δικτύων κορμού τους στην παροχή υπηρεσιών διαβίβασης για τη μεταγωγή/δρομολόγηση κλήσεων προς άλλους παρόχους ως αντίδραση σε μικρές αυξήσεις τιμών. Η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι υπάρχει εκτεταμένη κατασκευή δικτύων κορμού από παρόχους κινητής και σταθερής, οι οποίοι επί του παρόντος χρησιμοποιούν κυρίως απευθείας διασύνδεση με άλλους παρόχους δικτύων κινητής και σταθερής, αντί για υπηρεσίες διαβίβασης.

Επί του παρόντος, μόνο ένας περιορισμένος αριθμός εναλλακτικών παρόχων προσφέρει χονδρικές υπηρεσίες διαβίβασης. Ωστόσο, δεδομένου ότι οι πάροχοι κινητής και όλοι οι εναλλακτικοί πάροχοι δικτύων σταθερής είναι απευθείας διασυνδεδεμένοι μεταξύ τους, το σχετικό ερώτημα είναι κατά πόσον θα μπορούσαν εύκολα να μεταστραφούν στην παροχή

χονδρικών υπηρεσιών σταθερής διαβίβασης. Προκειμένου να ανταγωνιστούν τον ΟΤΕ στην παροχή υπηρεσιών διαβίβασης, θα απαιτούνταν πρόσθετες επενδύσεις (π.χ., σε υποδομή δικτύου, χονδρική τιμολόγηση ή/και διαχείριση λογαριασμών). Σύμφωνα με την υφιστάμενη κατάσταση των δικτύων τους όσον αφορά την υποδομή και τις διασυνδέσεις, κάποιοι από τους εναλλακτικούς παρόχους θα μπορούσαν να προσφέρουν υπηρεσίες εθνικής διαβίβασης. Δεν είναι όμως σαφές κατά πόσο οι Πάροχοι Δικτύων Κινητής και οι εναλλακτικοί πάροχοι σταθερής έχουν τα κατάλληλα κίνητρα για να μεταστραφούν στην παροχή χονδρικής διαβίβασης ως αντίδραση σε μικρές αλλαγές τιμών, ιδίως δεδομένης της συρρίκνωσης της αγοράς διαβίβασης. Μια τέτοια υποκατάσταση θα έπρεπε να είναι εύλογα πιθανή και στην πράξη για να ληφθεί υπόψη. Συνεπώς, η ΕΕΤΤ θεωρεί αρχικά ότι δεν είναι πιθανή η ύπαρξη επαρκούς υποκατάστασης από την πλευρά της προσφοράς από τους Παρόχους Δικτύων Κινητής και τους παρόχους σταθερών δικτύων των χονδρικών υπηρεσιών διαβίβασης ως αντίδραση σε μια μικρή αλλά ουσιώδη αύξηση τιμών.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί αρχικά ότι η ιδιοπαροχή δεν ανήκει στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων με τη χονδρική διαβίβαση.

3.5.3. Σχετική γεωγραφική αγορά

Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή εκείνη στην οποία οι σχετικές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην παροχή και αγορά σχετικών προϊόντων ή υπηρεσιών αναφορικά με τις οποίες οι συνθήκες ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς και δύνανται να διακριθούν από άλλες γειτονικές περιοχές.

Επί του παρόντος, υπάρχει ένας περιορισμένος αριθμός παρόχων που προσφέρουν χονδρικές υπηρεσίες διαβίβασης στην Ελλάδα. Αν και μόνο το δίκτυο διαβίβασης του ΟΤΕ προσφέρει πλήρη γεωγραφική κάλυψη, οι συνθήκες ανταγωνισμού που χαρακτηρίζουν την παροχή υπηρεσιών διαβίβασης είναι σε σημαντικό βαθμό παρόμοιες σε όλη την Ελλάδα. Επίσης, όσον αφορά το παραδοσιακό TDM δίκτυο τηλεφωνίας, οι υπηρεσίες διαβίβασης περιορίζονται μεταξύ των έντεκα περιοχών στις οποίες έχει χωρίσει ο ΟΤΕ το δίκτυό του, αλλά οι περιοχές αυτές καλύπτουν το σύνολο της Ελληνικής επικράτειας. Τέλος, ο ΟΤΕ προσφέρει χονδρική διαβίβαση υπό όρους, προϋποθέσεις και τιμές που δεν διαφοροποιούνται με αναφορά στη γεωγραφική θέση.

Με βάση τα ανωτέρω, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για τη σχετική αγορά προϊόντων διαβίβασης που ορίστηκε ανωτέρω είναι εθνική.

3.5.4. Συμπέρασμα

Το αρχικό συμπέρασμα της ΕΕΤΤ σχετικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς διαβίβασης στο δίκτυο σταθερής τηλεφωνίας είναι το εξής:

- Υπάρχει μια ενιαία σχετική αγορά προϊόντων χονδρικής διαβίβασης για όλες τις κατηγορίες κλήσεων.
- Η ανάπτυξη δικτύου δεν ανήκει στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων με τη χονδρική διαβίβαση.
- Η ιδιοπαροχή διαβίβασης από τους παρόχους δεν θα πρέπει να συμπεριληφθεί στη χονδρική αγορά διαβίβασης.
- Το γεωγραφικό εύρος της αγοράς είναι εθνικό.

4. Τεστ των 3 κριτηρίων – Χονδρική διαβίβαση στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο

4.1. Ιστορικό

Δεδομένου ότι η χονδρική αγορά (εθνικής) διαβίβασης στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο δεν περιλαμβάνεται πλέον στη λίστα της *Αναθεωρημένης Σύστασης Σχετικών Αγορών*, πρέπει να εφαρμοσθεί το τεστ των 3 κριτηρίων προκειμένου να κριθεί εάν η αγορά εξακολουθεί να υπόκειται σε *ex ante* ρύθμιση, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές συνθήκες της Ελλάδας. Τα τρία κριτήρια αφορούν στο κατά πόσον:

1. Η αγορά υπόκειται σε υψηλούς και μη παροδικούς φραγμούς εισόδου,
2. Η αγορά έχει τέτοια δομή ώστε να μην τείνει προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό μέσα στο σχετικό χρονικό ορίζοντα, και
3. Η εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού δεν αρκεί αφεαυτής για την αντιμετώπιση των πιθανών αστοχιών της αγοράς.

Μια σχετική αγορά πρέπει να πληροί σωρευτικά και τα τρία κριτήρια προκειμένου να υπόκειται σε *ex ante* ρύθμιση.

4.2. Χονδρική διαβίβαση στο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο

4.2.1. Φραγμοί εισόδου

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εντοπίζει δύο κατηγορίες φραγμών εισόδου και ανταγωνισμού στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών:

- (α) φραγμούς διαρθρωτικού χαρακτήρα, και
- (β) φραγμούς νομικού ή ρυθμιστικού χαρακτήρα.

Ένας διαρθρωτικός φραγμός υφίσταται όταν το επίπεδο ζήτησης, η κατάσταση της τεχνολογίας και η σχετική διάρθρωση του κόστους, είναι τέτοιας μορφής που δημιουργούν συνθήκες ασυμμετρίας μεταξύ των κοινοποιημένων φορέων και των νεοεισερχόμενων, οι οποίες εμποδίζουν ή δυσχεραίνουν την αποτελεσματική είσοδο στην αγορά. Παραδείγματος χάριν, υψηλοί φραγμοί εισόδου μπορούν να εντοπιστούν όταν η αγορά χαρακτηρίζεται από σημαντικές οικονομίες κλίμακος και σκοπού, σε συνδυασμό με υψηλό, μη ανακτήσιμο κόστος.

Οι νομικοί ή ρυθμιστικοί φραγμοί δεν βασίζονται σε οικονομικές συνθήκες, αλλά προέρχονται από νομικά, διοικητικά ή άλλα θεσμικά μέτρα, που έχουν άμεση επίδραση στις συνθήκες

εισόδου ή/και στη θέση των παρόχων στη σχετική αγορά. Η ΕΕΤΤ δε γνωρίζει κανένα νομικό ή ρυθμιστικό φραγμό που να λειτουργεί ως φραγμός εισόδου στη χονδρική εθνική αγορά σταθερής διαβίβασης.

Συνεπώς, η ΕΕΤΤ εστίασε στους διαρθρωτικούς φραγμούς και ανέλυσε τους φραγμούς αυτούς υπό το παρακάτω πρίσμα:

- Το επίπεδο μη ανακτήσιμου κόστους και οικονομιών κλίμακος και σκοπού.
- Το βαθμό ελέγχου υποδομής που δε μπορεί εύκολα να αντιγραφεί, και
- την ύπαρξη φραγμών μεταστροφής των πελατών χονδρικής.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι, λόγω της προτεινόμενης αλλαγής στα όρια μεταξύ των υπηρεσιών, η αγορά χονδρικής διαβίβασης συρρικνώνεται. Συγκεκριμένα, με τη νέα οριοθέτηση των υπηρεσιών χονδρικής εκκίνησης και τερματισμού κλήσεων, η κίνηση δεσμοποιημένης απλής διαβίβασης καθίσταται «τερματισμός» ή «εκκίνηση». Παράλληλα, η εθνική διαβίβαση διεθνών κλήσεων έχει σχεδόν εκλείψει λόγω της ύπαρξης απευθείας διασυνδέσεων των περισσότερων παρόχων, τόσο στα διεθνή κέντρα του ΟΤΕ, όσο και σε data centers (π.χ. κέντρο της Med Nautilus στη Μεταμόρφωση). Η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι οι ανάγκες για χονδρικές υπηρεσίες διαβίβασης έχουν μειωθεί αρκετά, κυρίως λόγω της ανάπτυξης των δικτύων των εναλλακτικών παρόχων και της υλοποίησης απευθείας διασυνδέσεων με τον ΟΤΕ και τους υπόλοιπους παρόχους σταθερής και κινητής τηλεφωνίας.

Επίπεδο μη ανακτήσιμου κόστους και οικονομιών κλίμακος και σκοπού

Οι οικονομίες κλίμακος γενικά αναφέρονται στο πλεονέκτημα κόστους που μπορεί να κατέχει ένας πάροχος μεγάλης κλίμακος, έναντι ενός μικρότερου παρόχου ως συνέπεια της μείωσης του οριακού κόστους καθώς αυξάνει η παραγωγή. Οι οικονομίες σκοπού, αφορούν στην εξοικονόμηση που μπορεί να επιτευχθεί μέσω της παροχής μιας σειρά συναφών ή συμπληρωματικών αγαθών και υπηρεσιών, πάνω από την ίδια τεχνολογική πλατφόρμα.

Με τη σημαντική αλλαγή των ορίων των υπηρεσιών διασύνδεσης, η οποία είχε ως αποτέλεσμα τη συρρίκνωση του εύρους περιοχών για τις υπηρεσίες εθνικής διαβίβασης, δεν απαιτείται πλέον ευρείας κλίμακας διασύνδεση με το δίκτυο του ΟΤΕ προκειμένου να καταστεί κάποιος πάροχος εθνικής διαβίβασης εμπορικά βιώσιμος. Παράλληλα, η διασύνδεση με τα δίκτυα των εναλλακτικών παρόχων καθώς και με αυτά των παρόχων κινητής γίνεται σε περιορισμένο αριθμό σημείων, κυρίως στην Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Συνεπώς, σύμφωνα με τη νέα οριοθέτηση των υπηρεσιών διασύνδεσης, δεν απαιτείται πλέον η ανάληψη σημαντικού μη ανακτήσιμου κόστους από έναν εναλλακτικό πάροχο,

προκειμένου να μπορεί να υλοποιήσει τη διασύνδεση με τα δίκτυα του ΟΤΕ και των εναλλακτικών παρόχων.

Επίσης, σχετικά με τις οικονομίες σκοπού, ένας νεοεισερχόμενος πάροχος πιθανότατα θα κάνει χρήση του δικτύου μετάδοσης μεταξύ των κόμβων διασύνδεσης με τα δίκτυα του ΟΤΕ και των εναλλακτικών παρόχων και για τις δικές του υπηρεσίες λιανικής (ιδιοπαροχή). Σημειώνεται δε ότι η διαθέσιμη χωρητικότητα υπερκαλύπτει τις απαιτήσεις για τη διαβίβαση των υπηρεσιών κλήσεων, δεδομένου ότι το φυσικό μέσο μετάδοσης είναι κυρίως οπτικές ίνες.

Βάσει των ανωτέρω, η ΕΕΤΤ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το απαιτούμενο μη ανακτήσιμο κόστος για είσοδο στην αγορά υπηρεσιών χονδρικής εθνικής σταθερής διαβίβασης έχει μειωθεί σημαντικά, ενώ οι οικονομίες κλίμακος και σκοπού δεν αποτελούν αζεπέραστο φραγμό εισόδου στην αγορά υπηρεσιών χονδρικής εθνικής διαβίβασης.

Έλεγχος υποδομών

Η ΕΕΤΤ λαμβάνει υπόψη της το γεγονός ότι οι πάροχοι κινητής έχουν εθνικά δίκτυα κορμού και είναι απευθείας διασυνδεδεμένοι με όλους σχεδόν τους εναλλακτικούς παρόχους. Επίσης, οι περισσότεροι εναλλακτικοί πάροχοι έχουν κατασκευάσει τα δίκτυα μεταφοράς τους και επίσης είναι συνδεδεμένοι με το μεγαλύτερο μέρος των άλλων παρόχων σταθερής και κινητής. Η ανάπτυξη δικτύου και η απευθείας διασύνδεση (Πίνακας 10), συνεπώς, φαίνεται να υποδεικνύουν ότι η υποδομή δικτύου μπορεί να αντιγραφεί.

Πίνακας 10: Απευθείας διασύνδεση μεταξύ παρόχων δικτύου

	ΟΤΕ	Cosmote	Vodafone	Wind Mob	Cosmoline	Forthnet	HOL	Cyta	Wind Fixed	Voice Net	ON
ΟΤΕ	~~X~~	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R
Cosmote	R	~~X~~	R	R	R	R	R	R	R	R	R
Vodafone	R	R	~~X~~	R	R	R	R	R	R	R	R
Wind Mob	R	R	R	~~X~~	R	R	R	R	R		R
Cosmoline	R	R	R	R	~~X~~	R		R	R		
Forthnet	R	R	R	R	R	~~X~~	R	R	R	R	R
HOL	R	R	R	R		R	~~X~~	R	R	R	R
Cyta	R	R	R	R	R	R	R	~~X~~	R	R	R
Wind Fixed	R	R	R	R		R	R	R	~~X~~		R
Voice Net	R	R	R	R		R	R	R	R	~~X~~	
ON	R	R	R	R		R	R	R	R		~~X~~

Σημείωση: Δεν περιλαμβάνονται οι πάροχοι που προσφέρουν μόνο προπληρωμένες κάρτες

Πηγή: ΕΕΤΤ

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα, ο ΟΤΕ, όλοι οι εναλλακτικοί πάροχοι που δραστηριοποιούνται στην ΑΠΤοΒ και οι τρεις πάροχοι κινητής είναι διασυνδεδεμένοι μεταξύ τους. Συνεπώς ο κύριος όγκος κίνησης μεταξύ των δικτύων ανταλλάσσεται απευθείας μεταξύ των παρόχων εκκίνησης και τερματισμού των κλήσεων, χωρίς να υφίσταται ανάγκη για υπηρεσίες αδεσμοποίησης διαβίβασης. Ωστόσο, οι υπηρεσίες διαβίβασης είναι ακόμα απαραίτητες για την κίνηση που εκκινεί ή τερματίζει σε μικρότερους εναλλακτικούς.

Φραγμοί μεταστροφής

Η ΕΕΤΤ εξέτασε εάν υπάρχουν στην αγορά φραγμοί εισόδου ως αποτέλεσμα φραγμών στη μεταστροφή μεταξύ προμηθευτών διαβίβασης. Το κόστος που μπορεί να επιβαρύνει έναν αγοραστή διαβίβασης ως αποτέλεσμα της μεταστροφής σε άλλον προμηθευτή, θα μπορούσε να περιλαμβάνει συμβάσεις με μακρά διάρκεια, προκαταβολή τελών διασύνδεσης, το χρόνο/προσπάθεια που απαιτείται για την μεταστροφή και ούτω καθεξής.

Οι συμβάσεις διασύνδεσης κατά κανόνα συνάπτονται για ένα αρχικό χρονικό διάστημα και παρατείνονται σιωπηρά για διαδοχικές περιόδους ενός έτους εάν κανένα μέρος δεν γνωστοποιήσει στο άλλο προηγούμενη ειδοποίηση καταγγελίας της σύμβασης. Οι συμφωνίες αυτές δεν είναι πιθανό αφεαυτές να εμποδίσουν σημαντικά τη μεταστροφή. Παράλληλα, η εμπειρία από την επίτευξη απευθείας διασυνδέσεων μεταξύ πολλών παρόχων καθιστά τις διαπραγματεύσεις για υπηρεσίες διασύνδεσης ευκολότερες σε σχέση με το παρελθόν και συνεπώς δεν μπορεί να θεωρηθεί σημαντικός φραγμός μεταστροφής.

Επίσης, η ύπαρξη αρκετών παρόχων που έχουν διασυνδεθεί τόσο με όλα τα κέντρα απλής διαβίβασης του ΟΤΕ όσο και με τους υπόλοιπους παρόχους σταθερής/κινητής χαμηλώνει τους φραγμούς στη μεταστροφή, λόγω της ύπαρξης αρκετών εναλλακτικών λύσεων αντί του ΟΤΕ, που είναι σε θέση να παρέχουν υπηρεσίες διαβίβασης σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές σε όλη την επικράτεια.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι δεν υπάρχουν υψηλοί και μόνιμοι διαρθρωτικοί φραγμοί εισόδου στην αγορά χονδρικής διαβίβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο.

4.2.2. Δυναμική της αγοράς – απουσία τάσης προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό

Δεδομένου του συμπεράσματος ότι στην υπό εξέταση αγορά δεν υπάρχουν υψηλοί και μόνιμοι διαρθρωτικοί φραγμοί εισόδου, παρέλκει η εξέταση του δεύτερου κατά σειρά κριτηρίου από την ΕΕΤΤ.

4.2.3. Ανεπάρκεια δικαίου του ανταγωνισμού

Δεδομένου του συμπεράσματος ότι στην υπό εξέταση αγορά δεν υπάρχουν υψηλοί και μόνιμοι διαρθρωτικοί φραγμοί εισόδου, παρέλκει η εξέταση του τρίτου κατά σειρά κριτηρίου από την ΕΕΤΤ.

4.2.4. Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ καταλήγει αρχικά στο συμπέρασμα ότι, λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών στην Ελλάδα, τα τρία κριτήρια δεν πληρούνται σωρευτικά για την αγορά χονδρικής διαβίβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο. Συγκεκριμένα, οι διαρθρωτικοί φραγμοί εισόδου δεν είναι πλέον υψηλοί (αποτυχία του πρώτου κριτηρίου) και συνεπώς η αγορά χονδρικής διαβίβασης δεν πρέπει να εξακολουθήσει να υπόκειται σε *ex ante* ρύθμιση.

5. Ανάλυση αγοράς

5.1. Ιστορικό

Έχοντας ήδη ορίσει τις σχετικές αγορές αναφορικά με τη χονδρική εκκίνηση κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση και το χονδρικό τερματισμό κλήσεων σε μεμονωμένα δίκτυα σε σταθερή θέση, η ΕΕΤΤ υποχρεούται να διεξάγει ανάλυση σχετικά με το εάν οι εν λόγω αγορές είναι επαρκώς ανταγωνιστικές και συγκεκριμένα εάν κάποια επιχείρηση ή επιχειρήσεις κατέχουν ΣΙΑ στις σχετικές αγορές. Στο σημείο 27 του Προοιμίου της Οδηγίας Πλαίσιο ορίζεται ότι μια σχετική αγορά δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική “όταν υπάρχουν μία ή περισσότερες επιχειρήσεις με σημαντική ισχύ στην αγορά”. Το Άρθρο 14 της Οδηγίας Πλαίσιο, το οποίο αντανακλά την υπάρχουσα νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και του Πρωτοδικείου, ορίζει ότι:

“Μια επιχείρηση θεωρείται ότι κατέχει σημαντική ισχύ στην αγορά εφόσον, είτε ατομικά είτε σε συνεργασία με άλλες επιχειρήσεις, ευρίσκεται σε θέση ισοδύναμη προς δεσπόζουσα θέση, ήτοι σε θέση οικονομικής ισχύος που της επιτρέπει να συμπεριφέρεται, σε σημαντικό βαθμό, ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές, τους πελάτες και, τελικά, τους καταναλωτές”.

Επίσης, όταν μια επιχείρηση έχει ΣΙΑ σε μια σχετική αγορά, μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει ΣΙΑ και σε μια στενά συνδεδεμένη αγορά, εάν η σύνδεση μεταξύ των δύο αγορών είναι τέτοια που επιτρέπει η ισχύς στη μία αγορά να επεκτείνεται στην άλλη αγορά, ενισχύοντας έτσι την ισχύ της εν λόγω επιχείρησης στην αγορά.²⁵

Σύμφωνα με το άρθρο 43 παράγραφος 1 του Νόμου και την Οδηγία Πλαίσιο, η ΕΕΤΤ υποχρεούται να εκτιμήσει τη ΣΙΑ σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό δίκαιο και να λάβει υπόψη «στο μέγιστο δυνατό βαθμό» τις Κατευθυντήριες Γραμμές.²⁶ Τα κριτήρια τα οποία θα πρέπει να ερευνηθεί εάν πληρούνται προκειμένου να εξεταστεί η ύπαρξη ΣΙΑ σε σχέση με τις αγορές χονδρικής εκκίνησης κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση και χονδρικός τερματισμός κλήσεων σε μεμονωμένα δίκτυα σε σταθερή θέση αναλύονται κατωτέρω, και περιλαμβάνουν τα εξής:

- Την ισχύ στην αγορά του(ων) ισχυρότερου(ων) παρόχου(ων) με αναφορά στο μερίδιο αγοράς, τόσο σε σχέση με τους λοιπούς που δραστηριοποιούνται στην αγορά, όσο και ενόψει της εξέλιξης της αγοράς.

²⁵ Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 14(3).

²⁶ Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 16(1).

- Την πιθανότητα δυνητικού ανταγωνισμού ο οποίος θα μπορούσε να ασκήσει ανταγωνιστική πίεση στους παρόχους, ιδίως ενόψει των υφιστάμενων φραγμών εισόδου και επέκτασης.
- Την αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ των παρόχων που αγοράζουν τις σχετικές υπηρεσίες χονδρικής.

5.2. Χονδρική εκκίνηση κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση

Η ΕΕΤΤ υιοθέτησε τον ορισμό μιας σχετικής αγοράς προϊόντων που περιλαμβάνει:

- Τη χονδρική παροχή εκκίνησης κλήσεων σε παρόχους ΕΦ/ΠΦ για όλες τις κατηγορίες κλήσεων (συμπεριλαμβανομένων των κλήσεων προς τελικούς χρήστες και των κλήσεων προς αριθμούς παρόχων υπηρεσιών), και
- Τη χονδρική παροχή εκκίνησης κλήσεων σε παρόχους απευθείας σύνδεσης (που δεν είναι πάροχοι ΕΦ/ΠΦ) για κλήσεις προς αριθμούς παρόχων υπηρεσιών όπου το καλούμενο μέρος πληρώνει τουλάχιστον για ένα τμήμα της κλήσης (π.χ. κλήσεις ατελούς χρέωσης, μεριζόμενης χρέωσης).

Σε σχέση με την εξέταση της ύπαρξης ΣΙΑ στην ως άνω σχετική αγορά, η ΕΕΤΤ αξιολόγησε τους εξής παράγοντες:

- Τα απόλυτα και σχετικά μερίδια αγοράς,
- Την ύπαρξη φραγμών εισόδου και την πιθανότητα ανάπτυξης δυνητικού ανταγωνισμού,
- Τα ουσιαστικά πλεονεκτήματα ενός παρόχου σε σύγκριση με τους ανταγωνιστές του (κάθετη ενοποίηση), και
- Την ύπαρξη ανταγωνιστικών περιορισμών υπό τη μορφή αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος.

5.2.1. Εξέλιξη των Μεριδίων Αγοράς

Τα υψηλά μερίδια αγοράς είναι συχνά αντιπροσωπευτικά της ισχύος στην αγορά. Παρόλο που ένα υψηλό μερίδιο αγοράς δεν επαρκεί από μόνο του για να θεμελιώσει την κατοχή σημαντικής ισχύος (δεσπόζουσας θέσης) στην αγορά, είναι απίθανο μια εταιρεία χωρίς σημαντικό μερίδιο της σχετικής αγοράς να κατέχει δεσπόζουσα θέση.

Όπως αναφέρεται στις Κατευθυντήριες Γραμμές, μεγάλα μερίδια αγοράς τα οποία υπερβαίνουν το 40% της σχετικής αγοράς αποτελούν ένδειξη της ύπαρξης ατομικής δεσπόζουσας θέσης²⁷, εκτός από εξαιρετικές περιστάσεις. Ωστόσο οι Κατευθυντήριες Γραμμές ορίζουν επίσης ότι η ύπαρξη ΣΙΑ δεν μπορεί να θεμελιωθεί μόνο στη βάση μεγάλων μεριδίων στην αγορά, με αποτέλεσμα οι Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές (ΕΡΑ) να καλούνται να προβούν σε εκτενή ανάλυση των οικονομικών χαρακτηριστικών της σχετικής αγοράς, πριν καταλήξουν σε κάποιο συμπέρασμα σχετικά με την ύπαρξη ΣΙΑ²⁸.

Με βάση τον ορισμό της αγοράς εκκίνησης κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση, ο υπολογισμός του μεριδίου αγοράς του ΟΤΕ θα έπρεπε να περιλαμβάνει την εκκίνηση κλήσεων μέσω επιλογής/προεπιλογής και την εκκίνηση κλήσεων σε παρόχους απευθείας σύνδεσης (που δεν είναι πάροχοι ΕΦ/ΠΦ), για τερματισμό κλήσεων προς αριθμούς παρόχων υπηρεσιών, όπου το καλούμενο μέρος πληρώνει τουλάχιστον για ένα τμήμα της κλήσης. Η ΕΕΤΤ έχει στη διάθεση της στοιχεία από τους παρόχους αναφορικά με την εκκίνηση κλήσεων, (εντός και εκτός δικτύου), προς αριθμούς παρόχων υπηρεσιών όπου το καλούμενο μέρος πληρώνει τουλάχιστον για ένα τμήμα της κλήσης, τόσο για τον ΟΤΕ, όσο και για τους εναλλακτικούς παρόχους, αλλά δεν διαθέτει στοιχεία που αφορούν αποκλειστικά την εκκίνηση κλήσεων εκτός δικτύου για την εν λόγω κατηγορία κλήσεων.

Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ υπολόγισε το μερίδιο αγοράς του ΟΤΕ βάσει δύο διαφορετικών σεναρίων:

Σενάριο 1: Η ΕΕΤΤ έλαβε υπόψη τα διαθέσιμα στοιχεία σχετικά με την εκκίνηση κλήσεων μέσω ΕΦ/ΠΦ, καθώς και την εκκίνηση κλήσεων προς αριθμούς παρόχων υπηρεσιών όπου το καλούμενο μέρος πληρώνει τουλάχιστον για ένα τμήμα της κλήσης, τόσο εντός όσο και εκτός δικτύου.

Σενάριο 2: Προκειμένου, να εξασφαλιστεί ότι οι υπολογισμοί του Σεναρίου 1 δεν οδηγούν σε υπερεκτίμηση του μεριδίου αγοράς του ΟΤΕ, η ΕΕΤΤ υπολογίζει τα μερίδια κάνοντας τις υποθέσεις ότι:

(α) όλες οι κλήσεις του ΟΤΕ προς αριθμούς παρόχων υπηρεσιών όπου το καλούμενο μέρος πληρώνει τουλάχιστον για ένα τμήμα της κλήσης, αφορούν κλήσεις εντός δικτύου και

---

²⁷ Κατευθυντήριες Γραμμές για τη ΣΙΑ, Παράγραφος 75

²⁸ Κατευθυντήριες Γραμμές για τη ΣΙΑ, Παράγραφος 78

(β) όλες οι κλήσεις των OLOs προς αριθμούς παρόχων υπηρεσιών, όπου το καλούμενο μέρος πληρώνει τουλάχιστον για ένα τμήμα της κλήσης, αφορούν κλήσεις εκτός δικτύου.²⁹

Σύμφωνα με το Σενάριο 1, το μερίδιο του ΟΤΕ (με βάση τον όγκο κίνησης) ανέρχεται σε 90% το 2012 από 96,04% το 2010. Ενώ σύμφωνα με το Σενάριο 2, το μερίδιο αγοράς του ΟΤΕ (με βάση τον όγκο κίνησης) ανέρχεται σε 87,97% το 2012 από 95,53% το 2010. Η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι το μερίδιο αγοράς του ΟΤΕ έχει παραμείνει υψηλό τα τελευταία 3 χρόνια.

Πίνακας 11: Μερίδια αγοράς ΟΤΕ και άλλων παρόχων στην αγορά χονδρικής εκκίνησης κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση

	2010	2011	2012
Σενάριο 1			
ΟΤΕ	96,04%	93,90%	90,00%
Άλλοι πάροχοι	3,96%	6,10%	10,00%
Σενάριο 2			
ΟΤΕ	95,53%	93,01%	87,97%
Άλλοι πάροχοι	4,47%	6,99%	12,03%

Πηγή: ΕΕΤΤ

5.2.2. Φραγμοί εισόδου και δυνητικός ανταγωνισμός

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η απειλή εισόδου στην αγορά, σε μακροπρόθεσμο ή βραχυπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα, είναι ένας από τους βασικούς ανταγωνιστικούς περιορισμούς των κοινοποιούμενων φορέων, τουλάχιστον όπου η είσοδος αυτή είναι πιθανή (και όχι υποθετική), έγκαιρη και ουσιαστική. Η απειλή εισόδου μειώνεται όταν υπάρχουν σημαντικοί φραγμοί εισόδου.

---

²⁹ Σημειώνεται ότι το σενάριο 2 παρουσιάζει το χαμηλότερο δυνατό μερίδιο αγοράς που θα μπορούσε να έχει ο ΟΤΕ στην υπό εξέταση αγορά.

Οι υπηρεσίες εκκίνησης μπορούν να παρέχονται μόνο από το φορέα που ελέγχει την τοπική σύνδεση του πελάτη. Η Ελλάδα, σε αντίθεση με τα περισσότερα Κράτη Μέλη της ΕΕ, χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη μόνο ενός παρόχου σταθερού δικτύου με πλήρη γεωγραφική κάλυψη, του ΟΤΕ. Στην περίπτωση που κάποιος πάροχος επιθυμεί να παρέχει υπηρεσίες πανελλαδικά, μπορεί να λάβει υπηρεσίες εκκίνησης κλήσεων μόνο από τον ΟΤΕ δεδομένου ότι ο τελευταίος είναι ο μοναδικός πάροχος με υποδομές τοπικής πρόσβασης πλήρους γεωγραφικής κάλυψης.

Περαιτέρω, δεδομένου ότι ο μεγαλύτερος από τους υφιστάμενους παρόχους ΑΠΤοΒ έχει ποσοστό περίπου 10% όσον αφορά τις γραμμές πρόσβασης, καθίσταται φανερό ότι ένα πάροχος που θέλει να προμηθευτεί υπηρεσίες χονδρικής εκκίνησης κλήσεων, θα πρέπει να απευθυνθεί στο σύνολο των εναλλακτικών παρόχων ώστε να αποκτήσει πρόσβαση σε σημαντικό ποσοστό του Ελληνικού πληθυσμού.

Επιπλέον, η πυκνότητα και η γεωγραφική πληρότητα του δικτύου του ΟΤΕ δημιουργεί χαμηλότερο κόστος μετάδοσης για τον ΟΤΕ σε σχέση με οποιονδήποτε ανταγωνιστή πάροχο δικτύου. Επιπρόσθετα, η ΕΕΤΤ επισημαίνει ότι δεν υπάρχουν δίκτυα καλωδιακής τηλεόρασης στην Ελλάδα και οι πιθανότητες ανάπτυξης μιας τέτοιας εναλλακτικής επιλογής στο μέλλον είναι πολύ περιορισμένες, ιδίως εάν ληφθούν υπόψη τα τεράστια κόστη που συνδέονται με την ανάπτυξη δικτύων τοπικής πρόσβασης σε αστικές και μη περιοχές καθώς και η οικονομική κατάσταση της Ελλάδος.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι, στην Ελλάδα, οι οικονομίες κλίμακας και σκοπού δημιουργούν πραγματικούς φραγμούς εισόδου με τη μορφή υψηλού αρχικού μη ανακτήσιμου κόστους στην περίπτωση εισόδου στην αγορά ενός νεοεισερχόμενου παρόχου. Το μειονέκτημα κόστους ενός νεοεισερχόμενου παρόχου έναντι του ΟΤΕ αναμένεται να είναι σημαντικό, καθώς ο νεοεισερχόμενος πάροχος δεν μπορεί να επιτύχει τις οικονομίες κλίμακας που επιτυγχάνει ο ΟΤΕ.

Οι οικονομίες κλίμακας είναι δυνατό να επιτευχθούν όχι μόνο με την υλοποίηση/ ανάπτυξη υποδομών για την παροχή χονδρικής εκκίνησης, αλλά και την διαδικασία υποστήριξης των υποδομών αυτών. Αυτό σημαίνει ότι ο κοινοποιημένος φορέας εκμετάλλευσης επιτυγχάνει επίσης χαμηλότερο κόστος ανά μονάδα στη δικτυακή υποστήριξη, όπως η συντήρηση του δικτύου.

Ο ΟΤΕ έχει επίσης ένα πλεονέκτημα κόστους λόγω των οικονομιών σκοπού που απολαμβάνει σε σχέση με τα κοινά κόστη για την παροχή μια σειράς από διαφορετικές υπηρεσίες με τη χρήση κοινής υποκείμενης υποδομής και υπηρεσιών χονδρικής. Οι οικονομίες σκοπού έχουν μεγαλύτερη επίδραση καθώς αυξάνεται ο αριθμός των υπηρεσιών

στις οποίες επιμερίζεται το κόστος, με αποτέλεσμα ένας πάροχος που προσφέρει την ευρύτερη δυνατή ποικιλία υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών να μπορεί και να μειώσει τα κοινά κόστη που πρέπει να ανακτηθούν από μια συγκεκριμένη υπηρεσία και να βελτιώνει την ικανότητά του να ανακτά το σύνολο του κοινού κόστους του χωρίς να χρειάζεται να αυξήσει αισθητά τις σχετικές τιμές.

Η ΕΕΤΤ συμπεραίνει ότι ο ΟΤΕ έχει μια σειρά από μοναδικά πλεονεκτήματα έναντι των ανταγωνιστών του, όπως η πλήρης γεωγραφική κάλυψη, οι οικονομίες κλίμακας και σκοπού. Μέσω των πλεονεκτημάτων αυτών, ο ΟΤΕ ουσιαστικά αποκλείει τους ανταγωνιστές του από ένα σημαντικό τμήμα της σχετικής αγοράς, με τελικό αποτέλεσμα τη διατήρηση φραγμών εισόδου στην παροχή χονδρικών υπηρεσιών εκκίνησης κλήσεων από σταθερή θέση.

5.2.3. Αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς

Εάν ένας πάροχος ακολουθεί στην αγορά πρακτικές οι οποίες είναι πιθανόν καταχρηστικές, οι πελάτες δύνανται θεωρητικά να ασκήσουν αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ. Όταν οι αγοραστές είναι μεγάλοι και ισχυροί, μπορούν να αντιδράσουν αποτελεσματικά σε μια απόπειρα αύξησης των τιμών από τους προμηθευτές. Η ΕΕΤΤ εξέτασε την πιθανότητα και/ή την ύπαρξη τέτοιας αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος στην αγορά, καθώς η ύπαρξη αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος συνιστά συχνά έναν σημαντικό σχετικό παράγοντα στις αγορές χονδρικής.

Σημειώνεται ωστόσο, ότι η αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς δύναται να υφίσταται μόνο όταν μεγάλοι πελάτες χονδρικής (στην περίπτωση αυτή, πελάτες χονδρικής όπως οι εναλλακτικοί πάροχοι) έχουν τη δυνατότητα (εντός εύλογου χρονικού πλαισίου) να στραφούν σε αξιόπιστες εναλλακτικές (π.χ. να μην αγοράσουν ή να αλλάξουν πάροχο) συνεπεία μιας αύξησης των τιμών ή μιας επαπειλούμενης αύξησης τιμών.

Ωστόσο, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι ανεπαρκής η αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς στην αγορά χονδρικής εκκίνησης κλήσεων, λόγω του ελέγχου από τον ΟΤΕ της παροχής χονδρικής εκκίνησης κλήσεων σε παρόχους ΕΦ και ΦΠ.

5.2.4. Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ υιοθετεί αρχικά τη θέση ότι ο ΟΤΕ κατέχει ΣΙΑ στην αγορά χονδρικής εκκίνησης κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση, δεδομένου του μεριδίου του στην αγορά, της ύπαρξης φραγμών εισόδου και της έλλειψης δυνητικού ανταγωνισμού. Περαιτέρω, υπάρχουν σαφή στοιχεία ότι οι άλλοι πάροχοι δεν θα μπορούσαν

να ασκήσουν αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ στον ΟΤΕ, απουσία ρύθμισης των χονδρικών τιμών εκκίνησης του ΟΤΕ (δηλ. ο ΟΤΕ θα έχει σαφώς την ισχύ επί των τιμών).

Συνεπώς, ο ΟΤΕ θα πρέπει να καθοριστεί ως έχων ΣΙΑ στη χονδρική αγορά εκκίνησης κλήσεων στο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο. Η ΕΕΤΤ δεν θεωρεί πιθανό κάποιος εναλλακτικός πάροχος να είναι σε θέση να επιβάλει κάποιον ανταγωνιστικό περιορισμό στον ΟΤΕ, εντός του χρονικού πλαισίου της παρούσας εξέτασης.

5.3. Χονδρικός τερματισμός κλήσεων σε τελικούς χρήστες που παρέχεται σε σταθερή θέση

Η ΕΕΤΤ έχει ορίσει διακριτές σχετικές αγορές προϊόντων ανά δίκτυο για την παροχή χονδρικών υπηρεσιών τερματισμού κλήσεων σε σταθερά δίκτυα. Σχετικά με την εξέταση της ύπαρξης ΣΙΑ στις σχετικές αγορές προϊόντων, η ΕΕΤΤ αξιολόγησε τους ακόλουθους παραγόντες:

- Τα απόλυτα μερίδια αγοράς,
- Την ύπαρξη φραγμών εισόδου και δυνητικού ανταγωνισμού,
- Την ισχύ επί των τιμών, και
- Την ύπαρξη ανταγωνιστικών περιορισμών υπό τη μορφή αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος.

5.3.1. Εξέλιξη των Μεριδίων Αγοράς

Η εξέταση των μεριδίων αγοράς ως τεκμηρίων ισχύος στην αγορά αναλύεται ανωτέρω στην Ενότητα 5.2.1. Η ΕΕΤΤ έχει ορίσει αγορές ανά δίκτυο για την παροχή υπηρεσιών χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε τελικούς χρήστες. Κανένας πάροχος, εκτός του παρόχου που ελέγχει το σημείο τερματισμού του δικτύου σε έναν συγκεκριμένο τελικό χρήστη και γεωγραφικό αριθμό, δεν μπορεί να τερματίσει κλήσεις σε αυτόν. Συνεπώς, κάθε πάροχος σταθερού δικτύου κατέχει μερίδιο 100% στον χονδρικό τερματισμό σε τελικούς χρήστες του δικτύου του. Οι *Κατευθυντήριες Γραμμές* καθιστούν σαφές ότι τα πολύ μεγάλα μερίδια αγοράς – δηλαδή αυτά που υπερβαίνουν το 50% - αποτελούν, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων, ένδειξη ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης.

Ο Πίνακας 12 παρουσιάζει τον όγκο κίνησης (σε λεπτά) που τερματίζει (α) στο δίκτυο του ΟΤΕ και (β) στα δίκτυα των εναλλακτικών παρόχων.

Πίνακας 12: Όγκος κίνησης τερματισμού κλήσεων σε λεπτά

	2008	2009	2010	2011	2012
Κίνηση που τερματίζει στο δίκτυο του ΟΤΕ (δισεκατομμύρια λεπτά)	19,460	16,682	14,812	13,344	11,892
Κίνηση που τερματίζει στο δίκτυο των άλλων Παρόχων (δισεκατομμύρια λεπτά)	3,862	4,840	5,807	6,384	8,022

Πηγή: ΕΕΤΤ

5.3.2. Φραγμοί εισόδου και δυνητικός ανταγωνισμός

Παρά το απόλυτο μερίδιο αγοράς (100%) στην παροχή χονδρικών υπηρεσιών τερματισμού κλήσεων, οι πάροχοι σταθερής τηλεφωνίας μπορούν θεωρητικά να αντιμετωπίσουν ανταγωνιστικές πιέσεις εάν είναι εφικτή η είσοδος νέων παρόχων στην αγορά. Η απειλή εισόδου στην αγορά, είτε μακροπρόθεσμα είτε για ένα σύντομο χρονικό διάστημα, είναι ένας από τους βασικούς ανταγωνιστικούς περιορισμούς, τουλάχιστον όπου η είσοδος αυτή είναι πιθανή (και όχι υποθετική), έγκαιρη και ουσιαστική.

Δεδομένης της ύπαρξης απόλυτων φραγμών εισόδου που αντιμετωπίζουν όσοι προμηθεύονται χονδρικά τερματισμό κλήσεων σταθερής τηλεφωνίας, η ΕΕΤΤ υιοθετεί την αρχική θέση ότι η ισχύς κάθε παρόχου δικτύου σταθερής που απολαμβάνει μονοπωλιακή θέση στην παροχή τερματισμού κλήσεων σε τελικούς χρήστες στο δίκτυό του δεν θα αλλάξει κατά την περίοδο της παρούσας εξέτασης. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι δεν φαίνεται να υπάρχουν βιώσιμα υποκατάστατα του χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε τελικούς χρήστες σε σταθερή θέση. Οι πάροχοι σταθερών δικτύων δεν απειλούνται από δυνητικό ανταγωνισμό στην παροχή των υπηρεσιών τερματισμού, καθώς κάθε πάροχος σταθερού δικτύου έχει τον έλεγχο της υποδομής που δεν μπορεί εύκολα να αναπαραχθεί (καθώς δεν είναι δυνατή η αντιγραφή της πρόσβασης για τον τερματισμό μιας κλήσης σε έναν συγκεκριμένο τελικό χρήστη που συνδέεται με ένα συγκεκριμένο αριθμό).

5.3.3. Ισχύς επί των τιμών

Η δυνατότητα ενός παρόχου να ασκεί ισχύ επί των τιμών συνήθως αποτελεί ισχυρή ένδειξη του ότι ο πάροχος έχει σημαντική ισχύ στην αγορά σε σχέση με τις εν λόγω υπηρεσίες. Οι ισχύουσες τιμές τερματισμού των παρόχων δικτύων σταθερής ρυθμίζονται από την ΕΕΤΤ. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ωστόσο, ότι εάν δεν υπήρχε ρύθμιση, οι πάροχοι δικτύων σταθερής θα είχαν

ισχύ επί των τιμών στις διαπραγματεύσεις τους με άλλους παρόχους, δεδομένου του ορισμού της αγοράς τερματισμού σε σταθερά δίκτυα ανά μεμονωμένο δίκτυο, όπου κάθε πάροχος σταθερού δικτύου βρίσκεται σε μονοπωλιακή θέση κατά την παροχή υπηρεσιών τερματισμού στο δίκτυο του.

5.3.4. Αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς

Η ύπαρξη αντισταθμιστικής αγοραστικής δύναμης διαπιστώνεται όταν ο αγοραστής ενός προϊόντος ή υπηρεσίας δύναται να επηρεάσει την τιμή που χρεώνεται για το προϊόν ή την υπηρεσία αυτή από τον προμηθευτή του. Η πίεση στον προμηθευτή μπορεί να ασκηθεί εάν ο αγοραστής μπορεί να θέσει μια αξιόπιστη απειλή ως προς την αγορά των υπηρεσιών εν όψει μιας απόφασης αύξησης των τιμών ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας που πωλείται.

Η αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς μπορεί να λάβει τις ακόλουθες μορφές: άρνηση αγοράς υπηρεσιών τερματισμού (ενώ συνεχίζεται η παροχή τερματισμού κλήσεων), άρνηση διασύνδεσης, ή αμοιβαία αύξηση του τέλους τερματισμού. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι καμία από αυτές τις στρατηγικές δεν αποτελεί σοβαρή απειλή που θα μπορούσε να περιορίσει την ισχύ ενός παρόχου (από την πλευρά της προσφοράς) στην αγορά τερματισμού κλήσεων.

- *Άρνηση αγοράς υπηρεσιών τερματισμού κλήσεων:* οι διασυνδεδεμένοι πάροχοι δεν έχουν οικονομικό κίνητρο να σταματήσουν να αγοράζουν υπηρεσίες σταθερού τερματισμού λόγω μιας αύξησης του τέλους τερματισμού. Εάν ένας πάροχος αποφάσισε να σταματήσει να παραδίδει κλήσεις για τερματισμό σε ένα σταθερό πάροχο, αυτό θα έβλαπτε τους ίδιους τους συνδρομητές του, που δεν θα μπορούσαν πλέον να εξασφαλίσουν συνδεσιμότητα από άκρο σε άκρο. Η ζημία αυτή θα ήταν σημαντικότερη όταν ένας μικρός πάροχος θα έπαυε να παραδίδει κλήσεις σε έναν μεγάλο πάροχο (όπως ο ΟΤΕ). Στην περίπτωση αυτή, θα μπορούσε να υποτεθεί ότι οι συνδρομητές που στερούνται τη συνδεσιμότητα από άκρο σε άκρο θα μετέβαιναν σε ανταγωνιστές παρόχους.
- *Άρνηση διασύνδεσης:* Επίσης, είναι απίθανο ένας πάροχος να διακόψει τη διασύνδεση ως αποτέλεσμα αύξησης του τέλους τερματισμού ενός παρόχου σταθερής. Όλοι οι πάροχοι που ελέγχουν την πρόσβαση προς τελικούς χρήστες, ανεξάρτητα από την ισχύ τους στην αγορά, υπέχουν μια γενική υποχρέωση να διασυνδέονται προκειμένου να διασφαλίζουν τη συνδεσιμότητα από άκρο σε άκρο και

τη διαλειτουργικότητα της υπηρεσίας.³⁰ Επιπλέον, οι πάροχοι σταθερής θα έχαναν πελάτες εάν δεν είχαν πλέον τη δυνατότητα να παρέχουν συνδεσιμότητα από άκρο-σε-άκρο για όλες τις κλήσεις που εκκινούν στα δίκτυά τους.

- *Αμοιβαία αύξηση του τέλους τερματισμού:* Η απειλή ενός διασυνδεδεμένου παρόχου ότι θα αυξήσει το τέλος τερματισμού του είναι επίσης απίθανο να περιορίσει την αύξηση του τέλους τερματισμού του διασυνδεδεμένου παρόχου σταθερής τηλεφωνίας σε ανταγωνιστικό επίπεδο. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ένας πάροχος που ζητά τερματισμό κλήσεων σε σταθερό δίκτυο στερείται οιασδήποτε δυνατότητας να αντιδράσει με αύξηση στα τέλη τερματισμού του δεδομένου ότι υπόκειται σε έλεγχο τιμών αναφορικά με τα τέλη τερματισμού του.

Συμπέρασμα

Κάθε σταθερός πάροχος που αναφέρεται στο Παράρτημα Α της παρούσας διαβούλευσης, θα πρέπει να καθορισθεί ως έχων ΣΙΑ στη χονδρική παροχή τερματισμού κλήσεων σε τελικούς χρήστες στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυό του. Για τους λόγους που αναφέρονται ανωτέρω, οι πάροχοι που αναφέρονται στο Παράρτημα Α, οι οποίοι είναι μονοπωλιακοί πάροχοι υπηρεσιών τερματισμού στους ανταγωνιστές τους, δεν υπόκεινται σε κάποιον αποτελεσματικό ανταγωνιστικό περιορισμό, είτε τώρα είτε μελλοντικά, και συνεπώς είναι αναγκαία η ex ante ρύθμιση των υπηρεσιών τερματισμού κλήσεων στο δίκτυο τους.

---

³⁰ Το Άρθρο 8.3 (β) της *Οδηγίας Πλαίσιο* ορίζει ότι θα πρέπει οι ΕΡΑ να συνεισφέρουν στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς «ενθαρρύνοντας τη δημιουργία και ανάπτυξη Ευρωπαϊκών δικτύων και τη διαλειτουργικότητα των πανευρωπαϊκών υπηρεσιών και τη συνδεσιμότητα από άκρο σε άκρο». Το Άρθρο 5.1 (α) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση* ορίζει ότι οι ΕΡΑ θα πρέπει να επιβάλλουν «στο βαθμό που είναι αναγκαίο για τη διασφάλιση της συνδεσιμότητας από άκρο σε άκρο, υποχρεώσεις στις επιχειρήσεις που ελέγχουν την πρόσβαση στους τελικούς χρήστες, συμπεριλαμβανομένης της αιτιολογημένης επιβολής της υποχρέωσης διασύνδεσης των δικτύων τους όπου αυτό δεν συμβαίνει ήδη».

6. Κανονιστικές Υποχρεώσεις

6.1. Ανάγκη Ex ante Ρύθμισης

Οι Κατευθυντήριες Γραμμές³¹ ορίζουν ότι ο σκοπός επιβολής ex ante υποχρεώσεων σε παρόχους που έχουν χαρακτηριστεί ως έχοντες ΣΙΑ, είναι να διασφαλισθεί ότι οι πάροχοι δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν την ισχύ τους με σκοπό είτε να περιορίσουν ή να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό στη σχετική αγορά, είτε να επεκτείνουν την ισχύ τους αυτή σε γειτονικές αγορές. Η ΕΕΤΤ μπορεί να επιβάλει ex ante υποχρεώσεις μόνο σε αγορές όπου υπάρχουν μία ή περισσότερες επιχειρήσεις με ΣΙΑ, και όπου τα μέτρα που λαμβάνονται βάσει του Εθνικού και Κοινοτικού Δικαίου του ανταγωνισμού δεν κρίνονται ως επαρκή ή άμεσα, προκειμένου να ξεπερασθεί πιθανή αποτυχία της αγοράς. Όταν οι αγορές είναι επαρκώς ανταγωνιστικές, η ex post εφαρμογή του δικαίου του ανταγωνισμού μπορεί να θεωρηθεί σε γενικές γραμμές επαρκής για την αποτροπή της δημιουργίας δεσπτόζουσας θέσης και καταχρηστικής εκμετάλλευσης από ένα ή περισσότερα μέρη.

Αυτό είναι το πνεύμα της Νέας Σύστασης, η οποία αναφέρει³²: «Το γεγονός ότι η παρούσα Σύσταση προσδιορίζει τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών για τις οποίες δικαιολογείται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση δεν σημαίνει ότι δικαιολογείται πάντοτε κανονιστική ρύθμιση, ούτε ότι στις εν λόγω αγορές θα επιβληθούν οι κανονιστικές υποχρεώσεις που προβλέπονται στις ειδικές οδηγίες. Συγκεκριμένα, δεν μπορεί να επιβληθεί, ή πρέπει να αποσυρθεί, ρύθμιση εάν υπάρχει αποτελεσματικός ανταγωνισμός στις αγορές αυτές χωρίς ρύθμιση, εάν δηλαδή κανένας φορέας δεν διαθέτει σημαντική ισχύ στην αγορά κατά την έννοια του άρθρου 14 της οδηγίας 2002/21/EK. Οι κανονιστικές υποχρεώσεις πρέπει να είναι ενδεδειγμένες και να βασίζονται στο χαρακτήρα του εντοπιζόμενου προβλήματος, να είναι αναλογικές και αιτιολογημένες σύμφωνα με τους στόχους της οδηγίας 2002/21/EK, και, συγκεκριμένα, να μεγιστοποιούν τα οφέλη για τους καταναλωτές, να διασφαλίζουν ότι δεν θα υπάρχει στρέβλωση ή περιορισμός του ανταγωνισμού, να ενθαρρύνουν αποδοτικές επενδύσεις στις υποδομές, να προάγουν την καινοτομία και να ενθαρρύνουν την αποτελεσματική χρήση και διαχείριση των ραδιοσυχνοτήτων και των πόρων αριθμοδότησης.»

Στις περιπτώσεις που για ιστορικούς, ή άλλους λόγους, μια αγορά δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική, ή/και υπάρχουν υψηλοί μη παροδικοί φραγμοί εισόδου, το δίκαιο του ανταγωνισμού δεν θεωρείται επαρκές αφεαυτού για να προωθήσει την ανάπτυξη

³¹ Κατευθυντήριες Γραμμές, Παράγραφος 16.

³² Σημείο 18 του Προοιμίου

ανταγωνισμού. Οι *ex ante* υποχρεώσεις που επιβάλλονται από τις ΕΡΑ σε επιχειρήσεις με ΣΙΑ αποσκοπούν στην εκπλήρωση των συγκεκριμένων στόχων που τίθενται στις σχετικές Οδηγίες, ενώ οι ρυθμίσεις που επιβάλλονται βάσει του δικαίου του ανταγωνισμού αποσκοπούν στην επιβολή κυρώσεων για συμφωνίες ή καταχρηστικές συμπεριφορές που περιορίζουν ή στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό στη σχετική αγορά.

Οι *Κατευθυντήριες Γραμμές για τη ΣΙΑ* καθιστούν σαφές ότι μόνο ο ορισμός μιας επιχείρησης ως κατέχουσας ΣΙΑ σε μια συγκεκριμένη αγορά, χωρίς την επιβολή των κατάλληλων κανονιστικών υποχρεώσεων δεν συνάδει με τις διατάξεις του νέου κανονιστικού πλαισίου και ιδίως με το Άρθρο 16 (4) της *Οδηγίας Πλαίσιο*³³, το οποίο μεταφέρεται στην εθνική νομοθεσία από το άρθρο 43 παρ. 1 περίπτωση β του Νόμου 4070/2012. Το Άρθρο 8 (2) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση* ορίζει ότι οι ΕΡΑ θα πρέπει να επιβάλουν τουλάχιστον μία (1) κανονιστική υποχρέωση στην επιχείρηση που έχει ορισθεί ως κατέχουσα ΣΙΑ.

Οι *ex ante* ρυθμίσεις απαιτούνται στις υπό εξέταση συνθήκες προκειμένου να προωθήσουν και να διευκολύνουν την ανάπτυξη ανταγωνισμού, καθώς οι *ex post* ρυθμίσεις του δικαίου του ανταγωνισμού δεν είναι αποτελεσματικές προκειμένου να εδραιωθεί ένα επαρκές επίπεδο ανταγωνισμού, δεδομένου ότι οι αποτυχίες της αγοράς που σχετίζονται με την ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης θα παραμείνουν.

6.2. Προβλήματα ανταγωνισμού ελλείψει *ex ante* ρύθμισης

Η κατωτέρω ανάλυση περιγράφει τόσο τα υπαρκτά όσο και τα πιθανολογούμενα προβλήματα ανταγωνισμού που μπορεί να ανακύψουν στις αγορές χονδρικής εκκίνησης κλήσεων και τερματισμού κλήσεων. Σημειώνεται δε ότι η απαρίθμηση των προβλημάτων αυτών δεν είναι εξαντλητική, αλλά ενδεικτική των προβλημάτων ανταγωνισμού που εντόπισε η ΕΕΤΤ κατά την ανάλυση των χονδρικών αγορών διασύνδεσης. Ορισμένα από τα προβλήματα ανταγωνισμού ή/ και οι αποτυχίες της αγοράς φαίνονται υποθετικές στο πλαίσιο εξέτασης μιας αγοράς, ουσιαστικά επειδή αντιμετωπίζονται / προλαμβάνονται από τις ισχύουσες κανονιστικές υποχρεώσεις.

Τα προβλήματα ανταγωνισμού που συνήθως συνδέονται με τις αγορές χονδρικής εκκίνησης και τερματισμού κλήσεων κατά κύριο λόγο εμπίπτουν στη γενικότερη κατηγορία της κάθετης επέκτασης ισχύος στην αγορά (*vertical leveraging of market power*). Επίσης, τα ανωτέρω προβλήματα ανταγωνισμού δύνανται να εντοπίζονται σε περιπτώσεις ύπαρξης οριζόντιας

---

³³ Κατευθυντήριες Γραμμές, Παράγραφος 114.

επέκτασης, ήτοι όταν η ισχύς μιας επιχείρησης στην αγορά επεκτείνεται σε μια άλλη, συνδεδεμένη, ενδεχόμενα ανταγωνιστική, αγορά που βρίσκεται στο ίδιο επίπεδο της αλυσίδας παραγωγής.

6.2.1. Άρνηση συναλλαγής/άρνηση πρόσβασης

Είναι πιθανό ένας καθετοποιημένος πάροχος με ΣΙΑ σε μία (ή περισσότερες) αγορές χονδρικής που παρέχει ένα ουσιώδες στοιχείο (ουσιώδη ευκολία) σε ανταγωνιστές, σε αγορές κατωτέρων σταδίων, να περιορίσει την πρόσβαση στο προϊόν της αγοράς χονδρικής. Αυτό συμβαίνει επειδή η είσοδος στις αγορές λιανικής που θα προέκυπτε από την παροχή της πρόσβασης, θα περιορίζε την ισχύ του παρόχου με ΣΙΑ στην αγορά λιανικής και, συνεπώς, και τα έσοδά του. Μακροπρόθεσμα, ο ανταγωνισμός στην αγορά λιανικής, την οποία η χονδρική πρόσβαση θα διευκόλυνε, δύναται να επιτρέψει κάποιο βαθμό κάθετης ενοποίησης στην αγορά χονδρικής από τους ανταγωνιστές λιανικής.

Αρνούμενος την πρόσβαση σε ουσιώδη προϊόντα και υπηρεσίες χονδρικής, ο πάροχος με δεσπόζουσα θέση μπορεί να εδραιώσει την ισχύ του τόσο στις αγορές ανώτερων, όσο και σε αυτές κατωτέρων, σταδίων. Μπορεί να επεκτείνει την ισχύ του από την αγορά χονδρικής στη δυνητικά ανταγωνιστική αγορά λιανικής, και μπορεί επίσης να προστατεύσει τη δεσπόζουσα θέση του στην αγορά χονδρικής από ενδεχόμενη μελλοντική είσοδο από εδραιωμένους ανταγωνιστές στη λιανική (η οποία αναφέρεται ορισμένες φορές ως «αντίστροφη ενοποίηση» - "backward integration"). Τα αποτελέσματα της συμπεριφοράς αυτής για την κοινωνική ευημερία είναι σαφώς αρνητικά.

Οι κάθετα ενοποιημένοι κοινοποιημένοι πάροχοι που κατέχουν δεσπόζουσα θέση στην αγορά μπορούν να εμποδίσουν τον ανταγωνισμό σε αγορές λιανικής αρνούμενοι να παράσχουν πρόσβαση σε ευκολίες που δεν μπορούν να αναπαραχθούν και σε υπηρεσίες που είναι αναγκαίες για τους εναλλακτικούς παρόχους. Οι υπηρεσίες διασύνδεσης είναι παραδείγματα τέτοιων ευκολιών και υπηρεσιών. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι εάν δεν παρεχόταν τερματισμός κλήσεων από ένα δεσπόζον δίκτυο, οι αγορές κατωτέρων σταδίων θα οδηγούνταν σε μονοπώλιο.

6.2.2. Κάθετη επέκταση με άλλα μέσα πλην της τιμολόγησης

Στις περιπτώσεις όπου, λόγω επιβολής ρύθμισης των τιμών πρόσβασης, ο πάροχος με ΣΙΑ δεν μπορεί να εφαρμόσει διακριτική τιμολόγηση, ενδέχεται να προβεί σε άλλες πρακτικές διακριτικής μεταχείρισης. Συγκεκριμένα ενδέχεται να παρέχονται υπηρεσίες υπό

ευνοϊκότερους όρους στο λιανικό τους άκρο του Οργανισμού με ΣΙΑ, με αποτέλεσμα οι αντίστοιχες παρεχόμενες υπηρεσίες στους νεοεισερχόμενους παρόχους να υπολείπονται σε ποιότητα. Παράλληλα η επιχείρηση με ΣΙΑ βρίσκεται σε πλεονεκτικότερη θέση λόγω της εδραιωμένης της παρουσίας στη σχετική αγορά.

Ελλείπει *ex ante* ρύθμισης, δύναται να ανακύψει μια σειρά προβλημάτων ανταγωνισμού (διά άλλων μέσων πέραν της τιμολόγησης των προσφερόμενων υπηρεσιών πρόσβασης), τα οποία έχουν ως ακολούθως:

- Μη παροχή της ίδιας ποιότητας υπηρεσίας σε πελάτες χονδρικής με αυτή που παρέχεται στο δικό του δίκτυο.
- Τακτικές καθυστέρησης, όπως η απόκρυψη πληροφοριών που χρειάζεται ένας εναλλακτικός πάροχος για να διασυνδεθεί, χρονοβόρες διαπραγματεύσεις συμβάσεων ή παροχή βασικών υπηρεσιών διασύνδεσης και πληροφοριών μόνο μετά από χρονοβόρες διαπραγματεύσεις.
- Επιβολή μη εύλογων συμβατικών όρων, όπως υπέρμετρες εγγυήσεις, πιστοληπτικοί έλεγχοι, περιορισμός προσφερόμενων υπηρεσιών ή επιτρεπόμενων σημείων διασύνδεσης και πρακτικές μη εύλογης σύζευξης.
- Σχεδιασμός σημείων διασύνδεσης και προϊόντων ανάλογα με την τοπολογία δικτύου του κοινοποιημένου φορέα εκμετάλλευσης και τους περιορισμούς των προμηθευτών του, που αυξάνουν το κόστος διασύνδεσης για τους ανταγωνιστές τους.
- Απαίτηση να χρησιμοποιούν οι διασυνδεδεμένοι ανταγωνιστές την ίδια αρχιτεκτονική δικτύου, και
- Διακριτική χρήση πληροφοριών που λαμβάνονται όταν παρέχεται σε ένα νεοεισερχόμενο διασύνδεση, προκειμένου η επιχείρηση κατέχουσα ΣΙΑ να στοχεύσει στους λιανικούς πελάτες του νεοεισερχόμενου (παραδείγματος χάριν για το σκοπό επαναπροσέλκυσης πελατών ή προκειμένου να πωλήσει ένα ανταγωνιστικό προϊόν).

6.2.3. Κάθετη επέκταση μέσω τιμολόγησης

Η επιβολή παροχής πρόσβασης σε προϊόντα που είναι απαραίτητα για τους ανταγωνιστές είναι συνήθως ένα αναποτελεσματικό μέτρο χωρίς την προηγούμενη ρύθμιση των όρων και προϋποθέσεων παροχής αυτής (της πρόσβασης). Η επέκταση ισχύος στην αγορά με τη χρέωση υπερβολικά υψηλών τιμών για την επιβληθείσα πρόσβαση, οδηγεί σε αύξηση του κόστους των ανταγωνιστών, αναποτελεσματικότητα και γενικότερα σε αρνητικές συνέπειες

στην κοινωνική ευημερία. Αυτές οι στρατηγικές τιμολόγησης δύνανται να περιλαμβάνουν ιδίως τα εξής:

- *Υπερβολικές τιμές/ διεπιδότηση:* εάν επιβαλλόταν η παροχή υπηρεσιών εκκίνησης κλήσεων ή τερματισμού χωρίς να ρυθμίζονται οι τιμές τους, ο πάροχος με ΣΙΑ είναι πιθανό να όριζε υπερβολικά υψηλές τιμές. Πράγματι, εάν ο πάροχος με ΣΙΑ θεωρούσε ότι δεν θα υπήρχε ρυθμιστική αντίδραση, θα ήταν πιθανό να ορίσει μια τιμή τόσο υψηλή, ώστε ουσιαστικά να συνιστά άρνηση παροχής.
- *Τιμολογιακές Διακρίσεις:* Ένας κάθετα ενοποιημένος πάροχος με ΣΙΑ στις αγορές εκκίνησης κλήσεων ή/ και τερματισμού θα μπορούσε να προβαίνει σε τιμολογιακές διακρίσεις για τις υπηρεσίες αυτές, χρεώνοντας υψηλότερες τιμές στους εναλλακτικούς παρόχους από αυτές που εμμέσως χρεώνει στον ίδιο ή το θυγατρικό αυτού άκρο, για τις ίδιες υπηρεσίες. Αυτό θα αύξανε συγκριτικά το κόστος των εναλλακτικών παρόχων, γεγονός το οποίο θα δυσχέραινε τον ανταγωνισμό σε λιανικές αγορές κατωτέρων σταδίων.
- *Ληστρική (επιθετική) τιμολόγηση:* οι πάροχοι με ΣΙΑ μπορούν να προσφέρουν υπερβολικά χαμηλές τιμές στους τελικούς χρήστες με σκοπό να αποκλείσουν την είσοδο των ανταγωνιστών τους στην αγορά λιανικής. Μπορεί να υπάρχει κίνητρο επέκτασης ισχύος στις λιανικές αγορές κατώτερων σταδίων, σε μια προσπάθεια εξάλειψης ή περιορισμού ανταγωνιστικών πιέσεων μακροπρόθεσμα.
- *Συμπίεση περιθωρίου:* Συμπίεση περιθωρίου μπορεί να υπάρξει στις περιπτώσεις όπου μια εταιρεία με ΣΙΑ η οποία έχει στην κυριότητά της ένα προϊόν το οποίο είναι αναγκαίο για την παροχή ενός προϊόντος λιανικής, το πωλεί σε κάποιους εναλλακτικούς παρόχους κατωτέρων σταδίων και ταυτόχρονα παρέχει ένα προϊόν κατωτέρων σταδίων ανταγωνιζόμενη τους ίδιους εναλλακτικούς παρόχους στην αγορά λιανικής. Συμπίεση περιθωρίου υφίσταται όταν το περιθώριο ανάμεσα στην τιμή του προϊόντος κατωτέρων σταδίων του παρόχου με ΣΙΑ και στην τιμή του προϊόντος χονδρικής είναι τόσο μικρό που αποδοτικές ανταγωνιστικές εταιρείες δεν μπορούν να παραμείνουν κερδοφόρες. Η συμπίεση περιθωρίου μπορεί να επιτευχθεί, είτε ορίζοντας την τιμή της χονδρικής εκκίνησης υπερβολικά υψηλά, είτε ορίζοντας την τιμή της υπηρεσίας κατωτέρων σταδίων υπερβολικά χαμηλά, είτε σε συνδυασμό και των δύο. Η συμπίεση περιθωρίου έχει αποτελέσει μια από τις πιο συνήθεις μορφές πρακτικών που βλάπτουν τον ανταγωνισμό σε διάφορα Κράτη Μέλη της ΕΕ.

6.3. Διαθέσιμες Κανονιστικές Υποχρεώσεις

Η ΕΕΤΤ υποχρεούται σύμφωνα με το άρθρο 43 παράγραφος 1 του Νόμου και το Άρθρο 8 (2) της Οδηγίας Πρόσβασης, να επιβάλλει υποχρέωση ή υποχρεώσεις σε επιχειρήσεις με ΣΙΑ. Η ΕΕΤΤ έχει επίσης την υποχρέωση να διασφαλίσει επαρκή πρόσβαση, διασύνδεση και διαλειτουργικότητα υπηρεσιών με την επιφύλαξη οποιωνδήποτε άλλων υποχρεώσεων που μπορούν να επιβληθούν σε επιχειρήσεις που ορίζονται ως πάροχοι με ΣΙΑ σύμφωνα με τα Άρθρα 9-13 της Οδηγίας για την Πρόσβαση και τα άρθρα 46 έως 54 του Νόμου. Οι υποχρεώσεις αυτές είναι οι εξής:

- Υποχρέωση πρόσβασης σε και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου (Άρθρο 12 Οδηγίας Πρόσβασης, άρθρο 51 Νόμου);
- Υποχρέωση διαφάνειας (Άρθρο 9 Οδηγίας Πρόσβασης, άρθρο 50 παρ. 1 (α) Νόμου),
- Υποχρέωση αμεροληψίας (Άρθρο 10 Οδηγίας Πρόσβασης, άρθρο 50 παρ. 1 (β) Νόμου),
- Υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού (Άρθρο 11 Οδηγίας Πρόσβασης, άρθρο 50 παρ. 1 (γ) Νόμου), και
- Υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης (Άρθρο 13 Οδηγίας Πρόσβασης, άρθρο 52 Νόμου)

6.3.1. Υποχρέωση πρόσβασης σε και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου

Το Άρθρο 51 του Νόμου, ερμηνευόμενο σύμφωνα με το άρθρο 12 της Οδηγίας για την Πρόσβαση την οποία μεταφέρει στην εθνική μας νομοθεσία, ορίζει τις βασικές απαιτήσεις σχετικά με την υποχρέωση για πρόσβαση ή χρήση ειδικών στοιχείων του δικτύου και συναφών υποδομών και περιλαμβάνει τα εξής ζητήματα:

- την παροχή σε τρίτους πρόσβασης σε καθορισμένα στοιχεία ή /και ευκολίες του δικτύου, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε μη ενεργά στοιχεία του δικτύου ή/και της αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο, ώστε ανάμεσα σε άλλα, να είναι εφικτή η επιλογή ή η προεπιλογή φορέα ή/και η μεταπώληση της συνδρομητικής γραμμής,
- την καλόπιστη διαπραγμάτευση με επιχειρήσεις που ζητούν πρόσβαση,
- τη μη ανάκληση ήδη χορηγηθείσας πρόσβασης σε ευκολίες,

- την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών σε επίπεδο χονδρικής για μεταπώληση από τρίτους,
- την παροχή ανοικτής πρόσβασης σε τεχνικές διεπαφές, πρωτόκολλα ή άλλες βασικές τεχνολογίες που είναι απαραίτητες για τη διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών, ή των υπηρεσιών εικονικού δικτύου,
- την παροχή συνεγκατάστασης ή άλλων μορφών από κοινού χρήσης συναφών ευκολιών,
- την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών που είναι αναγκαίες για τη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας διατεματικών υπηρεσιών που παρέχονται σε χρήστες, συμπεριλαμβανομένων των ευκολιών για υπηρεσίες ευφυών δικτύων ή περιαγωγής σε κινητά δίκτυα, την παροχή πρόσβασης σε συστήματα λειτουργικής υποστήριξης ή παρόμοια συστήματα λογισμικού, απαραίτητα για την εξασφάλιση ισότιμου ανταγωνισμού στην παροχή των υπηρεσιών·
- τη διασύνδεση δικτύων ή ευκολιών δικτύου,
- την παροχή πρόσβασης σε συναφείς υπηρεσίες, όπως υπηρεσία ταυτοποίησης, εντοπισμού θέσης και παρουσίας.

6.3.2. Υποχρέωση διαφάνειας

Το Άρθρο 50 παρ. 1 (α) του Νόμου, ερμηνευόμενο σύμφωνα με το άρθρο 9 της Οδηγίας για την Πρόσβαση, την οποία μεταφέρει στην εθνική μας νομοθεσία, ορίζει τις απαιτήσεις σχετικά με την υποχρέωση διαφάνειας, βάσει των οποίων:

α) απαιτείται από τους φορείς εκμετάλλευσης με ΣΙΑ η δημοσίευση συγκεκριμένων πληροφοριών, τεχνικών προδιαγραφών, χαρακτηριστικών δικτύου, όρων και προϋποθέσεων παροχής και χρήσης, συμπεριλαμβανομένων οποιωνδήποτε όρων περιορισμού στη πρόσβαση και/ή στη χρήση εφόσον επιτρέπονται οι εν λόγω όροι από τα κράτη μέλη σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, λογιστικών πληροφοριών και τιμών.

β) ιδίως, εάν ένας πάροχος με ΣΙΑ υπόκειται σε υποχρέωση αμεροληψίας, η ΕΕΤΤ μπορεί να επιβάλει στον πάροχο την υποχρέωση δημοσίευσης Προσφοράς Αναφοράς Πρόσβασης ή διασύνδεσης, η οποία (Προσφορά), εφόσον ο εν λόγω πάροχος υπέχει υποχρεώσεις όσον αφορά την πρόσβαση σε δίκτυο υποδομής χονδρικής, πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα στοιχεία που εκτίθενται στο Παράρτημα Β. Η Προσφορά θα πρέπει να είναι επαρκώς αναλυτική, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι επιχειρήσεις δεν θα εξαναγκάζονται να

πληρώνουν για ευκολίες οι οποίες δεν είναι απαραίτητες για τις αιτούμενες υπηρεσίες. Η εν λόγω Προσφορά Αναφοράς θα πρέπει να περιλαμβάνει την περιγραφή των προσφερόμενων προϊόντων/ υπηρεσιών ανά στοιχείο σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς, και μια περιγραφή των σχετικών όρων και προϋποθέσεων, συμπεριλαμβανομένων των τιμών.

6.3.3. Υποχρέωση αμεροληψίας

Το Άρθρο 50 παρ. 1 (β) του Νόμου, ερμηνευόμενο σύμφωνα με το 10 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*, την οποία μεταφέρει στην εθνική μας νομοθεσία, ορίζει τις απαιτήσεις σχετικά με την υποχρέωση αμεροληψίας και ορίζει ότι οι πάροχοι με ΣΙΑ υποχρεούνται να εφαρμόζουν ισοδύναμους όρους, σε ισοδύναμες περιστάσεις, σε άλλες επιχειρήσεις που παρέχουν ισοδύναμες υπηρεσίες, και διασφαλίζει ότι οι πάροχοι παρέχουν υπηρεσίες και πληροφορίες σε τρίτους υπό τους ίδιους όρους και της ίδιας ποιότητας με τις παρεχόμενες για τις δικές τους υπηρεσίες ή τις υπηρεσίες των θυγατρικών τους ή των εταίρων τους.

6.3.4. Υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού

Το Άρθρο 50 παρ. 1 (γ) του Νόμου, ερμηνευόμενο σύμφωνα με το άρθρο 11 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*, την οποία μεταφέρει στην εθνική μας νομοθεσία, ορίζει τις απαιτήσεις σχετικά με την υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού, σύμφωνα με το λογιστικό σύστημα του παρόχου, σε σχέση με ορισμένες δραστηριότητες που συνδέονται με τη διασύνδεση δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών.³⁴ Η ΕΕΤΤ δύναται να υποχρεώσει έναν κάθετα ενοποιημένο

---

³⁴ Σύμφωνα με τη Σύσταση της Επιτροπής της 19ης Σεπτεμβρίου 2005 σχετικά με τα συστήματα λογιστικού διαχωρισμού και κοστολόγησης υπό το κανονιστικό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (2005/698/ΕΚ), οι υποχρεώσεις λογιστικού διαχωρισμού και κοστολόγησης εφαρμόζονται σε εκείνους τους παρόχους, οι οποίοι χαρακτηρίστηκαν ως έχοντες Σημαντική Ισχύ σε μία «σχετική αγορά» κατόπιν της διαδικασίας ανάλυσης αγορών, χωρίς να καθορίζεται ότι η εφαρμογή των εν λόγω υποχρεώσεων αφορά αποκλειστικά τις συγκεκριμένες αγορές που εξετάζονται. Αυτό καθίσταται προφανές στην εισαγωγική παράγραφο 5 της εν λόγω Σύστασης η οποία αναφέρει σχετικά: «Φορείς εκμετάλλευσης είναι δυνατόν να δραστηριοποιούνται σε αγορές στις οποίες έχουν χαρακτηριστεί ότι διαθέτουν σημαντική ισχύ, καθώς και σε ανταγωνιστικές αγορές για τις οποίες δεν έχουν λάβει αυτό το χαρακτηρισμό. Για να εκτελεί τα ρυθμιστικά της καθήκοντα, η εθνική ρυθμιστική αρχή ενδεχομένως να χρειάζεται πληροφορίες σχετικά με αγορές όπου οι φορείς εκμετάλλευσης δεν έχουν σημαντική ισχύ. Όταν έχει επιβληθεί υποχρέωση διαχωρισμού λογαριασμών σε κοινοποιημένο φορέα εκμετάλλευσης με σημαντική ισχύ σε μία ή περισσότερες αγορές, η επιβολή της υποχρέωσης λογιστικού διαχωρισμού ενδεχομένως να καλύπτει αγορές όπου ο φορέας εκμετάλλευσης δεν έχει σημαντική ισχύ, π.χ. ώστε να εξασφαλιστεί η συνοχή των δεδομένων.»

Η πιο πάνω θέση υποστηρίζεται από την εφαρμοσθείσα με συνέπεια διοικητική πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά τη διαδικασία εξέτασης σύμφωνα με το «Άρθρο 7», υπό το πρίσμα του άρθρου 11 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση* (το οποίο αναφέρει την εφαρμογή της υποχρέωσης «σε σχέση με τη διασύνδεση και την πρόσβαση» με γενικούς όρους, και ως συμπληρωματικό μέτρο των υποχρεώσεων διαφάνειας και μη διακριτικής μεταχείρισης, το οποίο μέτρο εμφανώς επεκτείνεται από κοινού στις ρυθμιζόμενες και μη ρυθμιζόμενες αγορές), καθώς και υπό το πρίσμα του άρθρου 13 της *Οδηγίας Πλαίσιο* (το οποίο αναφέρεται σε «δημόσιες επιχειρήσεις που παρέχουν δημόσια δίκτυα επικοινωνιών ή διαθέσιμες στο κοινό υπηρεσίες

πάροχο να καθιστά διαφανείς τις τιμές χονδρικής πώλησης και τις εσωτερικές τιμολογήσεις προκειμένου να διασφαλίζεται η τήρηση της υποχρέωσης αμεροληψίας και να αποφεύγεται ενδεχόμενη άδικη σταυροειδής επιδότηση. Επιπλέον, προκειμένου να διευκολυνθεί η διαπίστωση συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις διαφάνειας και αμεροληψίας, η ΕΕΤΤ μπορεί να επιβάλει σε παρόχους με ΣΙΑ την υποχρέωση παροχής, κατόπιν σχετικού αιτήματος, των λογιστικών αρχείων, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων σχετικά με τα έσοδα από τρίτα μέρη. Προκειμένου να προωθήσει μια ανοικτή και ανταγωνιστική αγορά, η ΕΕΤΤ μπορεί να δημοσιεύει τέτοιες λογιστικές πληροφορίες, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται από το νόμο (ιδίως τήρηση διατάξεων περί επιχειρηματικού απορρήτου και εμπιστευτικότητας των πληροφοριών).

6.3.5. Έλεγχος τιμών και κοστολόγηση

Το Άρθρο 52 του Νόμου, ερμηνευόμενο σύμφωνα με το άρθρο 13 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση* την οποία μεταφέρει στην εθνική μας νομοθεσία, ορίζει τις απαιτήσεις σχετικά με την υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης και καλύπτει τα εξής ζητήματα:

α. Την αρμοδιότητα της ΕΕΤΤ να επιβάλει υποχρέωση κοστοστρέφειας τιμών και υποχρεώσεις σχετικά με τα κοστολογικά συστήματα, για την παροχή ειδικών τύπων διασύνδεσης και/ή πρόσβασης, σε περιπτώσεις όπου η διαπίστωση της έλλειψης πραγματικού ανταγωνισμού σημαίνει ότι ένας πάροχος μπορεί να διατηρεί τις τιμές σε υπερβολικά υψηλά επίπεδα ή να συμπιέζει τις τιμές.

β. Προκειμένου να ενθαρρύνει την επένδυση, μεταξύ άλλων, στα δίκτυα νεώτερης γενεάς, την υποχρέωση της ΕΕΤΤ να λαμβάνει υπόψη την επένδυση του φορέα εκμετάλλευσης και

ηλεκτρονικών επικοινωνιών» σε σχέση με τις υποχρεώσεις λογιστικού διαχωρισμού και οικονομικών εκθέσεων, χωρίς να καθορίζει την ανάγκη προσδιορισμού σημαντικής ισχύος σε σχετική αγορά).

Πρόσθετη υποστήριξη υπάρχει στη μεταρρύθμιση του Ευρωπαϊκού Πλαισίου που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στις 25 Νοεμβρίου 2009, σύμφωνα με το οποίο το Άρθρο 14(3) της ισχύουσας Οδηγίας Πλαίσιο αντικαθίσταται με το ακόλουθο κείμενο: «*Εάν επιχείρηση έχει σημαντική ισχύ σε μια συγκεκριμένη αγορά (πρώτη αγορά), είναι δυνατόν να οριστεί ως έχουσα σημαντική ισχύ και σε μια στενά συνδεδεμένη με αυτήν αγορά (δεύτερη αγορά), εάν οι δεσμοί μεταξύ των δύο αγορών είναι τέτοιοι ώστε να είναι δυνατή η εκμετάλλευση της ισχύος στη πρώτη αγορά στο πλαίσιο της δεύτερης αγοράς, με αποτέλεσμα την ενδυνάμωση της θέσης ισχύος της επιχείρησης στην αγορά. Κατά συνέπεια είναι δυνατόν να ληφθούν στη δεύτερη αγορά επανορθωτικά μέτρα με στόχο την αποτροπή της εκμετάλλευσης αυτής σύμφωνα με τα άρθρα 9, 10, 11 και 13 της οδηγίας 2002/19/ΕΚ (οδηγία για την πρόσβαση) και, εάν τα εν λόγω μέτρα αποδειχθούν ανεπαρκή, είναι δυνατόν να επιβληθούν επανορθωτικά μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 17 της οδηγίας 2002/22/ΕΚ (οδηγία για την καθολική υπηρεσία).*»

Επιπρόσθετα το αναθεωρημένο Άρθρο 13(1) της Οδηγίας για την Πρόσβαση προβλέπει σαφώς τη χρήση της υποχρέωσης κοστολόγησης ως μέτρο για τον έλεγχο περιπτώσεων «συμπίεσης περιθωρίου», και συνεπώς εμπλέκει από κοινού λιανικές και χονδρικές αγορές.

να επιτρέπει στον πάροχο που έχει ορισθεί ως έχων ΣΙΑ έναν εύλογο συντελεστή απόδοσης επί του επαρκούς επενδεδυμένου κεφαλαίου, συνεκτιμώντας τους κινδύνους που σχετίζονται με το συγκεκριμένο επενδυτικό πλάνο δικτύου.

γ. Την υποχρέωση της ΕΕΤΤ να διασφαλίζει ότι ο μηχανισμός ανάκτησης του κόστους ή η επιβαλλόμενη μεθοδολογία τιμολόγησης προάγει την οικονομική απόδοση και τον βιώσιμο ανταγωνισμό, και μεγιστοποιεί το όφελος για τους καταναλωτές.

δ. Την αρμοδιότητα της ΕΕΤΤ να απαιτεί από έναν πάροχο να αιτιολογεί πλήρως τις τιμές που επιβάλλει και να δύναται να απαιτεί προσαρμογή των τιμών.

ε. Σε περίπτωση υποχρέωσης καθορισμού υποχρέωσης κοστοστρέφειας, τον κανόνα ότι ο πάροχος που έχει ορισθεί ως κατέχων ΣΙΑ φέρει το βάρος της απόδειξης ότι τα τέλη υπολογίζονται βάσει του κόστους, λαμβανομένου υπόψη ενός εύλογου συντελεστή απόδοσης της επένδυσης.

στ. Την υποχρέωση της ΕΕΤΤ να εξασφαλίσει ότι όταν η εφαρμογή του συστήματος κοστολόγησης επιβάλλεται, πρέπει να τίθεται στην διάθεση του κοινού περιγραφή του συστήματος κοστολόγησης, του οποίου η καταλληλότητα θα επιβεβαιώνεται και θα δημοσιεύεται σε ετήσια βάση δήλωση σχετικά με τη συμμόρφωση.

ζ. Την υποχρέωση της ΕΕΤΤ να εξασφαλίσει ότι η συμμόρφωση με το σύστημα κοστολόγησης ελέγχεται από αρμόδιο ανεξάρτητο φορέα και ότι δημοσιεύεται σε ετήσια βάση δήλωση σχετικά με τη εν λόγω συμμόρφωση.

Η ΕΕΤΤ δύναται να επιβάλλει υποχρεώσεις εκτός αυτών που αναφέρονται ανωτέρω ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, υποχρεώσεις εκτός των οριζόμενων στην *Οδηγία για την Πρόσβαση*, υπό την προϋπόθεση ότι λαμβάνει προηγουμένως την έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.³⁵

Κατά την επιλογή των κατάλληλων κανονιστικών υποχρεώσεων για την αντιμετώπιση της αποτυχίας της αγοράς που έχει εντοπισθεί, η ΕΕΤΤ υποχρεούται να λαμβάνει υπόψη τους στόχους που παρατίθενται στα Άρθρα 8 (2), (3) και (4) της *Οδηγίας Πλαίσιο* (την προώθηση του ανταγωνισμού, τη συνεισφορά στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς και την προώθηση των συμφερόντων των χρηστών). Αυτό προϋποθέτει ότι οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται από την ΕΕΤΤ πρέπει να βασίζονται στη φύση του προβλήματος ανταγωνισμού που έχει εντοπιστεί, και πρέπει να είναι αναλογικές και αιτιολογημένες εν όψει των στόχων που ορίζονται στο Άρθρο 8 (4) της *Οδηγίας Πλαίσιο*.

---

³⁵ *Οδηγία για την Πρόσβαση*, Άρθρο 8(3).

6.4. Σύσταση 2009/396/ΕΚ σχετικά με τα τέλη τερματισμού σε σταθερά και κινητά δίκτυα

Η Σύσταση (2009/396/ΕΚ) της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων παρέχει τις βασικές κατευθυντήριες γραμμές στις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές (ΕΡΑ) των κρατών-μελών της ΕΕ σχετικά με την κανονιστική ρύθμιση των τελών τερματισμού σταθερών και κινητών επικοινωνιών στην ΕΕ. Σύμφωνα με τη Σύσταση, παρατηρούνται σημαντικές ασυμμετρίες στα επίπεδα τελών τερματισμού κλήσεων που ισχύουν στις χώρες-μέλη της ΕΕ, τόσο σε εθνικό όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, οι οποίες οδηγούν σε σημαντικές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού μεταξύ των υπό ρύθμιση φορέων εκμετάλλευσης. Η σύγκλιση των τελών τερματισμού κλήσεων, τόσο σε εθνικό, όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο αποτελεί τον βασικό στόχο της Σύστασης.

Για την επίτευξη του παραπάνω στόχου, η Σύσταση δίνει συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές που θα πρέπει να ακολουθηθούν από τις ΕΡΑ. Οι βασικοί άξονες της Σύστασης είναι οι εξής:

- Κατά την επιβολή υποχρεώσεων ελέγχου τιμών και κοστολόγησης, στους φορείς εκμετάλλευσης που ορίζονται από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές (ΕΡΑ) ως διαθέτοντες σημαντική ισχύ στις αγορές τερματισμού σταθερών και κινητών δικτύων, οι ΕΡΑ πρέπει να καθορίζουν τέλη τερματισμού με βάση τις δαπάνες ενός αποδοτικού φορέα εκμετάλλευσης. Η σχετική μέθοδος κόστους που θα πρέπει να εφαρμόζεται είναι η από τα κάτω προς τα πάνω προσέγγιση (bottom-up approach) με μοντέλα καθαρού μακροπρόθεσμου επαυξητικού οριακού κόστους (pure-LRIC).
- Αποτέλεσμα της παραπάνω μεθόδου είναι ότι οι ρυθμιζόμενες τιμές τερματισμού κλήσεων θα είναι συμμετρικές, ενώ το μοντέλο του κόστους θα πρέπει να βασίζεται σε αποδοτικές τεχνολογίες, διαθέσιμες κατά το χρονικό διάστημα που προβλέπεται για το μοντέλο.
- Η έννοια του καθαρού μακροπρόθεσμου επαυξητικού κόστους συνεπάγεται ότι κατά την αξιολόγηση του οριακού κόστους οι ΕΡΑ πρέπει να καθορίσουν τη διαφορά μεταξύ του συνολικού μακροπρόθεσμου κόστους ενός φορέα εκμετάλλευσης που παρέχει το πλήρες φάσμα των υπηρεσιών και το συνολικό μακροπρόθεσμο κόστος του εν λόγω φορέα σε περίπτωση μη παροχής σε τρίτους της υπηρεσίας τερματισμού κλήσεων χονδρικής (avoidable cost). Με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται ο υπολογισμός του καθαρού μακροπρόθεσμου οριακού/επαυξητικού κόστους της παροχής σε τρίτους της υπηρεσίας τερματισμού κλήσεων χονδρικής.

- Καθώς το τέλος τερματισμού κλήσεων είναι άμεσα συνυφασμένο με την προς τερματισμό κίνηση, θα πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ των δαπανών που σχετίζονται με την κίνηση (δηλαδή με όλο το σταθερό και μεταβλητό κόστος που μεγαθύνεται με την αύξηση των επιπέδων της κίνησης) και των δαπανών που δεν σχετίζονται με την κίνηση (δηλαδή με όλο το κόστος που δεν μεγαθύνεται με την αύξηση των επιπέδων της κίνησης), έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η ορθή κατανομή του κόστους. Όπως είναι λογικό, οι δαπάνες που σχετίζονται με την κίνηση λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό του συνολικού μακροπρόθεσμου κόστους, ενώ οι δαπάνες που δεν σχετίζονται με την κίνηση αποκλείονται από τη συγκεκριμένη ανάλυση. Εν συνεχεία, από τις δαπάνες που σχετίζονται με την κίνηση, μόνο οι δαπάνες οι οποίες θα αποφεύγονταν σε περίπτωση μη παροχής υπηρεσίας τερματισμού κλήσεων χονδρικής θα πρέπει να λογίζονται στη σχετική πρόσθετη παροχή τερματισμού κλήσεων. Με αυτόν τον τρόπο διασφαλίζεται η αποφυγή στρέβλωσης του ανταγωνισμού μέσω διατήρησης υψηλών τελών τερματισμού. Δηλαδή, η ρύθμιση εξαιρεί οποιοδήποτε άλλο κόστος, κοινό ή μεμονωμένο, το οποίο δεν αφορά στην υπηρεσία παροχής χονδρικών υπηρεσιών τερματισμού κλήσεων
- Για να προσδιοριστεί η αποδοτική κλίμακα μεγέθους ενός φορέα εκμετάλλευσης, πρέπει οι ΕΡΑ να λάβουν υπόψη ότι οι φορείς εκμετάλλευσης δύναται να δημιουργήσουν δικά τους δίκτυα σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές που χαρακτηρίζονται από διαδρομές υψηλής πυκνότητας και ενδεχομένως να μισθώσουν σχετική χωρητικότητα από το δίκτυο των κατεστημένων φορέων εκμετάλλευσης. Επομένως, κατά τον καθορισμό της ενιαίας αποδοτικής κλίμακας για το υπόδειγμα φορέα εκμετάλλευσης οι ΕΡΑ θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την ανάγκη προώθησης αποτελεσματικής εισόδου στην αγορά, αναγνωρίζοντας παράλληλα ότι, υπό ορισμένες συνθήκες, μικρότεροι φορείς εκμετάλλευσης σε μικρές γεωγραφικές περιοχές μπορούν να παράγουν με χαμηλό μοναδιαίο κόστος. Επιπλέον, οι μικρότεροι φορείς εκμετάλλευσης που δεν έχουν τα πλεονεκτήματα οικονομικών κλίμακας των μεγαλύτερων φορέων που δραστηριοποιούνται σε ευρύτερες γεωγραφικές περιοχές μπορεί να θεωρηθεί ότι αγοράζουν χωρητικότητα χονδρικής αντί να παρέχουν οι ίδιοι υπηρεσίες τερματισμού.
- Τυχόν αποκλίσεις από τις παραπάνω κατευθυντήριες γραμμές θα πρέπει να τεκμηριώνονται επαρκώς από τις ΕΡΑ. Η Σύσταση αναφέρει ως παράδειγμα απόκλισης την περίπτωση όπου οι ΕΡΑ δεν είναι σε θέση να ολοκληρώσουν εγκαίρως το συνιστώμενο μοντέλο (κυρίως λόγω περιορισμένων πόρων), με αποτέλεσμα να δίνεται η δυνατότητα στις ΕΡΑ να εφαρμόσουν μια εναλλακτική

μέθοδο που τεκμηριωμένα θα παρέχει αποτελέσματα συμβατά με την παρούσα Σύσταση και αποδοτικά σε μια ανταγωνιστική αγορά.

- Απόκλιση μπορεί να υπάρξει και όσον αφορά τον προσδιορισμό της ελάχιστης αποδοτικής κλίμακας μεγέθους ενός φορέα εκμετάλλευσης σε περίπτωση που μια ΕΡΑ μπορεί να αποδείξει ότι οι συνθήκες της αγοράς στην επικράτεια του εν λόγω κράτους-μέλους θα συνεπαγόταν διαφορετική ελάχιστη αποδοτική κλίμακα.

6.5. Προβλήματα Ανταγωνισμού στις αγορές διασύνδεσης

Η εταιρεία HELLAS ONLINE υπέβαλλε το με αριθ. πρωτ. ΕΕΤΤ 21943/11-06-2012 αίτημα επίλυσης διαφοράς, με το οποίο αιτήθηκε την επίλυση της διαφοράς που ανέκυψε μεταξύ αυτής και της εταιρείας «ΟΤΕ Α.Ε.», αναφορικά με την διαδικασία επιμερισμού του κόστους των ζεύξεων διασύνδεσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Προσφορά Αναφοράς Διασύνδεσης (Απόφαση της ΕΕΤΤ ΑΠ 612/011/14-07-2011, ΦΕΚ 1758/Β/3-08-2011).

Η ΕΕΤΤ, με την απόφασή της ΑΠ 695/59/27-6-2013, έκρινε ότι είναι εύλογο και αναλογικό να χρεώνει η εταιρεία HELLAS ONLINE την ΟΤΕ Α.Ε. για τις υπηρεσίες διασύνδεσης που παρέχει η ίδια στην εταιρεία ΟΤΕ, ακολουθώντας την αρχή της αμοιβαιότητας σε σχέση με τα κόστη που χρεώνει ο ΟΤΕ. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με την ως άνω απόφαση της ΕΕΤΤ, ο υπολογισμός του ποσοστού έκπτωσης που ο ΟΤΕ οφείλει να εφαρμόζει σχετικά με το κόστος των υπηρεσιών διασύνδεσης μεταξύ της ίδιας και της HELLAS ONLINE ακολουθεί, από 1/12/2012, τον παρακάτω αλγόριθμο:

Ποσοστό Έκπτωσης = $1 - (\text{Αριθμός Ζεύξεων ευθύνης HOL} - \text{Αριθμός Ζεύξεων ευθύνης ΟΤΕ}) / \text{Συνολικό αριθμό Ζεύξεων} * 100\%$, εφόσον Αριθμός Ζεύξεων ευθύνης HOL > Αριθμός Ζεύξεων ευθύνης ΟΤΕ

Επιπλέον, η εταιρεία ΟΤΕ υποχρεούται να καταβάλλει τέλος σύνδεσης πόρτας και τέλος σύνδεσης διασύνδεσης, για τις ζεύξεις διασύνδεσης οι οποίες αποτελούν ευθύνη της HELLAS ONLINE. Τέλος, οφείλει να καταβάλει και το κόστος μετάδοσης για τις ζεύξεις διασύνδεσης που είναι ευθύνη της HOL και για τις οποίες η εταιρεία HOL έχει υλοποιήσει το κύκλωμα από τις εγκαταστάσεις της, μέχρι το ΦΥΠ της ΟΤΕ Α.Ε.

6.6. Υφιστάμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις βάσει της Απόφασης της ΕΕΤΤ υπ' αριθμ. 573/017/22.07.2010 (2ος γύρος ανάλυσης)

Με την Απόφαση της ΕΕΤΤ υπ' αριθμ. 573/017/22.07.2010³⁶ σχετικά με τον «Ορισμό αγορών χονδρικής εκκίνησης κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση, χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δίκτυα σε σταθερή θέση, χονδρικής διαβίβασης στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο, Καθορισμός Επιχειρήσεων με Σημαντική Ισχύ στις εν λόγω αγορές και υποχρεώσεις αυτών (2ος γύρος ανάλυσης)», η ΕΕΤΤ όρισε τις εξής αγορές διασύνδεσης δημοσίων σταθερών δικτύων:

- Μια χονδρική αγορά εκκίνησης κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση.
- Διακριτές αγορές χονδρικής για τον τερματισμό κλήσεων προς τελικούς χρήστες σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα που παρέχονται σε σταθερή θέση, ήτοι μια αγορά χονδρικής για τον τερματισμό κλήσεων προς τελικούς χρήστες στο δίκτυο του ΟΤΕ, και διακριτές χονδρικές αγορές τερματισμού κλήσεων σε τελικούς χρήστες, ανά δίκτυο κάθε εταιρίας που αναφέρεται στο Παράρτημα Ι της εν λόγω Απόφασης.
- Μια χονδρική αγορά διαβιβαστικών υπηρεσιών στο δημόσιο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο.

Δεδομένου ότι η χονδρική αγορά (εθνικής) διαβίβασης στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο δεν περιλαμβάνεται στη λίστα της Νέας Σύστασης Σχετικών Αγορών, η ΕΕΤΤ εφάρμοσε το τεστ των 3 κριτηρίων και συμπέρανε ότι, λόγω των εθνικών συνθηκών στην Ελλάδα, η ανωτέρω αγορά πληροί σωρευτικά και τα τρία κριτήρια. Συνεπώς η ΕΕΤΤ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η χονδρική αγορά (εθνικής) διαβίβασης στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο έπρεπε να συνεχίσει να υπόκειται σε ex-ante ρύθμιση.

Σε συνέχεια, κατόπιν ανάλυσης του επιπέδου του ανταγωνισμού, η ΕΕΤΤ συμπέρανε ότι οι ορισθείσες αγορές χαρακτηρίζονται από έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού και όρισε τον ΟΤΕ ως επιχείρηση με ΣΙΑ στις σχετικές αγορές διασύνδεσης δημοσίων σταθερών δικτύων για :

- (α) την εκκίνηση κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση,
- (β) τις διαβιβαστικές υπηρεσίες στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχονται σε σταθερή θέση και

---

36 ΦΕΚ 1353/Β/1.09.2010

γ) τον τερματισμό κλήσεων προς τελικούς χρήστες στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυό του που παρέχεται σε σταθερή θέση.

Επίσης, η ΕΕΤΤ καθόρισε τους εξής παρόχους ως έχοντες ΣΙΑ στις σχετικές αγορές τερματισμού κλήσεων στο αντίστοιχο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυό τους σε σταθερή θέση:

- ΑΛΓΟΝΕΤ ΑΕ
- COSMOLINE
- COSMOTE ΑΕ
- CΥΤΑ ΕΛΛΑΣ
- FORTHNET ΑΕ
- HELLAS ONLINE
- NET ONE ΑΕ
- ON TELECOMS ΑΕ
- VIVODI ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ Α.Ε.
- VOICENET
- VODAFONE-PANAFON
- WIND ΕΛΛΑΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΑΕΒΕ

6.6.1. Κανονιστικές Υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν στον ΟΤΕ

Με την Απόφαση της υπ' αριθμ. 573/017/22.07.2010³⁷, η ΕΕΤΤ επέβαλε τη διατήρηση των κανονιστικών υποχρεώσεων που είχε επιβάλλει στον ΟΤΕ, δυνάμει του πρώτου γύρου ανάλυσης των εν λόγω σχετικών αγορών (ΑΠ ΕΕΤΤ 406/034/11.10.2006 – ΦΕΚ 1669/Β/14.11.2006), δηλ.:

- Υποχρέωση πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου, για τις αγορές εκκίνησης, τερματισμού και διαβίβασης κλήσεων. Η συγκεκριμένη υποχρέωση αναλύεται μεταξύ άλλων στις υποχρεώσεις παροχής χονδρικής εκκίνησης κλήσεων, χονδρικού τερματισμού κλήσεων, υπηρεσιών χονδρικής διαβίβασης, καθώς και σε υποχρέωση παροχής συναφών ευκολιών, συμπεριλαμβανομένης της συνεγκατάστασης. Επίσης, ο ΟΤΕ οφείλει να συνάπτει Συμφωνίες Επιπέδου

---

³⁷ ΦΕΚ 1353/Β/1.09.2010

Υπηρεσιών (“Basic Service Level Agreements” (εφεξής SLAs)) για όλες τις υπηρεσίες διασύνδεσης και για όλες τις σχετικές διαδικασίες, καθώς και να διαπραγματεύεται καλόπιστα κάθε εύλογο αίτημα για την παροχή SLAs «πέραν του Βασικού» (Advanced SLAs).

- Υποχρέωση αμεροληψίας (μη διακριτικής μεταχείρισης) για τις αγορές εκκίνησης, τερματισμού και διαβίβασης κλήσεων. Σύμφωνα με την εν λόγω υποχρέωση ο ΟΤΕ οφείλει να παρέχει υπηρεσίες διασύνδεσης, συναφείς υπηρεσίες και πληροφορίες, με τους ίδιους όρους και με την ίδια ποιότητα που παρέχει και στις δικές του υπηρεσίες ή σε αυτές των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων, καθώς και να μη διακρίνει μεταξύ των χονδρικών πελατών του.
- Υποχρέωση διαφάνειας για τις αγορές εκκίνησης, τερματισμού και διαβίβασης κλήσεων, συμπεριλαμβανομένης της δημοσίευσης Προσφοράς Αναφοράς Διασύνδεσης. Η ΕΕΤΤ, με την ΑΠ 612/011/14-7-2011³⁸, ενέκρινε την υποβληθείσα από τον ΟΤΕ Προσφορά Αναφορά Διασύνδεσης 2011, σε εφαρμογή της ΑΠ ΕΕΤΤ 573/017/22.07.2010 (ΦΕΚ 1353/Β/01.9.2010).
- Υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης των υπηρεσιών εκκίνησης, τερματισμού και διαβίβασης κλήσεων και των συναφών ευκολιών. Συγκεκριμένα ο ΟΤΕ έχει υποχρέωση παροχής κοστοστρεφών τιμών για τις υπηρεσίες εκκίνησης, διαβίβασης και τερματισμού και για τις συναφείς ευκολίες, όπως η σηματοδοσία, οι πόρτες διασύνδεσης και η Επιλογή και Προεπιλογή Φορέα, βάσει της Μεθοδολογίας Μέσου Μακροπρόθεσμου Επαυξητικού Κόστους με εκτίμηση κόστους βάσει του ΜΜΕΚ/ΤΚ (LRAIC/CC) που προκύπτει από ένα μοντέλο top down, καθώς και υποχρέωση παροχής υπηρεσιών συνεγκατάστασης σε κοστοστρεφείς τιμές που θα υπολογίζονται με βάση LRAIC bottom-up μοντέλα τα οποία θα παρέχονται από τον ΟΤΕ και θα ελέγχονται από την ΕΕΤΤ.
- Υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού του ΟΤΕ για τις αγορές εκκίνησης, τερματισμού και διαβίβασης κλήσεων .

6.6.2. Κανονιστικές υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν στους εναλλακτικούς

Στις εταιρείες ΑΛΓΟΝΕΤ ΑΕ, COSMOLINE, COSMOTE ΑΕ, CΥΤΑ ΕΛΛΑΣ, FORTHNET ΑΕ,

---

³⁸ ΦΕΚ 1758/Β/3.08.2011

HELLAS ON LINE, NET ONE AE, ON TELECOMS AE, VIVODI ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ Α.Ε., VOICENET, VODAFONE-PANAFON και WIND ΕΛΛΑΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΑΕΒΕ επιβλήθηκαν οι εξής κανονιστικές υποχρεώσεις:

- Υποχρέωση χονδρικής παροχής τερματισμού κλήσεων σε άλλους παρόχους δικτύων, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε συστήματα πληροφορικής και υποστήριξη πληροφορικής σε άλλους παρόχους δημόσιων τηλεφωνικών δικτύων. Υποχρέωση αμεροληψίας (μη διακριτικής μεταχείρισης). Συγκεκριμένα οι πάροχοι έχουν υποχρέωση να εφαρμόζουν όμοιους όρους, σε όμοιες περιπτώσεις, σε όλους τους παρόχους στους οποίους προσφέρουν υπηρεσίες τερματισμού για κλήσεις σε τελικούς χρήστες και υποχρέωση παροχής υπηρεσιών και πληροφοριών σε αυτούς υπό τους ίδιους όρους και με την ίδια ποιότητα.
- Υποχρέωση διαφάνειας, υπο την οποία οφείλουν:
  - Να παρέχουν άμεσα στην ΕΕΤΤ κάθε πληροφορία, συμπεριλαμβανομένων οικονομικών πληροφοριών, αναφορικά με την διασύνδεση, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματός της, και σύμφωνα με τα χρονοδιαγράμματα και το επίπεδο λεπτομέρειας που αναφέρονται στο σχετικό αίτημα της ΕΕΤΤ.
  - Να δημοσιεύουν στο δικτυακό τους τόπο το αριθμοδοτικό τους φάσμα και τις χονδρικές χρεώσεις τερματισμού τους. Τα στοιχεία αυτά θα πρέπει να επικαιροποιούνται, το αργότερο την ημέρα κατά την οποία πραγματοποιείται οποιαδήποτε αλλαγή τιμών.
  - Να δημοσιεύουν και να κοινοποιούν σε κάθε διασυνδεδεμένο με αυτούς πάροχο και στην ΕΕΤΤ τις προτεινόμενες χρεώσεις για την διασύνδεση, τουλάχιστον ένα (1) μήνα πριν την εφαρμογή τους, καθώς και υποχρέωση δημοσίευσης στην ιστοσελίδα τους των χονδρικών χρεώσεων τερματισμού κλήσεων προς τελικούς χρήστες στο δίκτυό τους.
- Υποχρέωση ελέγχου τιμών για τον χονδρικό τερματισμό σε τελικούς χρήστες, η οποία αφορά στην επιβολή μιας ανώτατης τιμής τερματισμού για κλήσεις προς τελικούς χρήστες (τιμή οροφής), η οποία για κάθε έτος θα ισούται με το μεσοσταθμικό τέλος απλού τερματισμού (single termination) του ΟΤΕ, όπως αυτό εκάστοτε ορίζεται, δυνάμει της Απόφασης του Κοστολογικού Ελέγχου του ΟΤΕ του προηγούμενου έτους.
- Περαιτέρω, στους παρόχους του Παραρτήματος Ι της εν λόγω Απόφασης επιβλήθηκε η υποχρέωση να υποβάλουν στην ΕΕΤΤ, κατόπιν αιτήματος της, όλα τα σχετικά

στοιχεία που θα τους ζητηθούν για την ανάπτυξη του νέου bottom-up μοντέλου για τα τέλη τερματισμού σταθερής, σύμφωνα με τη Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη Ρύθμιση των Τελών Τερματισμού Σταθερής και Κινητής στην ΕΕ.

6.7. Προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις του ΟΤΕ

Δεδομένης της διαπίστωσης ΣΙΑ στις αγορές χονδρικής εκκίνησης κλήσεων και χονδρικού τερματισμού κλήσεων στο δίκτυο του ΟΤΕ, η ΕΕΤΤ υποχρεούται να επιβάλει υποχρεώσεις που διασφαλίζουν ότι οι πάροχοι μπορούν να διασυνδεθούν κατάλληλα με το δίκτυό του. Η εξέταση της ΕΕΤΤ σχετικά με τις κατάλληλες κανονιστικές υποχρεώσεις που παρατίθεται κατωτέρω αφορά τις εξής υποχρεώσεις:

- Πρόσβασης και χρήσης ειδικών στοιχείων δικτύου και συναφών ευκολιών.
- Διαφάνειας.
- Αμεροληψίας.
- Ελέγχου τιμών και κοστολόγησης.
- Λογιστικού διαχωρισμού.

6.7.1. Η υποχρέωση πρόσβασης και χρήσης ειδικών στοιχείων του δικτύου και συναφών ευκολιών

Σύμφωνα με το Άρθρο 12 της Οδηγίας 2002/19/ΕΚ για την Πρόσβαση, όπως ισχύει, η ΕΕΤΤ μπορεί να επιβάλει στους παρόχους με ΣΙΑ υποχρέωση παροχής πρόσβασης και χρήσης ειδικών στοιχείων του δικτύου και της συναφούς υποδομής, ιδίως σε περιπτώσεις που θεωρεί ότι η άρνηση πρόσβασης ή η επιβολή όρων και προϋποθέσεων με παρόμοιο αποτέλεσμα, θα οδηγούσε στην παρεμπόδιση της ανάπτυξης μιας ανταγωνιστικής αγοράς σε επίπεδο λιανικής ή θα έβλαπτε τα συμφέροντα των τελικών χρηστών. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι απουσία της υποχρέωσης πρόσβασης στις αγορές εκκίνησης και τερματισμού, δεν θα διασφαλίζεται η διασύνδεση μεταξύ των δικτύων, η οποία θα εξασφαλίσει την ολοκλήρωση κλήσεων των συνδρομητών διαφορετικών δικτύων. Επιπρόσθετα, όπως προέκυψε και από την ανάλυση (Κεφάλαιο 5), δεν είναι οικονομικά βιώσιμο για τους εναλλακτικούς παρόχους να αναπαράγουν το τοπικό δίκτυο πρόσβασης του ΟΤΕ, το οποίο θα απαιτείτο προκειμένου να παρέχουν ανταγωνιστικές υπηρεσίες διασύνδεσης (πλήρους γεωγραφικής κάλυψης). Περαιτέρω, δεδομένου ότι οι ρυθμιστικές υποχρεώσεις της διαφάνειας, μη-διακριτικής μεταχείρισης ή του λογιστικού διαχωρισμού δεν επαρκούν, είτε από μόνες τους, είτε

συνδυαστικά, προκειμένου να μπορέσει να αναπτυχθεί ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός στις αγορές λιανικής, απαιτείται κάποια άλλη περισσότερο παρεμβατική ρύθμιση. Ειδικότερα, η ΕΕΤΤ προτείνει συνεπώς να διατηρηθούν οι ήδη επιβληθείσες υποχρεώσεις πρόσβασης για τις αγορές εκκίνησης και τερματισμού στον ΟΤΕ και συγκεκριμένα οι κάτωθι:

1. Να παρέχει χονδρική εκκίνηση κλήσεων. Οι χονδρικές υπηρεσίες εκκίνησης θα περιλαμβάνουν τα εξής:
  - Εκκίνηση όλων των κατηγοριών κλήσεων, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα στους παρόχους ΕΦ/ΠΦ να παρέχουν αυτές τις κλήσεις.
  - Εκκίνηση κλήσεων προς μη γεωγραφικούς αριθμούς παρόχων υπηρεσιών όταν το καλούμενο μέρος πληρώνει τουλάχιστον ένα μέρος της κλήσης, προκειμένου να δοθεί στους εναλλακτικούς η δυνατότητα να τερματίζουν τις κλήσεις αυτές σε παρόχους υπηρεσιών που φιλοξενούνται στο δίκτυό τους³⁹.
2. Να παρέχει υπηρεσίες χονδρικού τερματισμού κλήσεων.
3. Να μην ανακαλεί τις υπηρεσίες χονδρικής εκκίνησης και τερματισμού που ήδη παρέχει.
4. Να παρέχει πρόσβαση σε συναφείς ευκολίες⁴⁰, συμπεριλαμβανομένης της συνεγκατάστασης, προκειμένου να διασφαλισθεί αποτελεσματική πρόσβαση στις υπηρεσίες διασύνδεσης. Μέσω της συνεγκατάστασης, ο νέος πάροχος δύναται να εγκαταστήσει τον κατάλληλο εξοπλισμό προκειμένου να διασυνδέσει το δίκτυό του με αυτό του ΟΤΕ, χρησιμοποιώντας ίδια μέσα. Η υποχρέωση συνεγκατάστασης θα περιλαμβάνει επιλογές όπως, φυσική συνεγκατάσταση, απομακρυσμένη και εικονική συνεγκατάσταση, οι οποίες κρίνονται κατάλληλες, κατά περίπτωση. Οι συγκεκριμένες μορφές όλων των προσφερόμενων επιλογών συνεγκατάστασης πρέπει να δημοσιεύονται στα πλαίσια της Προσφοράς Αναφοράς Υπηρεσιών Διασύνδεσης, σύμφωνα με το

---

³⁹ Ειδικότερα, η συγκεκριμένη υπηρεσία εκκίνησης κλήσεων περιλαμβάνει τη χονδρική παροχή εκκίνησης κλήσεων για τερματισμό κλήσεων προς μη γεωγραφικούς αριθμούς για τους οποίους υπάρχει περιορισμός από το Εθνικό Σχέδιο Αριθμοδότησης (ΕΣΑ) ή τον Κανονισμό Διαχείρισης και Εκχώρησης Αριθμοδοτικών πόρων του ΕΣΑ, όπως εκάστοτε ισχύουν, ώστε η ανώτατη λιανική χρέωση να μην είναι υψηλότερη από τη χρέωση για κλήση σε γεωγραφικό αριθμό εντός της ίδιας γεωγραφικής περιοχής (χρέωση αστικής κλήσης) ή να παρέχονται ατελώς. Ενδεικτικά αναφέρονται οι κλήσεις ατελούς χρέωσης, κλήσεις μεριζόμενης χρέωσης, κλήσεις σε αριθμούς της σειράς 807, κλήσεις προς σύντομους κωδικούς των σειρών 10 και 11 (πλην της 118 και 116) καθώς και των σειρών 181-183.

⁴⁰ Η Οδηγία Πλαίσιο, ορίζει τις 'συναφείς ευκολίες' ως 'τις ευκολίες εκείνες που συνδέονται με ένα δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών, και/ή υπηρεσία ηλεκτρονικών επικοινωνιών και επιτρέπουν ή/και υποστηρίζουν την παροχή υπηρεσιών μέσω του δικτύου ή/και υπηρεσίας'

άρθρο 9 της Οδηγίας για την Πρόσβαση, ως ισχύει. Επίσης ο ΟΤΕ θα πρέπει να παρέχει πρόσβαση σε υπηρεσίες σηματοδότησης και σε υπηρεσίες ζεύξεων διασύνδεσης (πορτών διασύνδεσης).

5. Να παρέχει στους εναλλακτικούς παρόχους ανοικτή πρόσβαση σε τεχνικές διεπαφές, πρωτόκολλα και άλλες βασικές τεχνολογίες που είναι απαραίτητες για την διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών ή εικονικών υπηρεσιών δικτύου. Επιπρόσθετα, ο ΟΤΕ υποχρεούται να παρέχει πρόσβαση σε όλα τα συστήματα πληροφορικής που απαιτούνται ώστε να διασφαλίζεται δίκαιος ανταγωνισμός κατά την παροχή των υπηρεσιών.
6. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι ως άνω υποχρεώσεις θα πρέπει να συνοδεύονται με όρους ισότιμου, εύλογου και έγκαιρου χαρακτήρα. Στο πλαίσιο αυτό, επιβάλλεται η ύπαρξη Συμφωνιών Επιπέδου Υπηρεσίας (Service Level Agreements (SLAs)) και μάλιστα για όλα τα προϊόντα, και για όλες τις διαδικασίες όπως παροχή των υπηρεσιών διασύνδεσης και αποκατάσταση βλαβών. Στην περίπτωση όπου έχει τεθεί σε ισχύ η Συμφωνία Επιπέδου Υπηρεσίας (SLA), θα πρέπει να ισχύουν και να εφαρμόζονται συγκεκριμένες ρήτρες και όροι αναφορικά με την ευθύνη των μερών οι οποίες και θα λειτουργούν ως κίνητρο για την συμμόρφωση των μερών με αυτά. Η βασική/ελάχιστη ποιότητα των παραμέτρων υπηρεσιών (Βασικό Επίπεδο Συμφωνιών Υπηρεσιών (Βασικό SLA)), καθώς και οι σχετικές οικονομικές ρήτρες ή όροι αναφορικά με την ευθύνη των μερών που θα ισχύουν σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις προϋποθέσεις του Βασικού SLA, θα πρέπει να αποτελούν μέρος της βασικής λίστας των περιεχομένων της σχετικής Προσφοράς Αναφοράς που θα δημοσιεύεται από τον ΟΤΕ, σύμφωνα με το άρθρο 9 της Οδηγίας Πρόσβασης. Προκειμένου να διασφαλισθεί η αποτελεσματικότητα του βασικού επιπέδου SLA, η ΕΕΤΤ προτείνει να διατηρηθεί η επιβολή στον ΟΤΕ της υποχρέωσης να δημοσιοποιεί δείκτες αποτελεσματικότητας (βλέπε επίσης κατωτέρω σε σχέση με την υποχρέωση 'διαφάνειας'). Επιπλέον, ο ΟΤΕ υποχρεούται να διαπραγματεύεται με καλή πίστη όλα τα εύλογα αιτήματα αναφορικά με SLAs πέραν του βασικού.

Η διασύνδεση μεταξύ των δικτύων των παρόχων μπορεί να υλοποιείται είτε με τεχνολογία TDM, είτε με τεχνολογία IP. Συνεπώς, και σύμφωνα με την αρχή της τεχνολογικής ουδετερότητας, όλες οι ανωτέρω υποχρεώσεις αφορούν τη διασύνδεση, ανεξαρτήτως της τεχνολογίας με την οποία υλοποιείται.

Αν και το σημείο οριοθέτησης, στην περίπτωση του TDM δικτύου, για τον τερματισμό και την εκκίνηση ορίζεται με την παρούσα στο επίπεδο του σημερινού κόμβου απλής διαβίβασης, οι πάροχοι δύνανται να αιτούνται τις ανωτέρω χονδρικές υπηρεσίες εκκίνησης και τερματισμού, σε επίπεδο τοπικού κόμβου και συνεπώς η ΕΕΤΤ προτείνει οι ανωτέρω υποχρεώσεις πρόσβασης να επιβληθούν και για τις υπηρεσίες εκκίνησης και τερματισμού που παρέχονται σε τοπικό κέντρο του ΟΤΕ.

Επιπρόσθετα, η ΕΕΤΤ προτείνει την επιβολή στον ΟΤΕ των κάτωθι υποχρεώσεων:

(α) Να μην θέτει εκτός λειτουργίας αστικά κέντρα (ΑΚ), χωρίς να ενημερώνει τουλάχιστον πέντε (5) έτη νωρίτερα τους εναλλακτικούς παρόχους και την ΕΕΤΤ.

(β) Να ενημερώνει αναλυτικά την ΕΕΤΤ και τους εναλλακτικούς παρόχους, τουλάχιστον εννέα (9) μήνες νωρίτερα από οποιαδήποτε σημαντική αλλαγή στο δίκτυο διασύνδεσης.

Ωστόσο, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η υποχρέωση πρόσβασης, δεν επαρκεί αφεαυτής για την αντιμετώπιση της αστοχίας/ προβλημάτων που εντοπίζονται στην εν λόγω αγορά.

6.7.2. Υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης

Σύμφωνα με το Άρθρο 10 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*, η ΕΕΤΤ δύναται, όπου το θεωρεί κατάλληλο, να επιβάλλει υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης σχετικά με την παροχή χονδρικών υπηρεσιών εκκίνησης κλήσεων και τερματισμού κλήσεων και συναφών ευκολιών.

Υπάρχουν δύο τύποι διακριτικής μεταχείρισης τους οποίους η ΕΕΤΤ επιδιώκει να αποτρέψει μέσω της διατήρησης των υπάρχουσών ρυθμιστικών υποχρεώσεων μη διακριτικής μεταχείρισης:

- (i) περιπτώσεις όπου ο πάροχος με ΣΙΑ διακρίνει μεταξύ εναλλακτικών παρόχων και
- (ii) περιπτώσεις στις οποίες ο πάροχος με ΣΙΑ προβαίνει σε διάκριση μεταξύ των λιανικών του υπηρεσιών (ή αυτών των θυγατρικών του), και αυτών των εναλλακτικών παρόχων που τον ανταγωνίζονται στην αγορά λιανικής.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η μόνη ρυθμιστική υποχρέωση η οποία μπορεί να στοχεύσει άμεσα τα παραπάνω προβλήματα ανταγωνισμού, δηλαδή να διασφαλίσει ότι ο ΟΤΕ δεν κάνει διακρίσεις τόσο μεταξύ των εναλλακτικών παρόχων, όσο και προς όφελος του λιανικού του άκρου (συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών του και των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων), είναι η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης.

Συνεπώς, η ΕΕΤΤ προσδιορίζει κατωτέρω τις προτεινόμενες ρυθμιστικές υποχρεώσεις μη διακριτικής μεταχείρισης που πρέπει να διατηρηθούν για τον ΟΤΕ, ως πάροχο με ΣΙΑ, στις

αγορές χονδρικής εκκίνησης κλήσεων και χονδρικού τερματισμού κλήσεων στο δίκτυο του ΟΤΕ. Συγκεκριμένα:

- Ο ΟΤΕ οφείλει να εφαρμόζει ισοδύναμους όρους σε ισοδύναμες περιστάσεις στις άλλες επιχειρήσεις που παρέχουν ισοδύναμες υπηρεσίες. Οι υπηρεσίες και οι πληροφορίες του ΟΤΕ αναφορικά με την διασύνδεση πρέπει να παρέχονται στους εναλλακτικούς παρόχους μέσα στα προβλεπόμενα χρονοδιαγράμματα και επί τη βάσει προδιαγραφών ποιότητας, οι οποίες είναι τουλάχιστον ισοδύναμες με αυτές που παρέχει ο ΟΤΕ στο λιανικό του άκρο (συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών του και των συνδεδεμένων επιχειρήσεων). Οποιαδήποτε εξαίρεση από την αρχή αυτή θα πρέπει να βασίζεται σε σημαντικά στοιχεία (δηλ. το βάρος απόδειξης εναπόκειται στον ΟΤΕ ώστε κάθε τυχόν διακριτική μεταχείριση εκ μέρους του να βασίζεται σε αντικειμενικούς παράγοντες, (κοστολογικά) αποδεδειγμένους).
- Κατά την παροχή οποιωνδήποτε υπηρεσιών διασύνδεσης δεν πρέπει να παρατηρούνται αδικαιολόγητες καθυστερήσεις, ούτε συνδυαστικές υπηρεσίες (ομαδοποιημένες υπηρεσίες) ή διευκολύνσεις εκτός και εάν αυτές δικαιολογούνται επί τη βάσει τεχνικών λόγων, και όχι μη εύλογοι όροι συμβάσεων.
- Οι πληροφορίες που αποκτώνται από τον ΟΤΕ, στο πλαίσιο της παροχής υπηρεσιών διασύνδεσης, σε κάποιον εναλλακτικό πάροχο, δεν θα χρησιμοποιούνται από τον ΟΤΕ ή το λιανικό του άκρο κατά οποιονδήποτε τρόπο και θα παρέχεται προς το σκοπό αυτό έγγραφη ρητή δέσμευση.

Επειδή η τιμολόγηση μιας υπηρεσίας διασύνδεσης είναι δυνητικά προβληματική (π.χ. μπορεί να οδηγεί σε υπερβολική τιμολόγηση ή σε συμπίεση τιμών) και μπορεί να επιτρέψει στον ΟΤΕ να αποκτήσει ένα αθέμιτο πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών του, η προτεινόμενη από την ΕΕΤΤ υποχρέωση αμεροληψίας επιβάλλει στον ΟΤΕ να αποδεικνύει ότι οι παρακρατήσεις (retentions) του αναφορικά με τις υπηρεσίες εκκίνησης κλήσεων και τον τερματισμό δεν διαφέρουν σημαντικά σε σχέση με τις σχετικές λιανικές υπηρεσίες τις οποίες παρέχει ή λαμβάνει. Ειδικότερα οι χρεώσεις χονδρικής για την εκκίνηση κλήσεων και για τον τερματισμό δεν πρέπει να διαφέρουν με βάση το εάν παρακρατώνται από τον ΟΤΕ (από τα έσοδα λιανικής που συλλέγονται από τον ΟΤΕ) ή εάν χρεώνονται από τον ΟΤΕ στους εναλλακτικούς παρόχους, παρά μόνο στο βαθμό που τέτοιες διαφοροποιήσεις δύνανται να δικαιολογούνται από αντικειμενικές διαφορές στα κόστη.

6.7.3. Η υποχρέωση διαφάνειας

Οι υποχρεώσεις σχετικά με την διαφάνεια, των οποίων προτείνεται η διατήρησή, θα εφαρμοσθούν στις δύο αγορές διασύνδεσης στις οποίες ο ΟΤΕ καθορίσθηκε ως έχων ΣΙΑ.

Εκτός από εξασφάλιση πλήρους και έγκαιρης πληροφόρησης των ανταγωνιστών ενός παρόχου με ΣΙΑ, η επιβολή της ρυθμιστικής υποχρέωσης της διαφάνειας στοχεύει επίσης στο να παρέχονται πληροφορίες οι οποίες δύνανται να χρησιμοποιηθούν για την ενίσχυση και αποτελεσματικότητα άλλων υποχρεώσεων που τυχόν έχουν επιβληθεί στον πάροχο με ΣΙΑ.

Πράγματι, η ΕΕΤΤ είναι της άποψης ότι πρέπει να διατηρηθεί η επιβολή της υποχρέωσης της διαφάνειας, προκειμένου να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα των υποχρεώσεων μη διακριτικής μεταχείρισης, λογιστικού διαχωρισμού και του ελέγχου των τιμών χονδρικής. Η υποχρέωση διαφάνειας επιτρέπει ο υπολογισμός του κόστους και των τιμών να είναι διαφανής και με μεγαλύτερη λεπτομέρεια καθώς και να παρακολουθούνται οι εσωτερικές τιμές μεταφοράς. Η εν λόγω υποχρέωση βοηθάει σημαντικά την ΕΕΤΤ κατά τον έλεγχο συμμόρφωσης, όσον αφορά τις υποχρεώσεις μη διακριτικής μεταχείρισης στις χονδρικές αγορές διασύνδεσης. Βοηθάει επίσης στο να διαπιστωθεί τυχόν σταυροειδής επιδότηση, ορισμένες μορφές τιμολογιακής διάκρισης καθώς και πιθανές πρακτικές συμπίεσης περιθωρίου.

Παράλληλα, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η υποχρέωση διαφάνειας προσφέρει μια σειρά από οφέλη στην αγορά, συμπεριλαμβανομένων των εξής:

- Εμποδίζει δυνητικές αντι-ανταγωνιστικές πρακτικές από παρόχους με ΣΙΑ, καθώς επιτρέπει στην ΕΕΤΤ και στην αγορά να παρακολουθεί ενεργά τη συμπεριφορά των παρόχων αυτών. Παράδειγμα τέτοιου είδους αποτελεί η υποχρέωση δημοσίευσης των τιμών ή/και των όρων και προϋποθέσεων παροχής και χρήσης υπηρεσιών χονδρικής εκκίνησης και τερματισμού κλήσεων, συμπεριλαμβανομένων των προτεινόμενων αλλαγών στις εν λόγω χρεώσεις ή/και όρους και προϋποθέσεις πριν την υλοποίησή τους.
- Διασφαλίζει τη διαφάνεια για αγοραστές χονδρικών υπηρεσιών εκκίνησης και τερματισμού κλήσεων, διαμέσου της επιβολής υποχρέωσης προηγούμενης ειδοποίησης σχετικά με αλλαγές στις χρεώσεις, το οποίο μπορεί να είναι αναγκαίο για την αναδιάρθρωση των λιανικών τιμών, ως αντίδραση σε αλλαγές τελών στο επίπεδο χονδρικής.

- Επιταχύνει τις διαπραγματεύσεις, ελαχιστοποιώντας τις διαφωνίες διαμέσου της διασφάλισης στους παρόχους ότι, οι σχετικές υπηρεσίες παρέχονται από τον πάροχο με ΣΙΑ χωρίς διακρίσεις.⁴¹

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι εύλογο και αναλογικό να υποχρεώσει τον ΟΤΕ, όπως συνεχίσει να δημοσιεύει Προσφορά Αναφοράς Διασύνδεσης (ΠΑΔ). Ο σκοπός του εν λόγω μέτρου είναι επίσης να διασφαλίσει ότι οι εναλλακτικοί πάροχοι έχουν επαρκείς πληροφορίες και ξεκάθαρες διαδικασίες οι οποίες διευκολύνουν την διασύνδεση, η οποία άλλως θα ήταν πιθανόν μη διαθέσιμη. Κάτι τέτοιο βοηθά τους εναλλακτικούς παρόχους να εισέλθουν στην αγορά και ως εκ τούτου προωθεί τον ανταγωνισμό.

Ειδικότερα, η ΕΕΤΤ προτείνει να διατηρηθούν οι ακόλουθες υποχρεώσεις διαφάνειας στον ΟΤΕ όσον αφορά τις αγορές διασύνδεσης:

1. Υποχρέωση δημοσίευσης ΠΑΔ με ελάχιστο περιεχόμενο αυτό που περιγράφεται στο Παράρτημα Β της παρούσης. Ειδικότερα ο ΟΤΕ θα πρέπει να δημοσιεύει ΠΑΔ η οποία είναι επαρκώς αναλυτική, ώστε να ανταποκρίνεται στις εύλογες ανάγκες των εναλλακτικών παρόχων (σύμφωνα με το Άρθρο 9 της Οδηγίας για την Πρόσβαση). Η ΠΑΔ του ΟΤΕ θα αναφέρεται στις υπηρεσίες εκκίνησης και τερματισμού και πρέπει να ενημερωθεί/ διευρυνθεί ώστε να περιλαμβάνει τα νέα στοιχεία διασύνδεσης που απαιτούνται λόγω της χρήσης νέων τεχνολογιών μετάδοσης (ιδίως IP). Στα πλαίσια της υποχρέωσης του να δημοσιεύει επαρκείς πληροφορίες σχετικά με μία διευρυμένη ΠΑΔ, ο ΟΤΕ θα δημοσιεύει επιπρόσθετες ειδικές πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων τιμολογιακών πληροφοριών, τεχνικών προδιαγραφών, χαρακτηριστικών δικτύου, όρων και προϋποθέσεων για την παροχή και χρήση και τιμές αναφορικά με τις υπάρχουσες και τις όποιες καινούργιες υπηρεσίες διασύνδεσης σε παρόχους. Το Παράρτημα Β της παρούσας διαβούλευσης περιέχει μια λίστα με το ελάχιστο περιεχόμενο των στοιχείων που πρέπει να περιλαμβάνει η ΠΑΔ. Δεδομένου ότι η Προσφορά Αναφοράς θα πρέπει να επικαιροποιείται προκειμένου να αντικατοπτρίζει τις ανάγκες της αγοράς, η ΕΕΤΤ προτείνει η ΠΑΔ του ΟΤΕ να αναθεωρείται είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της ΕΕΤΤ, ή κατόπιν θεμελιωμένου αιτήματος, είτε από την πλευρά του ΟΤΕ ή οποιουδήποτε άλλου αδειοδοτημένου παρόχου. Ειδικότερα:
  - ο ΟΤΕ θα πρέπει να υποβάλει στην ΕΕΤΤ την (πρώτη) αναθεωρημένη ΠΑΔ, σύμφωνα με τους όρους της Απόφασης της ΕΕΤΤ, εντός εξήντα (60) ημερών από το χρονικό σημείο που η ως άνω Απόφαση τίθεται σε εφαρμογή. Ειδικότερα για τη διασύνδεση με τεχνολογία IP ο ΟΤΕ θα πρέπει να υποβάλει στην ΕΕΤΤ ΠΑΔ,

---

41 Βλ. Σημείο 16 του Προοιμίου της Οδηγίας για την Πρόσβαση

σύμφωνα με τους όρους της Απόφασης της ΕΕΤΤ, εντός εννέα (9) μηνών από το χρονικό σημείο που η ως άνω Απόφαση τίθεται σε εφαρμογή. Η ΕΕΤΤ μπορεί να επιβάλει αλλαγές στην ΠΑΔ, στις περιπτώσεις εκείνες όπου κρίνει ότι αιτιολογούνται τέτοιες τροποποιήσεις.

- ο Σε περίπτωση που ο ΟΤΕ ζητήσει αναθεώρηση της ΠΑΔ, η ΕΕΤΤ θα εξετάσει εντός εύλογης περιόδου, εάν οι προτεινόμενες αλλαγές είναι κατάλληλες και αιτιολογημένες. Η ΕΕΤΤ δύναται να επιβάλει αλλαγές στην Προσφορά Αναφοράς για την διασύνδεση και τις συναφείς ευκολίες όπου αυτές δικαιολογούνται.
- ο Σε περίπτωση που το αίτημα για αναθεώρηση της Προσφοράς Αναφοράς υποβάλλεται από άλλο πάροχο (πέραν του ΟΤΕ), η ΕΕΤΤ, θα εξετάσει εάν η Προσφορά Αναφοράς χρήζει αναθεώρησης. Εάν η απόφαση της ΕΕΤΤ είναι καταφατική, η ΕΕΤΤ θα προσκαλέσει τον ΟΤΕ να υποβάλει αναθεωρημένη Προσφορά Αναφοράς, ορίζοντας προς τον σκοπό αυτό συγκεκριμένη χρονική περίοδο ανάλογα με τις τροποποιήσεις που απαιτούνται.

Στις περιπτώσεις εκείνες που το κρίνει κατάλληλο, η ΕΕΤΤ δύναται να διεξάγει δημόσια διαβούλευση παρέχοντας στα ενδιαφερόμενα μέρη την δυνατότητα να εκφράσουν τις απόψεις τους αναφορικά με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις/αναθεωρήσεις της Προσφοράς Αναφοράς οι οποίες δύναται να έχουν σημαντική επίπτωση στην σχετική αγορά, σύμφωνα με το Άρθρο 6 της Οδηγίας Πλαίσιο.

Σε κάθε περίπτωση τα εμπλεκόμενα μέρη θα έχουν ένα εύλογο χρονικό διάστημα προκειμένου να προβούν στις απαραίτητες τροποποιήσεις προτού η αναθεωρημένη προσφορά αναφοράς τεθεί σε εφαρμογή.

2. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι θα πρέπει να διατηρήσει την υποχρέωση στον ΟΤΕ να παρέχει άμεσα στην ΕΕΤΤ κάθε πληροφορία, συμπεριλαμβανομένων οικονομικών πληροφοριών, αναφορικά με τη διασύνδεση, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματός της, και σύμφωνα με τα χρονοδιαγράμματα και το επίπεδο λεπτομέρειας που αναφέρονται στο σχετικό αίτημα της ΕΕΤΤ.
3. Κατόπιν της επιβολής των υποχρεώσεων παροχής πρόσβασης και μη διακριτικής μεταχείρισης, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι εύλογο και αναλογικό στα πλαίσια της υποχρέωσης διαφάνειας να επιβάλει στον ΟΤΕ την υποχρέωση:
  - Να κοινοποιεί στην ΕΕΤΤ, για κάθε σύμβαση διασύνδεσης την οποία υπογράφει, τα στοιχεία της εν λόγω Σύμβασης, (συμβαλλόμενα μέρη, ημερομηνία υπογραφής και διάρκεια σύμβασης) καθώς και Δήλωση Συμμόρφωσης του περιεχομένου αυτής με την εγκριθείσα ΠΑΔ.

- Να κοινοποιεί στην ΕΕΤΤ, κατόπιν αιτήματός της, κάθε σύμβαση διασύνδεσης που υπογράφεται με παρόχους με βάση τη δημοσιευμένη ΠΑΔ, καθώς και κάθε «πέραν του βασικού» (“advanced”) SLA που τυχόν προσφέρεται από τον ΟΤΕ, βάσει εμπορικής συμφωνίας.

4. Ο ΟΤΕ, κατόπιν λήψης σχετικού αιτήματος από την ΕΕΤΤ, έχει την υποχρέωση να παρέχει στην ΕΕΤΤ ή/και να δημοσιεύει στον δικτυακό του τόπο ορισμένους δείκτες αποδοτικότητας με κατάλληλη μορφή, διασφαλίζοντας την αρχή του επιχειρηματικού απορρήτου καθώς και την εμπιστευτικότητα κρίσιμων εμπορικών πληροφοριών (λχ. μέσες ή συνολικές εκτιμήσεις, ή αναλυτικά τις τιμές των δεικτών χωρίς να προσδιορίζεται το όνομα του παρόχου). Το ως άνω μέτρο θα επιτρέψει στην ΕΕΤΤ να εποπτεύει καλύτερα, καθώς και να προλαμβάνει την όποια τυχόν διακριτική μεταχείριση σε βάρος άλλου παρόχου αναφορικά με την παροχή υπηρεσιών διασύνδεσης.

Ωστόσο, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η υποχρέωση διαφάνειας που επιβάλλεται σε συνδυασμό μόνο με την υποχρέωση πρόσβασης και μη διακριτικής μεταχείρισης δεν επαρκεί για να αντιμετωπίσει τις πιθανές αποτυχίες που θα μπορούσαν να εντοπιστούν στις εν λόγω σχετικές αγορές, καθώς είναι ανεπαρκείς οι περιορισμοί του ΟΤΕ ώστε να διασφαλισθεί ότι οι χρεώσεις της χονδρικής εκκίνησης κλήσεων και χονδρικού τερματισμού κλήσεων ορίζονται με αμερόληπτο τρόπο και σε αποδοτικό επίπεδο. Πρέπει να εξεταστούν πρόσθετες κανονιστικές υποχρεώσεις, οι οποίες είναι συμπληρωματικές των υποχρεώσεων επιβολής πρόσβασης, μη διακριτικής μεταχείρισης και διαφάνειας.

6.7.4. Η υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης

Σύμφωνα με το Άρθρο 13(1) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*, η ΕΕΤΤ δύναται να επιβάλει τις αναγκαίες και αναλογικές υποχρεώσεις αναφορικά με την ανάκτηση κόστους και ελέγχου τιμών, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων κοστοστρέφειας των τιμών και εφαρμογής κοστολογικών συστημάτων, για την παροχή συγκεκριμένων κατηγοριών πρόσβασης ή διασύνδεσης στις περιπτώσεις που η εξέταση της αγοράς υποδεικνύει έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού, που σημαίνει ότι ο ΟΤΕ δύναται να εφαρμόζει υπερβολικές τιμές σε υπηρεσίες χονδρικής εκκίνησης και χονδρικού τερματισμού ή τιμές οι οποίες δημιουργούν συμπύεση περιθωρίου εις βάρος των τελικών χρηστών.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η διατήρηση της υποχρέωσης ελέγχου τιμών της χονδρικής εκκίνησης και του χονδρικού τερματισμού κλήσεων απαιτείται για την αντιμετώπιση πιθανών αποτυχιών στις εν λόγω σχετικές αγορές.

6.7.4.1. Η υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης στην αγορά χονδρικής εκκίνησης κλήσεων

Με βάση τη μέχρι σήμερα εμπειρία ρύθμισης τελών εκκίνησης, η ΕΕΤΤ προτείνει να διατηρηθεί η υποχρέωση κοστοστρεφούς τιμολόγησης των υπηρεσιών χονδρικής εκκίνησης. Για τον υπολογισμό των κοστοστρεφών τελών, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ακόλουθες αρχές: η ενθάρρυνση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού, η αποστολή των κατάλληλων μηνυμάτων που προωθούν τις επενδυτικές αποφάσεις, λαμβάνοντας υπόψη τις μελλοντικές εξελίξεις, η ανάκτηση του κόστους του ΟΤΕ, η διευκόλυνση των αποτελεσματικών μέσων διασύνδεσης, η επαρκής διαφάνεια και η μη διακριτική μεταχείριση και αμεροληψία. Προκειμένου να λειτουργήσουν σύμφωνα με τις αρχές αυτές, οι κοστοστρεφείς τιμές θα πρέπει να εξακολουθήσουν να υπολογίζονται με βάση μια μεθοδολογία “Forward-Looking” Μακροπρόθεσμου Μέσου Επαυξητικού Κόστους (FL-LRAIC/MMEK). Το MMEK αποτελεί κοστολογική μεθοδολογία που χρησιμοποιείται ευρέως, η οποία υπολογίζει το αποτελεσματικό κόστος που προκύπτει από την παραγωγή μιας συγκεκριμένης επαύξεσης μακροπρόθεσμα και βασίζεται στην υπόθεση ότι έχει ήδη προκύψει συγκεκριμένη παραγωγή. Ο παράγοντας ‘μακροπρόθεσμα’ αναφέρεται στο χρονικό ορίζοντα στον οποίο όλα τα κόστη (συμπεριλαμβανομένων των κεφαλαιουχικών δαπανών) είναι μεταβλητά. Η μεθοδολογία αυτή οδηγεί σε μια δέσμη τιμών που αντανakλούν τα πραγματικά κόστη των πόρων που λαμβάνονται υπόψη για τη λήψη επενδυτικών αποφάσεων από τους παρόχους.

Σημειώνεται επιπλέον ότι η ΕΕΤΤ, στο πλαίσιο της Δημόσιας Διαβούλευσης σχετικά με τις αρχές και τη μεθοδολογία κοστολόγησης και λογιστικού διαχωρισμού, έχει προτείνει κάποιες αλλαγές στις επαυξήσεις του κοστολογικού συστήματος top-down LRIC/CCA του ΟΤΕ, οι οποίες εκτιμά ότι θα συντελέσουν στο να ξεπεραστούν τυχόν δυσκολίες που τυχόν αντιμετώπιζε ο ΟΤΕ κατά την τιμολόγηση των υπηρεσιών εκκίνησης κλήσεων προς μη γεωγραφικούς αριθμούς παρόχων υπηρεσιών όταν το καλούμενο μέρος πληρώνει τουλάχιστον ένα μέρος της κλήσης, προκειμένου να δοθεί στους εναλλακτικούς η δυνατότητα να τερματίζουν τις κλήσεις αυτές σε παρόχους υπηρεσιών που φιλοξενούνται στο δίκτυό τους (π.χ. κλήσεις freephone, κλήσεις μεριζόμενου κόστους, κάρτες, σύντομοι κωδικοί).

Συνεπώς, η ΕΕΤΤ προτείνει τη διατήρηση της υποχρέωσης του ΟΤΕ να προσφέρει για τις υπηρεσίες εκκίνησης κλήσεων (ορίζοντας ξεχωριστή τιμή για τις υπηρεσίες χονδρικής εκκίνησης που παρέχονται σε επίπεδο τοπικού κόμβου) και για ορισμένες συναφείς ευκολίες (πόρτες διασύνδεσης, σηματοδότηση), καθώς και για τις λειτουργίες της ΕΦ/ΠΦ, τιμές με βάση τις εκτιμήσεις κόστους που βασίζονται στο πρότυπο MMEK-TK (LRAIC-CAA), όπως

προκύπτουν από ένα μοντέλο “top-down”.⁴² Σχετικά με τις άλλες συναφείς ευκολίες, όπως η συνεχγκατάσταση, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι τιμές θα πρέπει να βασίζονται σε ένα μοντέλο bottom-up που θα παρέχεται από τον ΟΤΕ.

Οι υποχρεώσεις ελέγχου τιμών και κοστολόγησης που προτείνει η ΕΕΤΤ να επιβληθούν στον ΟΤΕ στο πλαίσιο της αγοράς εκκίνησης θα πρέπει να εφαρμοστούν σύμφωνα με την ΑΠ ΕΕΤΤ 482/051/26-05-2008 (ΦΕΚ 1151/Β/2008) με θέμα «Μεθοδολογίες/Αρχές Κοστολόγησης και Λογιστικού Διαχωρισμού για την υλοποίηση των επιβληθέντων στον ΟΤΕ ρυθμιστικών υποχρεώσεων ελέγχου τιμών, κοστολόγησης και λογιστικού διαχωρισμού στις επιμέρους ορισθείσες αγορές ηλεκτρονικών επικοινωνιών και λοιπές ρυθμίσεις», όπως εκάστοτε ισχύει. Οι καταστάσεις του λογιστικού διαχωρισμού και το κοστολογικό σύστημα του ΟΤΕ θα ελέγχονται ετησίως από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές που ορίζονται από την ΕΕΤΤ. Μετά τον έλεγχο δημοσιεύεται Δήλωση Συμμόρφωσης από την ΕΕΤΤ, με την επιφύλαξη της Εθνικής και Κοινοτικής Νομοθεσίας περί εμπορικού απορρήτου.

Περαιτέρω, οι τιμές των υπηρεσιών εκκίνησης και συναφών ευκολιών, πρέπει να διαμορφώνονται ώστε να προάγουν τον δίκαιο, βιώσιμο και αποτελεσματικό ανταγωνισμό. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί ώστε οι τιμές των εν λόγω υπηρεσιών να μην δημιουργούν εμπόδια εισόδου στην αγορά. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι οι τιμές να διαμορφώνονται ώστε να μην υπάρχουν πρακτικές συμπίεσης τιμών μεταξύ των τιμών των υπηρεσιών εκκίνησης ή τις συναφείς ευκολίες και στις τιμές των σχετικών υπηρεσιών λιανικής που προσφέρει το λιανικό άκρο του ΟΤΕ.

Για τις περιπτώσεις όπου ο ΟΤΕ δεν παρέχει στην ΕΕΤΤ ακριβή στοιχεία για τον έλεγχο τιμών, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις του, η ΕΕΤΤ, μεταξύ άλλων, δύναται να εξάγει τιμές, εφαρμόζοντας τη μέθοδο σύγκρισης τιμών (benchmarking), (λαμβάνοντας ιδίως υπ’ όψιν τις διαθέσιμες τιμές σε συγκρίσιμες ανταγωνιστικές αγορές Κρατών – Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης), όπως ορίζεται στο Άρθρο 52 παρ. 4 του Νόμου 4070/2012).

6.7.4.2. Η υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης στην αγορά χονδρικού τερματισμού κλήσεων

Σύμφωνα με την υπ’ αριθ. 2009/396/ΕΚ Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με την κανονιστική ρύθμιση των τελών τερματισμού σταθερών και κινητών επικοινωνιών, τα τέλη τερματισμού πρέπει να καθορίζονται με βάση τις δαπάνες ενός αποδοτικού φορέα εκμετάλλευσης και να

---

⁴² Το οποίο έχει αναπτυχθεί από τον ΟΤΕ (και χρησιμοποιεί στοιχεία του ΟΤΕ), όπως τροποποιήθηκε από τις βελτιωτικές προτάσεις της ΕΕΤΤ κατόπιν του ετήσιου ελέγχου που διεξήγαγε η ΕΕΤΤ.

είναι συμμετρικά, ενώ η αξιολόγηση των δαπανών πρέπει να βασίζεται σε τρέχον κόστος και στη χρήση προσέγγισης από τα κάτω προς τα επάνω (bottom up), με μοντέλα μακροπρόθεσμου οριακού/επαυξητικού κόστους (LRIC) ως σχετική μεθοδολογία κοστολόγησης.

Σχετικά με τις υπηρεσίες τερματισμού κλήσεων, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι εύλογο και αναλογικό να επιβάλλει κανονιστικά την υποχρέωση ελέγχου τιμών με μια μέθοδο τιμολόγησης, η οποία να είναι σύμφωνη με τα οριζόμενα στη σχετική Σύσταση της ΕΕ. Ειδικότερα, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι τα τέλη τερματισμού πρέπει να καθορίζονται με βάση τις δαπάνες ενός αποδοτικού φορέα εκμετάλλευσης και να είναι συμμετρικά. Η ΕΕΤΤ συμφωνεί με τη θέση της ΕΕ ότι η αξιολόγηση των αποδοτικών δαπανών πρέπει να βασίζεται σε τρέχον κόστος και στη χρήση προσέγγισης από τα κάτω προς τα επάνω με μοντέλα μακροπρόθεσμου οριακού κόστους (LRIC) ως σχετική μέθοδο κόστους.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΤΤ ανέθεσε σε εξωτερικό σύμβουλο, το σχεδιασμό του bottom-up κοστολογικού μοντέλου, το οποίο θα λαμβάνει υπόψη τη Σύσταση (2009/396/ΕΚ) της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικά με την κανονιστική ρύθμιση των τελών τερματισμού σταθερών και κινητών επικοινωνιών στην ΕΕ. Η ανάπτυξη του μοντέλου βασίζεται, μεταξύ άλλων, στις εθνικές συνθήκες και στις απαντήσεις των ΠΔΣ επί των ερωτηματολογίων που τους εστάλησαν από την ΕΕΤΤ.

Η ΕΕΤΤ διενέργησε δημόσια διαβούλευση αναφορικά με το οικονομοτεχνικό μοντέλο Μακροπρόθεσμου Καθαρού Επαυξητικού Κόστους (Bottom Up Pure LRIC) υπολογισμού τελών τερματισμού χονδρικής σε σταθερά δίκτυα σύμφωνα με τη Σύσταση 2009/396/ΕΚ (ΕΕ L 124/67, 20.5.2009). Στην εν λόγω διαβούλευση, η οποία διενεργήθηκε κατά το χρονικό διάστημα από 24-5-2013 έως 24-6-2013, παρουσιάστηκαν οι αρχές, η μεθοδολογία και οι βασικές παραδοχές που προτείνει η ΕΕΤΤ για τον καθορισμό του «καθαρού επαυξητικού» κόστους χονδρικού τερματισμού φωνητικών κλήσεων, σε μεμονωμένα δίκτυα, σε σταθερή θέση.

Σε συνέχεια του ανωτέρω καθορισμού της μεθοδολογίας και των αρχών του μοντέλου, η ΕΕΤΤ, προτίθεται σε σύντομο χρονικό διάστημα, να διενεργήσει νέα δημόσια διαβούλευση σχετικά με το οικονομοτεχνικό μοντέλο Μακροπρόθεσμου Καθαρού Επαυξητικού Κόστους (Bottom Up Pure LRIC) υπολογισμού τελών τερματισμού χονδρικής σε σταθερά δίκτυα, το οποίο επί του παρόντος, αναπτύσσει.

Συνεπώς, η ΕΕΤΤ προτείνει να επιβληθεί στον ΟΤΕ υποχρέωση κοστοστρέφειας για τις υπηρεσίες τερματισμού που προσφέρει στο πλαίσιο της ορισθείσας αγοράς, με βάση το

οικονομοτεχνικό μοντέλο Μακροπρόθεσμου Καθαρού Επαυξητικού Κόστους (Bottom Up Pure LRIC) που αναπτύσσει η ΕΕΤΤ. Το ίδιο τέλος τερματισμού θα εφαρμόζεται και για την περίπτωση κατά την οποία η κίνηση παραδίδεται σε επίπεδο τοπικού κόμβου.

Η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι κατά την έκδοση της σχετικής Απόφασής της αναφορικά με τον ορισμό, την ανάλυση και την επιβολή κανονιστικών υποχρεώσεων για τις αγορές διασύνδεσης, το οικονομοτεχνικό μοντέλο Μακροπρόθεσμου Καθαρού Επαυξητικού Κόστους (Bottom Up Pure LRIC) της ΕΕΤΤ για τον προσδιορισμό του κοστοστρεφούς τέλους τερματισμού θα έχει οριστικοποιηθεί. Στην περίπτωση που, κατά την έκδοση της ανωτέρω απόφασης, δεν έχει ακόμα οριστικοποιηθεί το ως άνω μοντέλο, η ΕΕΤΤ προτείνει να προσδιορίσει την τιμή τερματισμού στο δίκτυο του ΟΤΕ με τη μέθοδο της συγκριτικής τιμολόγησης (benchmarking), με προσωρινή ισχύ και μέχρι την οριστικοποίηση του μοντέλου. Αναλυτικά, η ΕΕΤΤ για τη μέθοδο της συγκριτικής τιμολόγησης (benchmarking) θα χρησιμοποιήσει τη μέση τιμή των τιμών για τα τέλη τερματισμού των κρατών μελών που, έως τη χρονική στιγμή σύνταξης της Απόφασης, έχουν αναπτύξει το μοντέλο που προβλέπεται στη Σύσταση. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι από την προαναφερθείσα εναλλακτική μέθοδο υπολογισμού του τέλους τερματισμού προκύπτουν αποδοτικά αποτελέσματα που συμβαδίζουν με τη Σύσταση και τα οποία είναι συμβατά με τα αντίστοιχα σε μια ανταγωνιστική αγορά.

Μετά τον καθορισμό κοστοστρεφούς τέλους τερματισμού από το προαναφερθέν μοντέλο, η ΕΕΤΤ θα εκδώσει άμεσα απόφαση με την οποία θα επικαιροποιεί την τιμή στόχου για τα τέλη τερματισμού, ώστε να υπάρξει εναρμόνιση με το τέλος τερματισμού του μοντέλου. Η εν λόγω απόφαση της ΕΕΤΤ θα κοινοποιηθεί στην ΕΕ.

Σε κάθε περίπτωση, το υπολογισθέν από το, υπό ανάπτυξη, Bottom Up Pure LRIC μοντέλο ή από τη μέθοδο συγκριτικής τιμολόγησης, θα εφαρμόζεται τόσο για τον τερματισμό κλήσεων στο σημείο στο οποίο έχει οριοθετηθεί ο τερματισμός στην παρούσα ανάλυση, όσο και στο τοπικό κέντρο του ΟΤΕ.

6.7.4.3. Ανάκτηση του κόστους που εξαιρείται λόγω της υιοθέτησης μεθοδολογίας BU Pure LRIC στην αγορά τερματισμού κλήσεων

Ο υπολογισμός του τέλους τερματισμού από το οικονομοτεχνικό μοντέλο που αναπτύσσει η ΕΕΤΤ, εφαρμόζοντας τα οριζόμενα στη Σύσταση (2009/396/ΕΚ) της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικά με την κανονιστική ρύθμιση των τελών τερματισμού σταθερών και κινητών επικοινωνιών στην ΕΕ, θα έχει ως αποτέλεσμα τον προσδιορισμό

τελών τερματισμού χαμηλότερων από αυτά που θα προέκυπταν εάν εφαρμοζόταν η μεθοδολογία ΜΜΕΚ, η οποία υπολογίζει το μέσο μακροπρόθεσμο αποτελεσματικό κόστος επιτρέποντας ταυτόχρονα και μία επαύξηση για την ανάκτηση του κοινού κόστους, και η οποία χρησιμοποιείται στο παρελθόν από τον ΟΤΕ για τον προσδιορισμό του κοστοστρεφούς τέλους τερματισμού.

Από την εν λόγω διαφορά στα τέλη προκύπτει ένα μέρος κόστους το οποίο ο ΟΤΕ μπορεί να επιδιώξει να ανακτήσει από άλλες υπηρεσίες. Σύμφωνα με την παράγραφο 15 του Αιτιολογικού της Σύστασης, *«ο τερματισμός κλήσεων είναι μια υπηρεσία η οποία αποφέρει οφέλη στον καλούντα και στον καλούμενο (εάν ο παραλήπτης δεν είχε όφελος δεν θα δεχόταν την κλήση), γεγονός το οποίο με τη σειρά του υποδηλώνει ότι και τα δύο μέρη συμμετέχουν στη δημιουργία κόστους. Η χρήση αρχών αιτιακής συνάφειας του κόστους για τον καθορισμό κοστοστρεφών τιμών υποδεικνύει ότι ο δημιουργός του κόστους πρέπει να επωμιστεί αυτές τις δαπάνες.»*.

Η ΕΕΤΤ, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της αιτιακής συνάφειας (principle of cost causality), προτείνει η ανάκτηση του ως άνω κόστους να γίνει από τις υπηρεσίες λιανικής πρόσβασης και τηλεφωνίας που προσφέρει ο ΟΤΕ στους λιανικούς πελάτες του, οι οποίοι εν προκειμένω είναι οι καλούμενοι.

Για τις περιπτώσεις συνδρομητών που λαμβάνουν υπηρεσίες πρόσβασης ή και σταθερής τηλεφωνίας, μέσω WLR ή/και CPS, ο ΟΤΕ δύναται να επιδιώξει την ανάκτηση μέρους του ως άνω κόστους, από τις χονδρικές χρεώσεις των υπηρεσιών WLR και CPS. Για το σκοπό αυτό θα πρέπει να υποβάλει σχετικό αίτημα στην ΕΕΤΤ, το οποίο θα εξετασθεί στο πλαίσιο του ετήσιου κοστολογικού ελέγχου, κατά τον οποίο θα προσδιορίζονται οι τιμές εκκίνησης και το ποσοστό του retail-minus για την υπηρεσία WLR. Επισημαίνεται ότι, το αίτημα του ΟΤΕ θα πρέπει να είναι αντικειμενικά αιτιολογημένο και ο ΟΤΕ φέρει το βάρος απόδειξης ότι:

α) το κόστος που επιθυμεί να ανακτήσει από τις υπηρεσίες WLR και CPS δεν περιλαμβάνει τμήμα κόστους το οποίο, σε αυτήν την περίπτωση, θα πρέπει να ανακτηθεί, από τις αντίστοιχες λιανικές υπηρεσίες του ΟΤΕ και

β) το συνολικό κόστος που επιθυμεί να ανακτήσει κατανέμεται αναλογικά, σύμφωνα με τη χρήση των συγκεκριμένων υπηρεσιών (χονδρικής και λιανικής).

6.7.5. Η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού

Σύμφωνα με το άρθρο 50 Παρ. 1γ του Νόμου 4070/2012, η ΕΕΤΤ μπορεί να απαιτεί από μια επιχείρηση με κάθετη διάρθρωση να καθιστά διακριτές και διαφανείς τις τιμές χονδρικής πώλησης και τις εσωτερικές της τιμολογήσεις, προκειμένου να ελέγχεται, μεταξύ άλλων, η τήρηση της υποχρέωσης αμεροληψίας και να αποτρέπεται ενδεχόμενη άδικη διεπιδότηση. Για το σκοπό αυτόν, η ΕΕΤΤ με απόφασή της, μπορεί να καθορίζει τα τηρούμενα στοιχεία, χωρίς να θίγονται οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί φορολογικών στοιχείων και βιβλίων των επιχειρήσεων και οργανισμών, και τη λογιστική μέθοδο, που πρέπει να χρησιμοποιείται για καθορισμένες δραστηριότητες.

Η ΕΕΤΤ παρουσίασε ανωτέρω τους λόγους για τους οποίους η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης εκ μέρους του ΟΤΕ είναι σημαντική για την αντιμετώπιση μιας σειράς εντοπισθέντων προβλημάτων ανταγωνισμού στην παροχή υπηρεσιών διασύνδεσης. Η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης μπορεί συχνά να απαιτεί την επιβολή οικονομικών καταστάσεων προκειμένου να ελέγχεται η συμμόρφωση του ΟΤΕ με αυτή. Δεδομένης της δεσπόζουσας θέσης του ΟΤΕ στην αγορά και της σημασίας της υποχρέωσης της μη διακριτικής μεταχείρισης, ως μέσου αποκατάστασης των προβλημάτων ανταγωνισμού που αναλύθηκαν πριν, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ενδείκνυται σε συνδυασμό με τα ανωτέρω η επιβολή της υποχρέωσης λογιστικού διαχωρισμού του ΟΤΕ στη σχετική αγορά, η οποία θα παρέχει την δυνατότητα στην ΕΕΤΤ, να παρακολουθήσει τη συμπεριφορά του ΟΤΕ σχετικά με την εφαρμογή της υποχρέωσης της μη διακριτικής μεταχείρισης.

Ο στόχος της επιβολής μιας υποχρέωσης σχετικά με το λογιστικό διαχωρισμό είναι να δοθεί ένα υψηλότερο επίπεδο ανάλυσης από τις πληροφορίες που διαφορετικά θα προέκυπταν (μόνο) από τις οικονομικές καταστάσεις του ΟΤΕ, με σκοπό να αντανakλούν, με την μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια, την απόδοσή του στην παροχή υπηρεσιών διασύνδεσης σαν αυτές να λειτουργούσαν ως χωριστή αυτόνομη επιχείρηση. Αυτό είναι αναγκαίο προκειμένου να εμποδίσει τον ΟΤΕ από το να προβεί σε διακρίσεις υπέρ των δραστηριοτήτων του λιανικού του άκρου ή των θυγατρικών ή συνδεδεμένων εταιρειών του, και να εμποδίσει ή να δυσχεράνει αθέμιτες πρακτικές σταυροειδούς επιδότησης.

Σε αυτό το πλαίσιο η ΕΕΤΤ προτείνει να διατηρηθεί η υποχρέωση που έχει επιβληθεί στον ΟΤΕ να καταρτίζει και να δημοσιεύει, σε ετήσια βάση για όλους τους χωριστούς λογαριασμούς, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών εκκίνησης και τερματισμού, τις ακόλουθες χρηματοοικονομικές πληροφορίες με την επιφύλαξη της αρχής του επιχειρηματικού απορρήτου και άλλων γενικών νομικών υποχρεώσεων:

- Κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως.
- Κατάσταση Απασχολούμενου κεφαλαίου (λεπτομερής μέθοδος υπολογισμού και τιμές των χρησιμοποιούμενων παραμέτρων).
- Ενοποίηση λογαριασμών και συμφιλίωση με τις προβλεπόμενες από το νόμο λογιστικές καταστάσεις ή άλλες πηγές πληροφοριών κοστολόγησης.
- Περιγραφή των μεθόδων κοστολόγησης, με αναφορά στα κοστολογικά πρότυπα , των μεθόδων επιμερισμού και αποτίμησης, της αναγνώρισης και χειρισμού του έμμεσου κόστους.
- Παρατηρήσεις σχετικές με τη μη διακριτική μεταχείριση (λεπτομερή τέλη μεταφοράς προκειμένου να δικαιολογείται η συμμόρφωση με την υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης).
- Έκθεση λογιστικού ελέγχου.
- Περιγραφή των πολιτικών λογιστικής και ρυθμιστικά προβλεπόμενων αρχών λογιστικής, και
- δήλωση συμμόρφωσης προς τους κανόνες του Ευρωπαϊκού και Εθνικού δικαίου.⁴³

6.8. Άρση κανονιστικών υποχρεώσεων του ΟΤΕ στην αγορά χονδρικής διαβίβασης

Σε περίπτωση που αποτύχει το τεστ των τριών κριτηρίων για μία ρυθμιζόμενη αγορά, όλες οι υφιστάμενες κανονιστικές υποχρεώσεις πρέπει να αποσυρθούν/ αρθούν (Άρθρο 16.3 της Οδηγίας Πλαίσιο), δεδομένου ότι η εν λόγω αγορά δεν μπορεί πλέον να ρυθμίζεται *ex ante*. Το συγκεκριμένο άρθρο της Οδηγίας Πλαίσιο προβλέπει μία περίοδο μετάβασης από την *ex*

---

43 Η Σύσταση της Επιτροπής, ανωτέρω, προβλέπει ότι η ετήσια δήλωση συμμόρφωσης πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής:

- τα συμπεράσματα του ελεγκτή,
  - όλες τις εντοπισθείσες παρεκκλίσεις από τους σχετικούς κανόνες (irregularities)
  - συστάσεις του ελεγκτή (με περιγραφή των αντίστοιχων συνεπειών),
  - την πλήρη περιγραφή της μεθόδου επαλήθευσης που ακολουθήθηκε, και
  - ορισμένα συγκεντρωτικά οικονομικά λογιστικά στοιχεία (όπως οι προσαρμογές CCA, οι βασικές παραδοχές που έγιναν στις μεθοδολογίες κατανομής, επίπεδο κατανεμημένου κόστους που κατανέμεται και επίπεδο διακριτότητας του μοντέλου).
- Η δημοσίευση της δήλωσης συμμόρφωσης και των αποτελεσμάτων του ελέγχου θα πρέπει να παρουσιάζεται σε μια μορφή εύκολα προσβάσιμη από τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, ή με δημοσίευση στην ιστοσελίδα του παρόχου ή της EETT

ante ρύθμιση στο δίκαιο του ανταγωνισμού κατά τη διάρκεια της οποίας υπάρχει η δυνατότητα μιας σταδιακής άρσης των κανονιστικών υποχρεώσεων του παρόχου με ΣΙΑ.

Ο καθορισμός της διάρκειας της περιόδου μετάβασης είναι πολύ σημαντικός, δεδομένου ότι η ΕΕΤΤ πρέπει να σταθμίσει τη μη αναλογικότητα μιας παρατεταμένης ρύθμισης του ΟΤΕ σε μια αγορά που είναι ανταγωνιστική, με τις επιπτώσεις για τους υπόλοιπους παρόχους και τελικά τους καταναλωτές, κατά την περίπτωση μιας σύντομης περιόδου μετάβασης, κατά την οποία οι πάροχοι δεν θα έχουν τον απαιτούμενο χρόνο να προετοιμάσουν τη λειτουργία τους στο νέο καθεστώς.

Παράλληλα, η ΕΕΤΤ πρέπει να θεσπίσει μηχανισμούς παρακολούθησης της αγοράς υπό απορρύθμιση, τόσο κατά την περίοδο μετάβασης, όσο και μετά το πέρας αυτής, ώστε να εξασφαλιστεί ότι διατηρείται ο ανταγωνισμός που έχει επιτευχθεί στην αγορά.

Δεδομένης της άμεσης συσχέτισης της υπό απορρύθμισης αγοράς χονδρικής διαβίβασης με τις ρυθμιζόμενες αγορές χονδρικής εκκίνησης και χονδρικού τερματισμού, καθώς και της αλλαγής στα όρια μεταξύ των συγκεκριμένων αγορών, είναι απαραίτητος επιπλέον χρόνος ώστε να γίνει ομαλά η μετάβαση από τις ρυθμιζόμενες υπηρεσίες διαβίβασης στις αντίστοιχες εμπορικές υπηρεσίες.

Στο ως άνω πλαίσιο, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ένα διάστημα εννέα (9) μηνών αποτελεί την κατάλληλη περίοδο μετάβασης, πριν την τελική απορρύθμιση της αγοράς χονδρικής διαβίβασης, κατά το οποίο θα εξακολουθούν να ισχύουν όλες οι κανονιστικές υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν στον ΟΤΕ ως πάροχο με ΣΙΑ κατά τον δεύτερο κύκλο ανάλυσης. Στην περίοδο αυτή οι εναλλακτικοί πάροχοι οφείλουν να προετοιμαστούν σε τεχνικό ή/και εμπορικό επίπεδο για την λειτουργία της αγοράς με εμπορικούς όρους. Σημειώνεται όμως ότι, όσον αφορά νέα αιτήματα για υπηρεσίες χονδρικής διαβίβασης στην μεταβατική περίοδο των εννέα μηνών, αυτά θα υλοποιούνται σε καθεστώς απορρύθμισης, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του τρίτου κύκλου ανάλυσης.

Τέλος, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι προβλέψεις του Ν.4070/2012 σχετικά με τη συλλογή στοιχείων, όπως αυτές αναφέρονται στην υπο-ενότητα 1.3 της παρούσης, είναι ικανές ώστε να διασφαλίζεται η παρακολούθηση της αγοράς, τόσο κατά τη μεταβατική περίοδο, όσο και μετά το πέρας αυτής. Με τους ήδη θεσπισμένους μηχανισμούς συλλογής δεδομένων, σε συνδυασμό με τις αρμοδιότητες εποπτείας, ελέγχου και επιβολής κυρώσεων (κατόπιν καταγγελίας ή και αυτεπαγγέλτως), η ΕΕΤΤ είναι σε θέση να παρακολουθεί την αγορά και να επεμβαίνει όπου κρίνει αναγκαίο.

6.9. Προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις των εναλλακτικών που παρέχουν χονδρικό τερματισμό κλήσεων

Η ΕΕΤΤ διαπίστωσε ότι υπάρχουν διακριτές επιμέρους αγορές ανά δίκτυο για τον τερματισμό κλήσεων σε τελικούς χρήστες για κάθε εναλλακτικό πάροχο που διαθέτει συνδρομητές στους οποίους παρέχει γεωγραφικούς αριθμούς, καθώς και ότι κάθε πάροχος έχει ΣΙΑ στην αγορά τερματισμού που ορίζεται για το δίκτυό του. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι τα τέλη τερματισμού του ΟΤΕ δεν ασκούν σημαντική ανταγωνιστική πίεση στις τιμές των τελών τερματισμού των εναλλακτικών παρόχων. Επιπλέον, δεν φαίνεται να ασκείται κάποια σημαντική ανταγωνιστική πίεση μεταξύ των παρόχων κατά τη διαμόρφωση των τελών τερματισμού τους.

Η ΕΕΤΤ αναγνωρίζει ότι οι εναλλακτικοί πάροχοι έχουν επί του παρόντος υψηλότερα κόσθη για την παροχή υπηρεσιών τερματισμού σε σχέση με τον ΟΤΕ. Αυτό δύναται να εξηγηθεί, επί παραδείγματι, από την έλλειψη οικονομιών κλίμακας ή/και σκοπού από πλευράς εναλλακτικών παρόχων. Επιπλέον, οι εναλλακτικοί πάροχοι ενδέχεται να έχουν μικρότερη αγοραστική δύναμη αναφορικά με τον εξοπλισμό και ως εκ τούτου να πληρώνουν υψηλότερες τιμές για την απόκτησή του ή απλά να μην έχουν φτάσει ακόμη στο σημείο αποδοτικής λειτουργίας. Σημειώνεται ωστόσο ότι τα οφέλη της ανάπτυξης του ανταγωνισμού δύναται να είναι σημαντικά ακόμα και για τους λιγότερο αποτελεσματικούς εναλλακτικούς παρόχους.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι πιθανές κανονιστικές υποχρεώσεις που πρέπει να εξεταστούν είναι οι εξής:

- Η υποχρέωση παροχής χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε παρόχους άλλων δημοσίων δικτύων.
- Η υποχρέωση διαφάνειας.
- Η υποχρέωση αμεροληψίας, και
- η υποχρέωση ελέγχου τιμών.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η επιβολή λογιστικού διαχωρισμού στους εναλλακτικούς θα τους επιβάρυνε με δυσανάλογα κόσθη, δεδομένου του μεγέθους τους και του γεγονότος ότι οι υπηρεσίες τερματισμού κλήσεων είναι οι μόνες υπό ρύθμιση υπηρεσίες που προσφέρουν.

6.9.1.1. Υποχρέωση παροχής χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε άλλους παρόχους δημοσίων δικτύων

Παρότι σε γενικές γραμμές θεωρείται προς το συμφέρον των μικρότερων δικτύων να παρέχουν υπηρεσίες τερματισμού κλήσεων σε μεγαλύτερα δίκτυα, η ΕΕΤΤ προτείνει να διατηρηθεί η σχετική υποχρέωση, υποχρεώνοντας τους εναλλακτικούς παρόχους δημοσίων δικτύων με πελάτες στους οποίους έχουν εκχωρήσει γεωγραφικούς αριθμούς, να παρέχουν σε άλλους παρόχους και στον ΟΤΕ χονδρικό τερματισμό, καθώς και πρόσβαση στα σχετικά συστήματα και υποστήριξη λογισμικού.

6.9.1.2. Υποχρέωση διαφάνειας

Μεταξύ άλλων, η υποχρέωση διαφάνειας επιβάλλει την παροχή πληροφοριών οι οποίες δύνανται να ενισχύσουν την αποτελεσματικότητα άλλων υποχρεώσεων που επιβάλλονται στον πάροχο με ΣΙΑ. Πράγματι, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η υποχρέωση διαφάνειας πρέπει να διατηρηθεί προκειμένου να καταστούν αποτελεσματικές και οι υποχρεώσεις της μη διακριτικής μεταχείρισης και του ελέγχου τιμών.

Η ΕΕΤΤ είναι της άποψης ότι οι εναλλακτικοί πάροχοι θα πρέπει να υποβάλουν άμεσα στην ΕΕΤΤ κάθε πληροφορία, συμπεριλαμβανομένων οικονομικών πληροφοριών αναφορικά με τη διασύνδεση, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματός της, και σύμφωνα με τα χρονοδιαγράμματα και το επίπεδο λεπτομέρειας που αναφέρονται στο σχετικό αίτημα της ΕΕΤΤ.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί επίσης ότι, οι καταναλωτές δεν είναι γενικά ενημερωμένοι για τις χρεώσεις των κλήσεων τους, όταν καλούν συνδρομητές άλλων δικτύων ή σχετικά με ποιες ομάδες αριθμών σχετίζονται με αυτές τις χρεώσεις. Η ΕΕΤΤ προτείνει όπως οι εναλλακτικοί πάροχοι, οι οποίοι αναφέρονται στο Παράρτημα Α, εξακολουθήσουν να δημοσιεύουν στο δικτυακό τους τόπο το αριθμοδοτικό τους φάσμα και τις χονδρικές χρεώσεις τερματισμού τους. Τα στοιχεία αυτά θα πρέπει να επικαιροποιούνται, το αργότερο την ημέρα κατά την οποία πραγματοποιείται οποιαδήποτε αλλαγή τιμών.

6.9.1.3. Η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης

Υπάρχουν δύο μορφές τις οποίες μπορεί να λάβει η υποχρέωση αμεροληψίας (μη διακριτικής μεταχείρισης):

- (1) μη διακριτική μεταχείριση μεταξύ κλήσεων που τερματίζουν στο δίκτυο ενός παρόχου με βάση το αν οι εν λόγω κλήσεις εκκινούν από το δίκτυο του εν λόγω παρόχου ή από το δίκτυο άλλων παρόχων και
- (2) μη διακριτική μεταχείριση μεταξύ άλλων δικτύων που παρέχουν στο δίκτυο ενός παρόχου κλήσεις προς τερματισμό.

Η ΕΕΤΤ προτείνει όπως κάθε εναλλακτικός πάροχος υποχρεούται να χρεώνει το ίδιο τέλος τερματισμού στο λιανικό του άκρο και σε όλους τους παρόχους στους οποίους παρέχεται μια ισοδύναμη υπηρεσία. Η παραπάνω υποχρέωση δεν εμποδίζει τους εναλλακτικούς παρόχους να παρέχουν εκπτώσεις (πχ. όγκου) αναφορικά με την παροχή χονδρικών υπηρεσιών τερματισμού υπό όρους αμεροληψίας και διαφάνειας. Βασικό στόχο έχει να εμποδίζει τον πάροχο με ΣΙΑ να διακρίνει μεταξύ των ανταγωνιστών του αλλά και του λιανικού του άκρου. Επομένως, η ΕΕΤΤ πιστεύει ότι, υπό τις παρούσες συνθήκες, η υποχρέωση αυτή είναι αναλογική.

Η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης η οποία προτείνεται από την ΕΕΤΤ να επιβληθεί στους εναλλακτικούς παρόχους καλύπτει συνολικά τους όρους και τις διαδικασίες παροχής της υπηρεσίας τερματισμού κλήσεων στο δίκτυό τους. Ειδικότερα οι εναλλακτικοί πάροχοι υποχρεούνται να εφαρμόζουν όμοιους όρους σε όμοιες περιπτώσεις, σε όλες τις επιχειρήσεις στις οποίες παρέχουν υπηρεσίες τερματισμού και οφείλουν να παρέχουν στις εν λόγω επιχειρήσεις, υπηρεσίες και πληροφορίες, υπό τους ίδιους όρους και με την ίδια ποιότητα. Η όποια εξαίρεση από την ως άνω αρχή πρέπει να βασίζεται σε αδιάσειστες αποδείξεις (δηλαδή ο εν λόγω πάροχος φέρει το βάρος της απόδειξης προκειμένου να θεμελιώσει ότι οποιαδήποτε διαφορετική μεταχείριση βασίζεται σε αντικειμενικούς παράγοντες). Επιπλέον οι πληροφορίες που αποκτώνται από ένα εναλλακτικό πάροχο ως συνέπεια της παροχής υπηρεσιών τερματισμού σε άλλον πάροχο, δεν θα χρησιμοποιούνται από τον εν λόγω εναλλακτικό κατά οποιονδήποτε τρόπο και θα παρέχεται προς το σκοπό αυτό έγγραφη ρητή δέσμευση.

6.9.1.4. Η υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης

Σύμφωνα με την υπ' αριθ. 2009/396/ΕΚ Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με την κανονιστική ρύθμιση των τελών τερματισμού σταθερών και κινητών επικοινωνιών:

- τα τέλη τερματισμού πρέπει να καθορίζονται με βάση τις δαπάνες ενός αποδοτικού φορέα εκμετάλλευσης και να είναι συμμετρικά,

- η αξιολόγηση των δαπανών πρέπει να βασίζεται σε τρέχον κόστος και στη χρήση προσέγγισης από τα κάτω προς τα επάνω (bottom up), με μοντέλα μακροπρόθεσμου οριακού/επαυξητικού κόστους (LRIC) ως σχετική μεθοδολογία κοστολόγησης και
- τα τέλη τερματισμού πρέπει να είναι συμμετρικά για όλους τους παρόχους υπηρεσιών τερματισμού στην αγορά.

Κατά συνέπεια, ισχύουν αναλογικά οι υποχρεώσεις ελέγχου τιμών οι οποίες αναφέρονται αναλυτικά στην παράγραφο 6.7.4.2.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: Λίστα Παρόχων με ΣΙΑ στις Σχετικές Αγορές Χονδρικού Τερματισμού Κλήσεων

Η ΕΕΤΤ έχει ορίσει τους κάτωθι παρόχους ως έχοντες ΣΙΑ στην παροχή χονδρικού τερματισμού κλήσεων προς τελικούς χρήστες στο δίκτυο τους σε σταθερή θέση. Όλοι οι κάτωθι πάροχοι πληρούν επίσης σωρευτικά τα εξής κριτήρια:

- Έχουν υποχρέωση βάσει δικαιωμάτων χρήσης ραδιοσυχνοτήτων που τους έχουν εκχωρηθεί να παρέχουν υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας από σταθερή θέση

ή

- Τους έχουν εκχωρηθεί συγκεκριμένες ομάδες αριθμών στις οποίες συνδέονται τελικοί χρήστες σε σταθερή θέση.
- Τους έχει εκχωρηθεί εθνικός κωδικός σηματοδότησης.
- Δύνανται να παρέχουν ή προσφέρουν υπηρεσίες χονδρικού τερματισμού σε άλλους παρόχους.

Οι καθορισμένοι πάροχοι αναφέρονται στον κατωτέρω Πίνακα.

Πίνακας: Λίστα παρόχων που παρέχουν χονδρικό τερματισμό κλήσεων σε χωριστά τηλεφωνικά δίκτυα σε σταθερή θέση

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΚΑΛΩΔΙΩΝ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ
ΟΤΕ ΑΕ
COSMOLINE
COSMOTE ΑΕ
CRAIG WIRELESS HELLAS
CYTA (HELLAS)
FORTHNET ΑΕ
HELLAS ONLINE
M-STAT
NET ONE Α.Ε.
NEW SPRING TELECOMS ΑΕ
ON TELECOMS Α.Ε.
ROLAWARE HELLAS
VIVA ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
VODAFONE -ΠΑΝΑΦΟΝ
VOICENET

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: Ελάχιστο περιεχόμενο της Προσφοράς Αναφοράς Διασύνδεσης του ΟΤΕ (RIO)

Τα κάτωθι στοιχεία αποτελούν το ελάχιστο περιεχόμενο που απαιτείται να περιλαμβάνει η Προσφορά Αναφοράς του ΟΤΕ. Σημειώνεται ότι τα ακόλουθα περιεχόμενα αφορούν αρχικά υπηρεσίες τεχνολογίας TDM, και σε δεύτερη φάση χρονικά, τεχνολογίας IP και μετάβασης από την πρώτη στη δεύτερη.

(Α) Απαιτούμενες προϋποθέσεις για την παροχή πρόσβασης σε υπηρεσίες διασύνδεσης ανά διαθέσιμη τεχνολογία (TDM, IP):

1. Στοιχεία δικτύου στα οποία παρέχεται πρόσβαση

Πληροφορίες σχετικά με τις τοποθεσίες φυσικής πρόσβασης,⁴⁴ συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με σημεία διασύνδεσης

2. Ποιότητα υπηρεσίας

3. Τεχνικές προϋποθέσεις

4. Διαδικασίες αναφορικά με παραγγελίες και παροχή υπηρεσιών

5. Διαδικασίες μετάβασης μεταξύ διαθέσιμων υπηρεσιών (από διασύνδεση TDM σε διασύνδεση IP και αντίστροφα)

6. Διαδικασίες επιμερισμού κόστους υποδομών για την επίτευξη διασύνδεσης

7. Προβλέψεις χωρητικότητας και μελλοντικός σχεδιασμός δικτύου

(Β) Λίστα των σχετικών υπηρεσιών του ΟΤΕ:

1. τερματισμός κλήσεων

2. εκκίνηση κλήσεων που θα παρέχεται από παρόχους επιλογής/ προεπιλογής φορέα (αστικές, υπεραστικές και διεθνείς κλήσεις, κλήσεις από σταθερό προς κινητό, κλήσεις σε παρόχους υπηρεσιών)

3. εκκίνηση κλήσεων που θα παρέχεται σε παρόχους υπηρεσιών (freephone, κλήσεις μεριζόμενου κόστους, κάρτες)

(Γ) Λίστα υπηρεσιών διασύνδεσης δικτύου:

---

⁴⁴ Η διάθεση των πληροφοριών μπορεί να περιοριστεί στους ενδιαφερόμενους για να αποφευχθούν θέματα δημόσιας ασφάλειας

1. Συνδέσεις Μεταφοράς διασύνδεσης
2. Διαδρομές διασύνδεσης
3. Συνδέσεις τελικών χρηστών
4. Διασύνδεση In-Span

(Δ) Υπηρεσίες Συνεγκατάστασης

1. Πληροφορίες αναφορικά με τα σχετικά κέντρα του κοινοποιημένου οργανισμού.
2. Επιλογές συνεγκατάστασης στις τοποθεσίες που προσδιορίζονται στα πλαίσια του σημείου 1 (συμπεριλαμβανομένης της φυσικής συνεγκατάστασης και όπου κατάλληλο της απομακρυσμένης και εικονικής συνεγκατάστασης).
3. Χαρακτηριστικά εξοπλισμού: περιορισμοί, εάν υπάρχουν, αναφορικά με τον εξοπλισμό που δύναται να συνεγκατασταθεί.
4. Ζητήματα ασφαλείας: μέτρα που έχουν υιοθετήσει οι κοινοποιημένοι οργανισμοί προκειμένου να διασφαλίσουν ασφάλεια στις τοποθεσίες τους.
5. Όροι πρόσβασης για το προσωπικό των παρόχων ανταγωνιστών.
6. Προδιαγραφές ασφαλείας.
7. Κανόνες σχετικά με την κατανομή του χώρου για τις περιπτώσεις εκείνες όπου ο χώρος συνεγκατάστασης είναι περιορισμένος.
8. Όροι για τους επωφελούμενους οργανισμούς να επιθεωρούν τις τοποθεσίες όπου είναι διαθέσιμη η φυσική συνεγκατάσταση, ή τις τοποθεσίες όπου η συνεγκατάσταση δεν έχει γίνει δεκτή λόγω έλλειψης χωρητικότητας.

(Ε) Πληροφοριακά συστήματα

Όροι αναφορικά με την πρόσβαση στα υποστηρικτικά λειτουργικά συστήματα του κοινοποιημένου οργανισμού, στα πληροφοριακά συστήματα ή στις βάσεις δεδομένων για τα αιτήματα προ-παραγγελιών, παραγγελιών, παροχών, συντήρησης και επιδιόρθωσης και τιμολόγησης.

(ΣΤ) Όροι παροχής

1. Πρωταρχικοί χρόνοι για απάντηση σε αιτήματα παροχής υπηρεσιών και ευκολιών, συμφωνίες επιπέδου υπηρεσιών, επίλυση βλαβών, διαδικασίες επιστροφής στο κατάλληλο επίπεδο υπηρεσιών και παράμετροι ποιότητας υπηρεσιών.

2. Συνήθεις συμβατικοί όροι, συμπεριλαμβανομένης, όπου κρίνεται σκόπιμο, της προβλεπόμενης αποζημίωσης για τις περιπτώσεις όπου υπάρχει αδυναμία συμμόρφωσης με τους πρωταρχικούς χρόνους.
3. Τιμές ή τιμολογιακές φόρμουλες για κάθε στοιχείο, λειτουργία και ευκολία που αναφέρεται ανωτέρω.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ: Ερωτήσεις διαβούλευσης

Ορισμός αγοράς

E1) Συμφωνείτε με την πρόταση της ΕΕΤΤ αναφορικά με την τροποποίηση του ορίου μεταξύ των χονδρικών υπηρεσιών εκκίνησης, διαβίβασης και τερματισμού;

Ορισμός αγοράς – Χονδρική εκκίνηση κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση

E2) Συμφωνείτε με τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς εκκίνησης κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο, που παρέχεται σε σταθερή θέση;

Ορισμός αγοράς – Χονδρικός τερματισμός κλήσεων σε χωριστά δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα που παρέχεται σε σταθερή θέση

E3) Συμφωνείτε με τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ αναφορικά με τη σχετική αγορά χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε χωριστά δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα, που παρέχεται σε σταθερή θέση;

Ορισμός αγοράς – Χονδρική διαβίβαση μέσω του σταθερού δημόσιου τηλεφωνικού δικτύου

E4) Συμφωνείτε με τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ αναφορικά με τη σχετική αγορά χονδρικής διαβίβασης, μέσω του δημόσιου τηλεφωνικού δικτύου;

Τεστ των 3 κριτηρίων – Χονδρική διαβίβαση μέσω του σταθερού δημόσιου τηλεφωνικού δικτύου

E5) Συμφωνείτε με την ανάλυση της ΕΕΤΤ αναφορικά με τη μη πλήρωση του πρώτου κριτηρίου;

Ανάλυση αγοράς - Χονδρική εκκίνηση κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση

E6) Συμφωνείτε με την ανάλυση της ΕΕΤΤ καθώς και το αρχικό συμπέρασμά της, ότι ο ΟΤΕ έχει ΣΙΑ στην αγορά χονδρικής εκκίνησης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση;

Ανάλυση αγοράς – Χονδρικός τερματισμός κλήσεων σε χωριστά δίκτυα που παρέχεται σε σταθερή θέση

E7) Συμφωνείτε με το αρχικό συμπέρασμα της ΕΕΤΤ και τη σχετική ανάλυση, ότι κάθε πάροχος δικτύου έχει ΣΙΑ στην αγορά χονδρικού τερματισμού σε χωριστά δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα που παρέχεται σε σταθερή θέση;

Κανονιστικές Υποχρεώσεις του ΟΤΕ – Χονδρική εκκίνηση κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση και χονδρικός τερματισμός κλήσεων στο σταθερό δίκτυο του ΟΤΕ

E8) Συμφωνείτε ότι η διατήρηση των υποχρεώσεων πρόσβασης του ΟΤΕ, για την παροχή χονδρικής εκκίνησης και χονδρικού τερματισμού είναι εύλογη και αναλογική;

E9) Συμφωνείτε ότι η διατήρηση των υποχρεώσεων διαφάνειας του ΟΤΕ, συμπεριλαμβανομένης της υποχρέωσης δημοσίευσης Προσφοράς Αναφοράς Διασύνδεσης σχετικά με τη χονδρική εκκίνηση κλήσεων και το χονδρικό τερματισμό κλήσεων, είναι αναγκαία και αναλογική;

E10) Συμφωνείτε με τη διατήρηση της υποχρέωσης αμεροληψίας του ΟΤΕ;

E11) Συμφωνείτε με την πρόταση της ΕΕΤΤ για τη διατήρηση της ρύθμισης των τιμών ΟΤΕ για τη χονδρική εκκίνηση κλήσεων;

E12) Συμφωνείτε με την πρόταση της ΕΕΤΤ για την αλλαγή της μεθοδολογίας υπολογισμού των τελών για το χονδρικό τερματισμό κλήσεων;

E13) Συμφωνείτε με τη διατήρηση της υποχρέωσης κοστολόγησης του ΟΤΕ;

E14) Συμφωνείτε ότι η διατήρηση της υποχρέωσης λογιστικού διαχωρισμού του ΟΤΕ είναι αναγκαία και αναλογική;

Κανονιστικές υποχρεώσεις εναλλακτικών ως παρόχων με ΣΙΑ – Χονδρικός τερματισμός κλήσεων στο σταθερό δίκτυό τους

E15) Συμφωνείτε ότι η διατήρηση των υποχρεώσεων πρόσβασης των εναλλακτικών παρόχων για την παροχή χονδρικού τερματισμού κλήσεων είναι εύλογη και αναλογική;

E16) Συμφωνείτε ότι η διατήρηση των υποχρεώσεων διαφάνειας των εναλλακτικών παρόχων είναι επαρκής;

E17) Συμφωνείτε ότι η διατήρηση της υποχρέωσης αμεροληψίας των εναλλακτικών παρόχων είναι αναγκαία και αναλογική;

E18) Συμφωνείτε με τη διατήρηση της ρύθμισης τιμών των εναλλακτικών παρόχων σε ό,τι αφορά στον χονδρικό τερματισμό κλήσεων σε σταθερά δίκτυα;

E19) Συμφωνείτε με την πρόταση της ΕΕΤΤ για την αλλαγή της μεθοδολογίας υπολογισμού των τελών για το χονδρικό τερματισμό κλήσεων;

E20) Συμφωνείτε ότι η επιβολή υποχρέωσης λογιστικού διαχωρισμού στους εναλλακτικούς παρόχους δεν είναι αναγκαία και αναλογική;

Παρακαλούμε αιτιολογείστε τις απαντήσεις σας.